

۷ کارنیل، بزرگترین شبکه موفقیت ایرانیان می باشد، که افرادی زیادی توانسته اند با آن به موفقیت برسند، فاطمه رتبه ۱۱ کنکور کارشناسی، محمد حسین رتبه ۶۸ کنکور کارشناسی، سپیده رتبه ۳ کنکور ارشد، مریم و همسرش راه اندازی تولیدی مانتو، امیر راه اندازی فروشگاه اینترنتی، کیوان پیوستن به تیم تراکتور سازی تبریز، میلاد پیوستن به تیم صبا، مهسا تحصیل در ایتالیا، و.... این موارد گوشه از افرادی بودند که با کارنیل به موفقیت رسیده اند، شما هم می توانید موفقیت خود را با کارنیل شروع کنید.

برای پیوستن به تیم کارنیلی های موفق روی لینک زیر کلیک کنید.

www.karnil.com

همچنین برای ورود به کانال تلگرام کارنیل روی لینک زیر کلیک کنید.

<https://telegram.me/karnil>

واژه نامہ بختیاری

تعداد صفحات : ۱۱۰ صفحہ

تنظیم واژه ها به صورت حروف الفبا

[WWW. BAKHTIARIHA .COM](http://WWW.BAKHTIARIHA.COM)

طراح و تنظیم : وحید عالی نژاد

با تشکر از آقایان منصور عالمی و احسان کریمی

ضمائر فاعلی جدا

مو	(mo)	من
تو	(to)	تو
ہو	(ho)	او
ایما	(ima)	ما
ایسا	(isa)	شما
ہونو	(hono)	ایشان

ضمائر مفعولی جدا

بہ مو	(be-mo)	بہ من
بہ تو	(be-to)	بہ تو
بہو	(b-ho)	بہ او
بہ ایما	(be-ima)	بہ ما
بہ ایسا	(be-isa)	بہ شما
بہ ہونو	(be-hono)	بہ ایشان

ضمائر فاعلی پیوستہ

مونہ	(mone)	مرا
تونہ	(toneh)	تورا
ہونہ	(hone)	اورا
ایمانہ	(imane)	مارا
ایسانہ	(isaneh)	شمارا
ہونونہ	(honone)	ایشانرا

صرف فعل رفتن در زمانهای مختلف

ماضی مطلق

رهدم	(rahdom)	رفتم
رهدی	(rahdi)	رفتی
رهد	(rahd)	رفت
رهدیم	(rahdim)	رفتیم
رهدین	(rahdin)	رفتید
رهدن	(rahden)	رفتند

ماضی نقلی

رهدمه	(radome)	رفته ام
رهدیه	(radieh)	رفته ای
رهده	(rade)	رفته است
رهدیمه	(rahdime)	رفته ایم
رهدینه	(rahdine)	رفته اید
رهدنه	(rahdene)	رفته اند

ماضی بعید

ر هده بیدم	(rahde bidom)	رفته بودم
ر هده بییدی	(rahde bidi)	رفته بودی
ر هده بیید	(rahde bid)	رفته بود
ر هده بییدیم	(rahde bidim)	رفته بودیم
ر هده بییدین	(rahde bidin)	رفته بودید
ر هده بییدن	(rahde biden)	رفته بودند

راهنمای لاتین : حروف الفبا

m	م	r	ر	a	آ
n	ن	z	ز	a	ا
v	و	z	ژ	b	ب
h	ه	s	س	p	پ
i	ی	s	ش	t	ت
ei	یا کشیده - ای	f	ف	j	ج
y	ی	q	ق	c	چ
ao	آو	k	ک	h	ح
u	ی و	g	گ	x	خ
ow	او کوتاه	l	ل	d	د

واژه نامه

بخش الف

معادل فارسی	آوا نویسی	واژه بختیاری
آقا	a	آ
آقا امان الله	aamula	آ امولا
ده ، روستا	abadi	آبادي
از قرا سوسن ایذه	abozdo	آبوژدو
آبرو	aberi	آبري
آقا بزرگ ، قریه ای است در هیروجانکی شد	abozorg	آبزرگ
قریه ای است در بخش هیروجانکی	abid	آبید
حقه باز ، کلاهبردار	abejdun abandar	آبجدون آبندر
بیماری سفلیس	apardi	آپاردي
کفش تخت بافته و فشرده	atesak	آتشك
آخوند ، ملا	ajide	آجیده
خرمن کوبی بوسیله گاو	axond	آخند
آدمیزاد	axon	آخن
آداب	ademiza	آدمیزا
آرایش	adav	آدو
آرزو ، قریه ای است در هیروجانکی	arast	آراشت
آرد	arezi	آرزي
آرو ، از قریه های هیروجانکی	art	آرت
اجرت آسیابان	aro	آرو
الک ، آردبیز	art bahreh	آرت بهره
سخن چین ، ببر و بیبار	artbiz	آرت بیز
آرپناهی از طایفه چهار لنگ محمد صالح	arakbarak	آرك برك
می آورم ،	arpenaei	آرپناي
آرام	arom	آرم
می آورمش	aromes	آرومس
آروغ	aroq	آروغ
افراسیاب نامی برای مردان	afrasiyao	افر اسيو
آسمان جل	asmujol	آسموجل
تندر ، صدای آسمان	asemun qorombe	آسمون غرمبه

آروغ زد	aroqzy	آروغ زي
آرزو	armun	آرمون
پیاپی	azegar	آزگار
آزمودن	azmoeidan	آزموئیدن
آذوقه	azoqe	آزوقه
ستاره ، نامی است برای زنان	asare	آساره
ستاره ها	asargal	آسارگل
آسترکی ، از طایفه هفت لنگ	asteraki	آسترکی
آسیاب	as	آس
آسیاب دستی سنگی	das as	دس آس
آسیاب دستی	asak	آسک
امامزاده ای است در چلوبازفت	asehid	آسهید
آستر ، آسیاب کردن با آسیاب سنگی دستی آسیاب	asar	آسر
آسوده	asiyoa	آسیو
آسمان	asideh	آسیده
آسیابان	asemun	آسمون
آستین	asiyobun	آسیوبون
آسماری کوهی است در شرق مسجد سلیمان	asin	آسین
آهسته	asemari	آسماری
آسان	aseh	آسه
رها ، ول ، وحشی	asun	آسون
ادب	axli	اخلی
ادبش کرد	adav	ادو
اذان	adaves kerd	ادوس کرد
احمد محمد از طایفه ، گله با بادی هفت لنگ	azun	اذون
اگر	ahmadmomad	احمد مومد
اگر بگذاری	ar	ار
ارزن	arbeni	اربنی
ارزان	arzen	ارزن
ارزانی وند از تیره راکی با بادی هفت لنگ	arzun	ارزون
نامی است برای مردان که در دوره ارزانی بدنیا آمده اند	arzunivand	ارزونی وند
آشرفی ، نامی است برای زنان	arzuni	ارزونی
می ارزد	arsefi	ارشفی
ارجن ، درخت جنگلی است	arzeh	ارزه
دق کردن	arzan	ارزن
مخلوط شیر و کنجد	araz	اراز
آرد کردن	ardeh	ارده
اسباب	ard	ارد
اسباب خانه	asbav	اسباو
اسب	asbavhuneh	اسباو حونه
اسب سیاه رنگ	asm	اسم
اسب ماجراجو	asmekahar	اسم کهر
بشقاب فلزی برای پاک کردن بیل	asmesarrak	اسب شرآک
	asom	اسوم

(نگاه کنید به گوة) محل استراحت گوسفند	aqe	آغل
(نگاه کنید به لوي) شیر غلیظ گوسفند تازه زائیده	aquz	آغوز
آفرین	aferi	آفري
آفرین برتو	aferi veto	آفري وتو
آقا فریدون نامی است برای مردان	aferiedun	آفریدون
آل حیوان افسانه ای	al	آل
آل تو را ببرد	albaraty	آل براتی
آل ترا ببرد	albordeh	آل برده
آل داود	aldovit	آل دوویت
عالی محمودی ، طایفه ای است از دیناران	alimahmudi	آل محمودی
(هال خورشید هم میگویند) آل خورشیدی	alxorsidi	آل خورشیدی
پارچه کهنه	alat	آلت
آلوزرد	alizard	آلی زرد
آلو سیاه	aliseh	آلی سه
عوض	alest	آشت
عوض کردن	alestkerdan	آشت کردن
عوضی	alesti	آشتی
خانه پوشالی کوچک	alunak	آلونک
یادگرفته	amoxteh	آموخته
آقا مهدی	ameyti	آمی
خاله	ami	آمی
(به عمو تا ته هم می گویند) عمو	amu	آمو
عموزاده	amuza	آموزا
آمد	avod	آود
قریه ای است در تمبی مسجد سلیمان	ahengari	آهنگری
آهنر با	ahenrava	آهنروا
عینک	aynak	آینک
با	aba	آبا
ابدالوند از تیره میوند چهار لنگ	abdolvand	آبدولوند
با یکدیگر	abayak	آبایک
نامی است برای مردان	abdal	آبدال
مخفف ابوالقاسم	abol	آبول
یتیم	atim	آتیم
اعتقاد	ateqat	آتقات
خدمت سربازی ، اجبار	ajbari	آجباری
اجلش فرا رسید	ajalesvey	آجلس وی
طایفه احمد خسروی از شاخه هفت لنگ	amadxosravi	آمد خسروی
احمق	ahmaq	آهمق
یقه	axeh	آخه
یقه ام را پاره کردی	axamderi	آخم دردی
(که هفی هم می گویند) افعی	afi	آفی
آفتاب	aftao	آفتو

خسوف	aftao gerehd	افتو گرهد
آفتابه	aftaveh	افتوه
آفتاب زرد ، غروب	aftabzard	افتوزرد
آستین	aftin	افتین
معالجه ، درمان	afaqeh	افاقه
نام شاعر معروف بختیاری	afsar	افسر
عامل فساد بودن	afsad	افساد
یقه	aqeh	اقه
از طایفه بابادی هفت لنگ	akase	اکاشه
آتش	akar	اکر
همین حالا	alan	الان
علاقه داشتن	alae	الاقه
بی مقدار ، بی اعتبار	alangi	النگی
مجرد	alqoz	القوز
النگوی دست	alangun	النگون
سفید	alus	الوس
سهم گاه و جواسب و استر	aliq	الیق
شانسی	alabaxtaki	الابختکی
الیجه از تیره موری طایفه دورکی هفت لنگ	alijehvand	الیجه وند
یکنوع بازی است	alaxtor	الخنر
انبار	ambar	امبار
منطقه ای است در دشت لالی مسجد سلیمان	ambal	امیل
امانت	amunat	امونت
مخفف امان الله	amuni	امونی
آتش	angest	انگشت
تیکه تیکه کرد	anjenid	انجنید
نیشگون گرفتن	anjer	انجر
انجیر	anjil	انجیل
اندام	andom	اندوم
انگور	angir	انگیر
انگنا نامی است برای مردان	angena	انگنا
یکنوع سبزی به شکل تره است	andast	اندشت
وابسته بد یگری ،	angal	انگل
میمون	antar	انتر
نکیر و منکر	ankar o monker	انکر و منکر
گاه گل پشت بام را انجام داد	andoeid	اندوئید
وگرنه	andy	اندی
اندیکا ، بخش مرکزی بختیاری شمالی در قسمت شمالشرقی	andeka	اندکا
مسجد سلیمان		
ابواب جمعی	avabjami	اواب جمی
آب چنار ، قریه ای در شرق ایذه	aocendar	اوچندار
قریه ای در سوسن ایذه	aoqar	اوقار

آب چل قریه ای در سوسن ایذه	aocel	اوچل
آب خر زهره قریه ای در سوسن ایذه	aoxarzahle	اوخرزله
آب جاز ، قریه ای در سوسن ایذه	aojaz	اوجاز
آب زالو ، قریه ای در سوسن و مرغا ایذه	aozahli	اوزهلی
احوالپرسی	aval pors	اوال پرس
اورک ، طایفه ای از دیناران	aorek	اورک
آبکی	aoveki	اوکی
اورک شالو ، طایفه ای از دیناران	aoreksalu	اورک شالو
آبگه تهیگاه ، پهلوی ، نام روستائی در مسجد سلیمان	aogah	اوگه
آب دانگه ، از طایفه منزائی چهار	aodongeh	اودونگه
لنگ		
آولاد علی بگ از طایفه عرب دورکی هفت لنگ	aolad alibag	آولاد علی بگ
آولاد ، یکی از اسامی که در ساخت ایل بکار می رود	aolad	آولاد حج علی
آولاد حاجی علی از طایفه دیناران	aolad haj ali	آولاد حاج آقایی
آولاد حاجی آقا علی خانواده کلانتران ایذه	aolad haj aqal	آوله
نام روستائی در غرب ایذه ، آبله	aoleh	آوله کو
بیماری آبله	aolehku	آوار
آبله کوب	aovar	آو
وریس ، طناب پهن	ao	آوید
آب	aobid	آوآدونی
آب بید قریه ای است در میداود جانکی	aovaduni	آولشکر
آبادانی	aolesgar	آوله مرغون
آب لشکر قریه ای در رود زرد جانکی	aolehmarqun	آونیمول
آبله مرغان	aonimul	آولمبو
آب لیمو	aolambu	آومال
تاول زیر پوست که مملو از چرک باشد	aomal	آومرواری
کسی به مزرعه آب می دهد	aomervari	آوسه
آب مروارید چشم	aoseh	آونوات
آبسه ، آب مروارید چشم	aonavat	آوهری
آب نبات	aohari	آوید
آب خوری	aobid	آوگرازی
آب بید ، قریه ای در جانکی	ao gorazi	آوریزک
آب گرازی ، قریه ای در سوسن ایذه	aorizak	آوحموم
آب ریز ، قریه ای در مرغا ایذه	aohamum	آونرگسی
آب حمام ، قریه ای در مرغا ایذه	aonargesi	آوزهلو
آب نرگسی ، قریه ای در مرغا ایذه	aozahlu	آواناری
آب زالو ، قریه ای در بخش اندیکا	aoenari	آوباریک
آب اناری ، قریه ای در هلاجان ایذه	aobarik	
آب باریک ، قریه ای در تل بزبان مسجد سلیمان		

آب ببیدی ، قریه ای در تل بزآن مسجد سلیمان	aobidi	اوبیدی
آب گرمه ، قریه ای در جهان گیری مسجد سلیمان	aogarme	اوگرمه
آب ملک ، قریه ای در دشت لالی	aomalek	اوملک
آب جاز ، قریه ای در دشت لالی	aojaz	اوجاز
آب ملک ، قریه ای در دشت لالی	aonik	اونیک
آب جاز ، قریه ای در دشت لالی	aovejdan	اووجدان
قریه ای در دشت لالی	aokare	اوکره
قریه ای در دشت لالی	aolad qeybi	اولاد غیبی
قریه ای در اندیکا	aolad meyti	اولاد مهدی
اولاد غیبی از طایفه حاجی وربابادی	aolad selu	اولاد شلو
اولاد مهدی از تیره تقود الهی بابادی	aolad mehrali	اولاد مهر علی
اولاد شلو از تیره تقود الهی بابادی	aolad mamad	اولاد ممد
اولاد مهر علی از تیره تقود الهی بابادی	aolad molaseyn	اولاد ملا سین
اولاد محمد از طایفه فرکشی	aolad ali saleh	اولاد علی صالح خان
اولاد ملا حسین از طایفه فرکنی	xan	
اولاد علی صالح خان از طایفه آسترکی هفت لنگ	aolad kixa reza ali	اولاد کیخا رضا علی
اولاد کیخا رضا از طایفه سراجدین وند بابا احمدی هفت لنگ	aolad xeyrola	اولاد خیرلا
اولاد خیر الله از طایفه سراجدین وند بابا احمدی هفت لنگ	aolad hoseyn	اولاد حسین
اولاد حسین از طایفه سراجدین وند بابا احمدی هفت لنگ	aolad kerimxun	اولاد کریم خون
اولاد کریمخان از طایفه سراجدین وند بابا احمدی هفت لنگ	aolad qorbun	اولاد قریون
اولاد قریان از طایفه سراجدین وند بابا احمدی هفت لنگ	aolad saozali	اولاد سوز علی
اولاد سبز علی از طایفه سراجدین وند بابا	aovi	اوی
رنگ آبی ، آبی ضد خشکی	aoyar	اویار
آبیار مزرعه	aovargehdan	اوورگهدن
آب برداشتن	aobandi	اوبندی
آب بندی	aopas	اوپاش
آب پاش	aoru	اورو
آب رود	aoruhune	اورو حونه
آب رودخانه	aodarhune	اودار خونه
آب دارخانه	aodyon	اودیون
آب دهان	ao du	اودو
آب دوغ	ao sin	اوسین
دعای چشم درد	ao sar	اوسار
افسار ، لجام ، اوسار مراسمی است	aozirkah	اوزیرکه
(کنایه از آدم های مرموز) آب زیرکاه	aosali	اوسالی
آبسالی	aokas	اوکش
آبکش ، صافی برنج	aomelil	اوملیل
آب نیمه گرم	aovenus	اوونوس
(چوب آبنوس) آبنوس	aora	اورا
ارواح ، زهره	aora bevum	اورابوم
بروح پدرم سوگند	aorader	اورادر
زهره ترک	aoraei	اورائی
ترسیده		

پرکردن مرغ با آب جوشیده	aorit	اوریت
ابر	aor	اور
طنابی که مشک را با آن به کمر می بندند	aovari	اوار
آب طلا کاری	ao tela kari	اوطلا کاری
آب غوره	ao qure	او غوره
آب باقلا	ao baqeleh	اوباقله
آب باقلا فریاد می کند	aobaqeleh bangeh	اوباقله بنگه
آبستن ، لهجه دینارانی و چهار لنگی جانکی	aosan	اوسن
آبستن ، لهجه هفت لنگ شمالی	aoes	اوس
آبگوشته ، آب ترید	ao telit	اوتلیت
ابزار	aozar	اوزار
آبگند ، مرداب	ao gand	اوگند
نوعی سبزی کوهی است که در مناطق برفگیر می روید ساقه آن	aovandu	اوندول
شیرین و قابل خوردن است	ao rehdan	اورهدن
آب ریختن	ao paki ri dastes	او پاکری دستس رهد
آب پاکری روی دستش ریخت	rehd	

بخش ب

بابا احمدی از طایفه دورکی هفت لنگ	baamedi	بامدی
بواسیر	babesil	بابسیل
طایفه بابادی هفت لنگ	bavadi	باوادی
بابا جعفری از طایفه کنرسی چهارلنگ	bavajafari	باواجفری
باورساد از تیره سهونی طایفه کنرسی	baversad	باورساد
بادبزن	babezan	بابزن
باباپیر	bapir	بابپیر
باچ سیل	bajsevil	باچ سویل
باجلودن از تیره چهارلنگ	bajolvand	باجلودن
باجگیران گردنه ای است در راه د زیارت امامزاده ای است بین	bajqirun	باجگیرون
اندیکا و هارکله از بنوار چهار و هفت	babazahed	بابازاهد
قریه ای در دنباله رود کارون	bajul	باجول
باختن	baxt	باخت
بادکردن ، فیس ، پوست را از باد انباشتن	badkerdan	بادکردن
نوعی بیماری که دست و پا ورم می کند	badeverdan	باد آوردن
میوه ای خوشبو که با پوستش مربا درست می کنند	badranj	بادرنج
(با دم خودش گردو می شکند (خوشحال است)	badome xos gerdu eskane	با دم خس گردو اشکنه
رازیانه	badiun	بادیون
کسی که دست و پایش همیشه ورم میکند	badelu	بادلو
بارکردن ، بار سفر بستن	bar kerdan	بارکردن
جوجه مرغ	barni	بارنی
باروت	barit	باریت
باروت کوب	barit ku	باریت کو
بار و اثاثیه سفر	barboneh	بارینه
بارانی نامی است برای مردان	baruni	بارونی

بار و اثاثیه سفر	bar-bandil	باربندیل
بارنامه	barnumeh	بارنومه
بارانداختن	bar-vandan	باروندن
مراسم گفتگو برای خرج عروسی	barizi	باریزی
وسایل پخت و پز و هزینه عروسی را با تشریف خاص به خانه عروس بردن	barizi-borun	باریزی برون
محلی است در دنباله رود کارون	barz	بارز
منسوب به بارز	barzi	بارزی
باران	barun	بارون
اندازه ، قلق و فن کار ، عادت	bart	بارت
بازو	bazi	بازی
باز علی نامی است برای مردان	bazali	بازلی
بازو بند	baziband	بازی بند
بزرگر	baziyar	بازیار
محلی است در بخش اردل	bazoft	بازفت
با او	bas	باس
با او بودم	bas bidom	باس بیدم
دسته گندم که برای خرمن جمع می کنند	bafe	بافه
باقلا	baqele	باقله
باقیمانده	baqimande	باقی منده
بالا خانه	balahune	بالاحونه
بالای رودخانه	balaru	بالارو
استفراغ کردن	balaverdan	بالاوردن
زیرگوشی پر	balest	بالشت
بالغ	baloq	بالغ
پرنده در دو لهجه (نگاه کنید به باهنده)	balande	بالنده
خیار	baleng	بالنگ
بالنگون گیاه دارویی است	balengun	بالنگون
آستین ، پر مرغ ، کنار	bal	بال
کنار راه	balrah	بال ره
کنار رودخانه ، ساحل	balgodar	بال گذار
پرواز کردن ، بال زدن	balzeydan	بال زیدن
هوایما	balun	بالون
بامن	bamo	بامو
باغ ملک بخشی از ایذه	baqmalek	باغ ملک
باغ ملا قریه ای از قله تل	baqmola	باغ ملا
با من هستی	bamoni	بامونی
بابا غوری ، کور	bavaquri	باواغوری
بابونه گیاهی است به شکل شوید که گلهای زرد دارد	bavine	باوینه
باب دندان	bavedendun	باودندون
بعضی از شاخه های ایل بنام باب خوانده می شود	bab	باب
باقر ساد از طایفه سهونی کنرسی چهار لنگ	baversad	باورساد
از طایفه منزائی چهارلنگ ، پدر پدر بزرگ	bava	باوا
نا پدری ، پدر خوانده	bavere	باوره

بادمجان	bavenjun	باونجون
پدر ، لهجه ي دیناران	bao	بو
امامزاده اي است در قریه چلوبازفت	bavaahmad	باوااحمد
بالنده ، پرواز کننده	bahende	باهنده
بازو	baei	بائي
قبول نیست	balnid	بال نید
بادام	bayom	بایم
بادام کوهي	bayomkohi	بایم کهي
بازوبند	baeiband	بائي بند
بادیه مسي	bayeh mesi	بایه مسي
بادیه	badeh	باده
پدر ، در همه لهجه ها	baveh	بوه
خاله	boti	بتي
بتو گفتم	betgohdom	بت گهدم
بدتر	batar	بتر
پاره اش کن	bejernes	بجرنس
بچرخانش	bejarnes	بجرنس
گلو	bot	بت
سوسك	botol	بوئل
شناختن كسي	bejaverdan	بجاوردن
جلو برو ، هل بده و برو	becol	بچل
بچه ها	baciyal	بچیل
بچگانه	bacegune	بچه گونه
جانوري كه بچه ها را مي برد	bacehbarak	بچه برك
شانس ، پناه دادن ، روح پدر	baxt	بخت
او را امان داد	baxtdades	بخت دادس
به روح پدرم سوگند	baxtebavum	بخت بوم
تهمت	baxtun	بختون
رختخواب پیچ	boxcehraxtexao	بخچه رختخو
بهداروند ، از هفت لنگ	baxtiyarvand	بختیاروند
لقبي براي خانها و بعضي بختیارها	baxtiyar	بختیار
ایل بختیاري	baxtiyari	بختیاري
بیختن	bextan	بختن
بخوابید	bexaosin	بخوسین
بخواب	bexos	بخوس
کلاهدار	bexaobor	بخوبر
پرنده شبیه شانه سر	badbade	بدبده
بد اخلاق	badpuz	بدپوز
بدرفته از طایفه منزائي چهار لنگ	badrahde	بدرده
بدگمان	bad gemun	بدگمون
بدنام	bad nom	بدنم
بلد بودن	badal biden	بدل بیدن
بدنامش کرد	badnomes kerd	بدنمس کرد
درخت ، وزیدن باد	bad aosen	باداوشن
بلد نیستی	badalnidi	بدل نیدی

در بیانی	bederahi	بدراهی
بدزبان	badzevun	بدزون
بردگیر محلی که زردتشتی ها اجساد مردگانرا می گذاشتند	bardegaori	بردگوری
راس □ و احد شمارش گوسفند يك بر مثلا	bor	بر
آبی که از برف ذوب شده سرازیر شود	barfao	برفو
یک بر گوسفند	ya bor jalao	یه بر جلو
سنگبر ، از طایفه جانکی سردسیر	bard bor	بردبر
کسی که لکننت زبان دارد	ber	بر
حیوانی که جفت گیری می کند ، سهم ، قسمت	bar	بر
برادر	berar	برار
برادرم هستی	beraromi	برارمی
برق زن	barqzeydan	برق زیدن
برنجکاری	berenjkali	برنج کالی
اعتراف کرد ، فاش کرد	buruzda	بروزدا
بریان	beryun	بریون
بردندش	bordenes	بردنس
گیاهی است آبی که برگهای آن تند است و قابل خوردن	barkalu	برکلو
سنگی است که به شکل آسیاب سنگ	bardal	بردل
بره ها	bargal	برگل
جمع بز	bozgal	بزگل
مار صحرائی و خشکی	bazgi mar	بزگی مار
بد بیاری	boz biyari	بز بیاری
بساك از طایفه میوند چهار لنگ	bosak	بساك
نامی است برای زنان ، کافی است	basi	بسی
بسته ، انبوه	bahse	بهسه
انداخت	best	بست
بسم الله	besmela	بسملا
دعائی است که بالای سر بچه می خوانند برای حفاظت از حمله حیوانات درنده	besmela gorg	بسملا گرگ
به او	bes	بس
باو گفتم	bes gohdom	بس گهدم
بسته ، بسته گره خورده	bastekun	بستگون
بست و بند کردن	basobandkerdan	بس و بند کردن
برادر زاده	berar za	برارزا
برادر زن	berar zineh	برار زینه
برادر بزرگتر	berar gaptar	برار کپ تر
برادر کوچک	berar kocir	برار کوچیر
صیقلی ، براق	berc	برچ
برابر	beravar	براور
برنجکاران ، قریه ای در فلار داردل بهرام مرده ، نام گردنه	bernjkalun	برنجکالون
ای است که سرمای آن دهها درجه زیر صفر می رسد و اغلب سال یخبندان است	bahrommordeh	بروم مرده
خرابش کن	beromnes	برومنس

نی کوچکی که در گهواره می گذارند تا بچه از آنجا ادرارش را بخارج بفرستد	belur	بلور
سنگ سوراخ ، قریه ای است در سر له جانکی	bardsila	بردسیلا
نامی است برای مردان	borjali	برجلی
نام محلی است در نزدیکی مسجد سلیمان که سد کارون بر سابق به آن گذار بردقمچی می . روی آن بنا شده است گفتند	bardeqamci	بردقمچی
دو سنگ را بهمزدن ، نوعی بازی کودکان است کفگیر	bardcaqcaqu	بردچق چقو
سهم ، جلو ، نزدیک حاملگی ، آغاز حاملگی جلوی آفتاب	bahre	بره
دشت علفزار که مرداب هم داشته باشد	bar	بر
دشتی است نزدیکی رود زرد جانکی سایبان ورق کاغذ را گویند	baraftao	برافتو
ابرو	barm	برم
ابروان	barmegamisi	برم گامیشی
گل آن در گیاه پزشکی مصرف دارد	borgeh	برگه
نوعی سقز که از صمغ درختان کوهی بدست می آورند کباب کردن	borg	برگ
برو	borgal	برگل
محلی است باستانی در مسجد سلیمان بردش	berenjas	برنجاس
او را بردند	berizeh	بریزه
بردین از تیره اسیوندورکی هفت لنگ ببرش	beriznidan	بریزنیدن
بوگیر ، بوگر از طوایف جانکی سردسیر نامی برای مردان	berao	برو
برزگر	bardnesondeh	بردنشونده
برزیگری	bordes	بردس
آهنگ برزگری خوانده به هنگام درو چکی ، قطعی ، جملگی	bordenes	بردنس
برید	bardin	بردین
ببرش	bevares	بورس
قاطی شدن ، برخوردارن	buger	بوگر
کباب شد	borzu	برزو
کباب شده	barzeyar	برزیر
نوعی غذای سرخ کرده در روغن و آرد برای زن تازه زائیده برده ده قریه ای است در بخش سوسن ایذه	barzeyari	برزیری
بر آفتاب سعیدی ، قریه ای است در بخش سوسن ایذه	barzeyarixondan	برزیری خوندن
بر آفتاب کاشکل ، دهدز ایذه	bori	بری
بزکشان ، دهدز ایذه	bores	برس
بردمیل ، دهدز ایذه	bares	برس
بر دزد ، دهدز ایذه	borharden	برهردن
بردگل قریه ای است در دهدز ایذه	berest	برشت
	beresteh	برشته
	berestuk	برشتوک
	barde-deh	برده ده
	baraftao saeidi	برافتو سعیدی
	baraftao kaskal	برافتو کاشکل
	boz kosun	بزکشون
	barde mil	بردمیل
	barde zard	برد زرد
	bard gal	بردگل

بردبران قریه ای در باغ ملک ایذه	bard borun	بردبرون
بردگی ، قریه ای در ایذه	bard gapi	بردگی
وابستگان	bastegun	بستگون
بستن ، نوعی دعا و سحر و جادوست	bastan	بستن
(توپ زدن) بزن زیرش	besun	بشون
بنشین	besin	بشین
مرغابی	bat-aoi	بط اوی
وفا	bafa	بفا
بافتن	baftan	بفتن
بافتنی	bafteni	بفتنی
بافت	baft	بفت
بفرستم	beferesnom	بفرشتم
قورباغه	baq	بق
قورباغه آبی	baq-aoi	بق اوی
ترشروئی کرد	baq kerd	بق کرد
بیگ آقا ، سردسته	bag	بگ
بیگ محمد	bag mamad	بگ ممد
نامی است برای زنان ، مخفف بیگم	baguli	بگولی
بیگم جان نامی است برای زنان	bagi jun	بگی جون
مخفف بیگم ، نامی است برای زنان	bagom	بگم
به او بگو	bogos	بگوس
بیگ زاده نامی برای دختران	bagzadeh	بگزاده
روشنش کن	begernes	بگرنس
بگذار	bel	بل
وجب	beles	بلس
یکوجب	ye beles	یه بلس
گم کردن	bela	بلا
گمش کردم	belas kerdom	بلاس کردم
بلوط	balit	بلیط
بلوطی ، نامی برای مردان	baliti	بلیطی
بهلول دیوانه	balil kalu	بلیل کلو
بلکه ، مگر	bal	بل
بلکه	balkom	بلکم
بلکه ، لهجه هفت لنگ شمالی	balakom	بلاکم
ابوالعباس روستائی نزدیک باغملک	belebas	بلیباس
بالان قریه ای در باغ ملک ایذه	balun	بالون
منسوب به ابوالعباس	belevasi	بلوآسی
بلال یا دی بلال نام معشوقه ای است که شعر و آهنگش در بختیاری ورد زبانها است	balal	بلال
از طایفه بهداروند هفت لنگ	belivand	بلیوند
مدرک ، لباسی که برای نامزد می برند	balgeh	بلگه
برگ	balg	بلك
کمر باریک	bel barik	بل باریک
زائده شرمگاه زنان	belikeh	بلیکه
کوزه بزرگ	boluni	بلونی

بلند	bolend	بلند
بمبوموتور آب جائیکه تقسیم آب وسیله شیر آب انجام میشود	bambao	بمبو
بیخ گلو ، وسیله آرایشی برای زیر گلو	bonna	بن نا
درختی جنگلی	ban	بن
بنچاق	boncak	بن چک
بندتمبان	ban tomun	بن تمون
چرم گیوه محلی	bon park	بن پرک
طناب	band	بند
منتظر	bandir	بندیر
پيله کردن به کسی	band kerdan	بند کردن
روستائی است در پای منگشت	bondun	بندون
آرایش صورت زنان	band vandan	بندوندن
نوعی پیاز کوهی است	bonsor	بنسر
صدا کردن لهجه زرا سوند	bang kerdan	بنگ کردن
صدا	bang	بنگ
صدا کردن ، لهجه دیناران	bong kerdan	بنگ کردن
نزدیک غروب	bong quru	بنگ غرو
هنگام شب	bonge som	بنگ شوم
بامدادان	bonge sob	بنگ صبح
صدایش زد	banges kerd	بنگس کرد
بنفش	benaos	بنوش
اسباب سفر ، آبادی	boneh	بنه
برای همیشه از یک محلی مهاجرت کردن	boneh kan	بنه کن
بنیان خانواده	boniceh	بنیچه
بنه قباد قریه ای در بخش سوسن ایذه	boneh qavat	بنه قوات
بنه شنبه ، قریه ای در بخش سوسن ایذه	boneh sambeh	بنه شمه
بنه تیمور ، قریه ای در بخش دهدز ایذه	boneh teymur	بنه تیمور
سر بالائی	bendari	بنداری
سر بالا	bendar	بندار
بندزیر شلواری	bande zirjume	بند زیر جومه
نامی برای مردان	bangeru	بنگرو
صدا و بوی چیزی آمدن	bangebu	بنگ بو
محل برافراشتن چادرها	bonevar	بنه وار
گنجشک	bengest	بنگشت
پدرش لهجه چهارلنگ	boas	بوس
بنه احمد ، قریه ای در بخش سوسن ایذه	boneh ahmad	بنه امد
بنشتی ، قریه ای در بخش سوسن ای	benesti	بنشتی
بنه ارون قریه ای در دهدز ایذه	boneh arvan	بنه ارون
لهجه چهار لنگ ، پدرش	bavas	بوس
بویا آثار چیزی که استشمام شود	bubera	بویرا
پدران	baoyal	بویل
بوربوران از طایفه گندل زو چهارلنگ	bur burun	بوربورون
زرد کمرنگ	bur	بور
بوری از طایفه موری هفت لنگ	huri	بوری

رنگ اسبی کہ زرد باشد و پیشانییش سفید	bur cal	بورچال
بوسه	bus	بوس
بوی سوز	bulert	بولرت
میلہ چادر خیمہ	bum	بوم
بازوبند	bohi band	بوی بند
چادر	bohun	بھون
بام	bun	بون
بو ، اثر	bubereng	بوبرنگ
صدای گاوداد	burnid	بورنید
بام غلطان	bun gelun	بون گلون
بہانہ	bune	بونہ
بستان ، باغ	bosun	بوسون
امامزادہ ای است پای کوه دالابین کتک و تنگ اوزہ ، در اندیکا	boveyr	بویر
پدر ، لہجہ زراسوند	baveh	بوه
پدر زن	baosireh	بوسیرہ
بوی سوزاندنی	bukez	بوکز
یکی از طوایف جانکی سردسیر	buger	بوگر
عروس	behig	بھیگ
عروس برون	behig barun	بھیگ برون
کفگیر	bahreh	بہرہ
بود ، مخفف بی بی	bi	بی
بی بی گلنسا ، نامی برای زنان	bi golnesa	بی گلنسا
بید زرد قریہ ای در ایذہ	bidzard	بید زرد
بی بی ستارہ ، نامی برای زنان	bi setareh	بی ستارہ
بیع شرط	bey sart	بی شرط
بیعار ، بیاور ، بیدار	biyar	بیار
(صحرا ہم گفته میشود) بیابان	biyabun	بیابون
دشت ، بیابانی	biyabuneh	بیابونہ
ہر کاری سرمایہ می خواهد	bimayehfatireh	بی مایہ فطیرہ
بیعرضہ	bivareh	بیورہ
بیژن ، نامی برای پسران	bijan	بی جن
بی نماز ، یعنی قاعدگی زنان	binomaz	بی نماز
بی نمک	binemek	بی نمک
بیموقع - ناگہانی	bivareh	بی ورہ
ناکس ، بی بتہ	bihameci	بی ہمہ چی
ناقوارہ ، بدولم	bi bart	بی بارت
بی خبری	bitasuneh	بی تا شونہ
لہجہ در (بیہوری ہم می گویند) بی خبری	bixavari	بیخوری
بی قضا شوی بی بلا شوی	bi qaza baei	بی قضابای
بزغالہ	big	بیگ
بودند	biden	بیدن
بیدستان ، قریہ ای در فلار دار دل	bidestun	بیدستون

بخش پ

پا شکسته	paeskenadeh	پا اشکناده
پا برهنه	papeti	پاپتی
له کردن زیر پا	pacel kerdan	پاچل کردن
پارا به پای دیگران پیچیدن و او را به زمین زدن	papelicak	پاپلیچک
جستجو کردن ، تعقیب و پایداری	papey	پاپی
تیر چوبی کوتاه	pakoleh	پاکله
پاریاب، مزرعه برنجکاری	pariyo	پاریو
بزکوهی	pazan	پازن
پازنان، نام قدیمی گچساران	pazanun	پازنون
پامال کردن	pasa	پاسا
یمن قدم باشکون	paqadam	پاقدم
پادو ، نوکر	pakar	پاکار
محلی است در دامنه ککوه سراك ایذه	pakula	پاکولا
تمیز و پاک	pakporc	پاک پرچ
پالودن	palnidan	پالنیدن
پابرداشتن لهجه هفت لنگ دینارانی	pavargehdan	پاورگهدن
پارینه ، گوساله یکساله	parineh	پارینه
پار ، پارسال	par	پار
کنار محلی که آتش درست می کنند	pacaleh	پاچاله
پادزهر ، نوعی مهره زرد که از آن تسبیح درست می کنند	pazahr	پازهر
پارس ، عو عو سگ	pas	پاس کردن
شلوار زنانه	pakes	پاکش
دعوت عروس و داماد به خانه پدر عروس را پاگشا گویند	pa gosa	پاگشا
تکه اضافه که در پشت پالان خر می بندند	pardim	پاردیم
زنی که نزدیک زائیدنش باشد	pavema	پاوما
پالان الاغ	palunhar	پالون هر
پیاله	paleh	پاله
دیگ مسی	patil	پاتیل

پس بیا	pa biyo	پلیو
پس برو	pa-berao	پبرو
پس چه کردی	pa-ce-kerdi	پچه کردی
پس	pa	پ
فتیله	petileh	پتیله
پس کجائی	pa-kuconi	پکوچونی
پس کجائی ، هر دو واژه در لهجه مورد استعمال دارد	pa-koyani	پکونی
پروپیش پرکندن مرغ	parpis	پر پیش
ریسمانی از الیاف	perc	پرچ
سوزن پنبه دوزی	park	پرک
زهره اش ترکید	perekes rahe	پر کس رهد
زهره	perek	پرک
پررو	porri	پرری
حصاری که از خارکنار درست شده باشد	parzin	پرین
پربروز	parig	پرینگ
ذره ذره شدن	perzeh	پرزه
بیهوده راه رفت	parsezey	پرسه زی
پریدن	perestan	پرستن
پرید	perest	پرست
جوجه ای که تازه بال و پر باز کرده و می خواهد بپرد	pernaki	پرناکی
نام قریه ای در غرب ایذه	parsila	پرسیلا
پرواز داد	pernid	پرنید
قریه ای در اندیکا	parxedijeh	پرخیجه
پریشب	parisao	پری شو
پرپروز	pariru	پری رو
پروانه	pertak	پرتک
(رجوع شود به وردا) پرتاب کردن	pert	پرت
دعائی است برای دفع مار می خوانند به بخش دین باوری در همین کتاب مراجعه کنید	parpin	پرپین
کثیف	parcal	پرچل

مرغي که هنگام بریدن سر دست و پا میزند	perpit	پرپیت
پرتابی	perun	پرون
جستجو دنبال	porspey	پرس پی
پس برک کسی که همدست دزد است و از عقب هوای او را دارد	pasbarak	پس برک
پشت امامزاده	pasepir	پس پیر
پس تو اطاق پشتی	pastu	پس تو
پسند کرد	pasan kerd	پسن کرد
پس مانده	pasmandeh	پس منده
پستانهایت	pesunalet	پسونلت
پس فردا	pasoah	پسوه
کسیکه عقب دزد برای حفاظت جان او می ایستد	pasbarak	پس برگ
عصری	pasin	پسین
قرعه کشی کردن	peskvandan	پشک وندن
معلق و وارو زدن	postakzeydan	پشتاک زیدن
جهیزیه عروس	pesai	پشای
پخش کرد	peskenid	پشکنید
مدفوع گوسفند	peskel	پشکل
گوشت پشت شانگ گوسفند	posmazeh	پشمازه
قریه ای در اندیکا	postepir	پشت پیر
خالی	peti	پتی
پس چه	paceh	پچه
پشه	paxse	پخشه
پشه کوری	paxse kuri	پخشه کوری
پشه بند	paxseband	پخشه بند
پروار ، چاق شدن گوسفند	palvar	پلوار
گیسو ، پارو برای قایق ، چشم چران	pal	پل
گیسوان	palal	پلل
گیسوآم	palom	پلم
گیسوآنت	palalet	پللت
گیسو بریده	palborideh	پل بریده

پل از طایفه اسپوند دورکي هفت لنگ	pol	پل
پارو زدن	palzeydan	پل زیدن
گاوانر	pel	پل
تراشه طولی چوب	pelisne	پلیسنه
له شد	peleqest	پلقت
پرستو	pelestuk	پلشتوک
پس نمی روی	pa-niri	نیری - پ
ورم کردن	pandao	پندو
پنجه	peng	پنگ
پنگول پنجه زدن گربه	pangul	پنگول
قیافه و چانه	pakepoz	پک و پز
ریه گوسفند	pofi	پفی
پکید	pokes	پکس
پس کجایی	pa-koyani	پکوینی
ورم کرده	pofnide	پفنیده
پنهانش کرد	pusides	پوشیدس
لباس	pusen	پوشن
فولادوند طایفه ای در لرستان	puladvand	پولادوند
لب و دهان	puz	پوز
فشار آورد و جلو رفت	purnid	پورنید
روی مدعی افتادن و فشار دادن	purest	پورست
پوستین بدوش طایفه ای از کنوسی چهارلنگ	pustin be kul	پوستین بکول
پوست	pus	پوس
پوست و رو کلفت ، پررو	pusri koloft	پوس ری کلفت
عصر	pasin	پسین
پهلوان	pahlavu	پهلوو
کفش ، گیوه	paozar	پوزار
پهلو	pahli	پهلی
پیه	peh	په
پیه گاو	peh ga	په گا

پس	pa	په
مدفوع حیوانات	pain	پین
پهنش کرد	pahnes kerd	پهنس کرد
وصله	pahru	پهرو
پین گاو و گوسفند	peqer	پقر
پسه یعنی پشت ، کفل	pahse	پهسه
مرد ، شجاع	piya	پیا
تاب و پیچ از شدت درد	pit verdan	پیت وردن
تاب و پیچ از شدت درد	pitkandan	پیت کندن
بی خبر	bihavar	بیهور
حالت غش و ضعف بچه	piruni	پیرونی
میرقائد از طایفه عالی انور هفت لنگ	pirkaeid	پیرکاید
	pirguei	پیرگوئی
امامزاده ای است نزدیک آب بهار کاهکش نزدیک مسجد سلیمان که زیارتگاه است	pirbatuli	پیربتولی
سیاه سفید	pise	پیسه
پوشال	pisal	پیشال
نوعی هفت تیر کمری	pistao	پیستو
ناپسری	piseza	پیش زا
پرپرور	pisparig	پیش پرینگ
جلو پای خودت همین الان	pispa	پیش پا
خالی	pik	پیک
پول	pil	پیل
پول و وجه	pilpela	پیل پلا
پولکی ، پول دوست ، پولکی شیرینی	pilaki	پیلکی
پولک	pilak	پیلک
وصله	pine	پینه
به پینه دوز کمر گیر هم (پنبه دوز (می گویند	pineduz	پینه دوز
کیل کردن ، پیمانہ کردن	peynidan	پی نیدن
تعقیب کردن	peydaon	پی دون

پی آفتابه ، به توالت رفتن	peyaftaoe	پی افتوه
ردپا گم کردن	peykurkerdan	پی کور کردن
پیمانہ	peymuneh	پیمونه
(تالار مهمانخانه) ساختمان پنج دربی	paindari	پین دری
ردپا جستن ، در اب فرورفتن	peyzeydan	پی زیدن
پیر ارسال	pirar	پیرار
پارسال و پیرارسال	par o pirar	پار و پیرار
پزرگ ، امامزاده	pir	پیر
الهی پیر شوی	piravi	پیراوی
الهی جن و پری ترا بزند	parisondvat	پری شوندوت
پنبه کار روستائی در تل بز ان مسجد سلیمان	pambekal	پمبه کال
پیر کنارک ، روستائی در تل بز ان مسجد سلیمان	pirko narak	پیرکنارک
پا گچ ، روستائی در تل بز ان مسجد سلیمان	pagac	پا گچ
پر زرد ، روستائی در جهان گیری مسجد سلیمان	parezard	پر زرد
پرچک روستائی در جهانگیری مسجد سلیمان	percak	پرچک
پیر عبدالله روستائی در جهانگیری مسجد سلیمان	pirabdola	پیر عبدالله
پر نوشته ، روستائی در جهانگیری مسجد سلیمان	parnevesteh	پر نوشته
پر پولاد ، قریه ای در بخش لالی	parpulad	پر پولاد
پس دلی ، قریه ای در بخش لالی	pasedeli	پس دلی
دو قریه در بخش لالی	paguriye	پاگوریه
پاچ کولا ، قریه ای در بخش لالی	packula	پاچ کولا
پاراک ، قریه ای در بخش لالی	parak	پاراک
پرچک دال ، قریه ای در بخش هفتگل	percakedal	پرچک دال
پیرینی ، قریه ای در بخش هفتگل	pirbani	پیربنی
پر بیگس ، قریه ای در بخش هفتگل	parbikas	پر بیگس
پار بادینه ، قریه ای در بخش هفتگل	parbadine	پار بادینه

بخش ت

توبره	torbe	تربه
ترب	torb	ترب
ترب گاوي نوعي علف پهن برگ است	torbe ga	تربه گا
سرو صدائي که از زدن دست به چيزي حاصل ميشود	tarap-turup	ترب تروپ
(ريشه انگليسي) تراكتور	tarytol	تري تل
گيسوهايت	tornat	ترنات
گيسو	torneh	ترنه
تراشيد	terast	تراشت
خيس شدن	tartelik	ترتليک
کله پاچه را با اتش پرزوپشم انرا سوزانيدن	tertenid	ترتنيد
ترکيد	terekest	ترکست
اهسته راه رفتن	torokest	ترکست
نوعي سبزي است شبیه اسفناج که با ان اش درست مي کنند	torosak	تروشک
قریه اي است در مرغا ، ایزه ، که چاههاي متعدد نفت در ان منطقه حفاري شده است	tarasok	ترشک
شاخه چوب باريک	tarke	ترکه
يک نوع بازي محلي است	tarke bazi	ترکه بازي
تسبيح	tazbe	تربه
اتش ، تيره	tas	تس
اتش و دود اتش علم کردن	tasdi	تس دي
اتش گرفت	tas gerehd	تس گرهد
اتش و تابه نان پزي	tas o tave	تس و توه
رعد و برق	tase barq	تس برق
نهيب زدن	tasar	تشر
نهيب داد	tasar zey	تشرزي
گلو	tesni	تشنی
اتش زد	tas vand	تس وند
گلو درد	tesni dard	تشنی درد
(نفرین و تهديد) دردم به گلویت بزند	dardome ve tesnit	دردم و تشنیت
اتحاد و اتفاق	tefaq	تفاق
اب دهان	tofke	تفکه
انتقام	taqas	تقا ص
ضربه زد	taqe zey	تقه ژي
گندش در آمد ، ورشکست شد	taqes dervy	تقس دروي
کندوي چوبي زنبور عسل	taqest	تقست
تنها	tak	تک
تک و تنها	tak o teyna	تک و تینا
اساسيه	take tul	تک تول
مدفوع گاو	take	تکه
(واژه انگليسي وجود دارد) تلاختن اسب	torat	ترات
چکه باران	toke	تکه
مدفوع گاو را جمع اوري کردن	take varvanden	تکه وروندن

تکاندن	taknidan	تکانیدن
کم به تعداد کم ، بندرت	tak tik	تک تیک
نان پخته	taku	تکو
لاغر شد	takes	تکس
تابوی کوچک ارد	takol	تکل
تگرگ	teger	تگر
پاچل کردن ، له کردن	telnidan	تلنیدن
انگشت را با ضربه زدن	telangor	تلنگر
سیلی ، بیماری اوریون	telangus	تلنگوش
بریده چوب یا سنگ	telise	تلیشه
اش پال	tevize	تویزه
صدای افتادن چیزی به روی زمین	telep	تلپ
تقاله	tolf	تلف
شکمو	telin	تلین
روبهم انباشتن	telambar	تلمبار
بیعار	teland	تلند
محل گذاشتن اثاثیه و رختخواب روی چهار پایه داربست	talvareh	تلواره
کتل بستن بر روی اسب برای عزاداری ، یا جاسازی روی اسب برای سوار شدن زنان	talmit	تلمیت
ترید ، آبگوشت و نان	telit	تلیت
تپه ای که کودگاه باشد	telydu	تلی دون
شکست از طول	telisnid	تلیشنید
تلخ	tehl	تل
شکم ، نوعی مخلوط سیر و کرفس و ماست	tel	تل
ساق ران ، ساق پا	tek	تک
تپه ، سگ شکاری	tol	تل
محل آغاز بازی و یا محلی که پایان بازی است	tal	تل
ترنجبین	telanjevi	تل انجوی
توتون	teten	تتن
تعدادی گوسفند	tolo	تلو
تخم ، مزه	tom	تم
ارزومند	tamarzu	تمارزو
مثل اینکه تونگو اینطور است	tamasa	تماسا
مزه دار ، مرد ، خایه دار ، اصطلاحی است	tomdar	تمدار
دستگاه چوبی که قالی و گلیم را برای بافتن به آن می بندند	tamdar	تمدار
سند ، مدرک	tamasok	تمسک
احوالپرسی	tamana	تمنا
تخم حرام	tom harom	تم حروم
بقیه ، باقیمانده	tam tame	تمتمه
مسخره	tahmere	تهمره
طناب	tenaf	تناف
شورت ، دله حلبی	tonoke	تنکه
خواب رفتن پا	tandarest	تن درست
تندرست	tanderest	تن درست
زیربغل	tange cel	تنگ چل

محکم ، رگ	teng	تتگ
شلوار	tombun	تمبون
(مشکی از پارچه دبیت) شلوار مرسوم در بختیاری	tombun dabit	تمبون دبیت
رک شد ، بلند شد	teng avi	تتگ اوی
(کنایه از کسی که گناهی مرتکب شود) ننک بر تو باد	tena menrit	تنه من ریت
تنور	tanir	تنیر
دودکش	tanireh	تنیره
اطاق	tu	تو
موج بزرگ در ساحل ، دوغ پخته	tuf	توف
تب	tao	تو
سوزداد ، دردکرد ، تیر کشید	turtenid	تورتنید
شغال	tureh	توره
گلو خاریدن و آب در گلوگاه خوردن	tusgeli	توشگلی
رامشگر و نوازنده محلی	tosmal	توشمال
نان و روغن و شکر مخلوط را روی تابه سرخ کردن	tave cori	توه چری
تابه نان پزی	tave	توه
تاوان ، غرامت	tavun	توون
تابستان	tavestun	توستون
اب شد	tavest	توست
اب کردن ، ذوب کردن	taonidan	تونیدن
ذوب شد	taoves	توس
تب مالاریا که بالرز همراه است	taosard	توسرد
تب بزرگ ، حصیه ، تیفوئید	taogap	توگپ
تب مالاریا چون هر سه روز یکبار تب و لرز می کند	tao se yek	توسیک
تب بر ، قرص تب بر	taobor	توبر
طبابت ، معالجه	tavabat	توابت
امتلاء معده دارد	tupe kerde	توپه کرده
تبر	tavar	تور
بیماری کپک (طبقه) (یکنوع بیماری گاوی	tavake	توکه
نوعی تب که ایجاد مصونیت می کند	tao lazem	تولازم
تب خال که در اثر تب بوجود آید	taori	توری
گیاهی است که برگهای پهن مدور دارد و خوردنی است	tule	توله
مکانی است در مرغا ، ایذه	taole	توله
نشاء کردن برنج	tulaki	تولکی
پیش غذا خوردن	ta bandi	ته بندی
تخته گهواره چوبی خاص منطقه بختیاری و عشایر	tahde	تهده
باقیمانده	tah mande	ته منده
تنها	teyna	تینا
نامتعادل ، یکطرفه	teyvari	تیوری
توت ، نیشگون گرفتن	tit	تیت
نوعی بازی است	titenak	تی تینک
راه باریک	titom rah	تیتم ره
تگرگ	tederg	تدرگ
سقف اطاق را با چوب وتیر اهن پوشاندن	tir pus	تیر پوش

کیسه بافته ای که در آن نمک می ریزند	tiyar	تیر
تیر ، چوب یا تیر آهن	tir	تیر
نحریکش کرد	tires kerd	تیرس کرد
انتخاب کردن گوسفند از میان گله	tir kerdan	تیر کردن
مرغی که با پای خودش زمین را جستجو ی کند	tif kerdan	تیف کردن
باران کم کم آمدن	tif tif	تیف تیف
پیشانی	tig	تیگ
سرنوشت	tig nevest	تیگ نوشت
پیشانیخ خیر و با شکون است	tiges xeyreh	تیگس خیره
تکان دادن	teynidan	تی نیدن
چشم را تکاندن برای درد چشم	teyeh teynidan	تیله تی نیدن
چشم شور	tiye sur	تیله سور
کامل ، درست	teyar	تیار
حرفی برای نوازش بچه بره یا بز	titi	تی تی
طوفان	tifun	تیفون
چشم براه	tirah	تی ره
تیزاب	tizao	تیزو
چشم	tiye	تیله
چشمان	tiyal	تیل
تئاتر ، مسخره	tiyart	تیارت
شعبه ای از طایفه	tire	تیره
بچه گربه	tile gulu	تیلله گلو
چشم چران	tiye pal	تیله پل
(بوته تاجر یزی) تاجر یزی	timore	تی مره
بز جوان	tistar	تیشتر

بخش ج

مرغ بی آرام که از جایی به جایی می رود	jajakerd	جاجا کرد
کسی که در سابق خبری را بمردم میداد	jarci	جارچی
جارو ، محلی نزدیک هفتگل	jaru	جارو
صدا کرد	jarzey	جارجی
خود را بکاری مشغول کردن	jazpiyar	جازپیاری
جای بار انداز بهنگام کوچ می گویند	javar	جاوار
هم (وارگه)		
جام	jam	جام
جانکی	junaki	جونکی
جای بار انداز بهنگام کوچ ، باقیمانده ، اثار کوچ	javarga	جاوارگه
بجا مانده	jamande	جامنده
جاهل ، جوان	jal	جال
جاهل ، نوجوان	jal jeqe	جال جقه
مخفف جان محمد	jani	جانی
پسر بچه بی اهمیت	jeqe	جقه
تازه ، حالا	jaxt	جخت
تازه امدم	jaxti iveydom	جختی اویدم
عطسه تکراری	jaxt	جخت

دعوا	jar	جر
پاره کردن پارچه با صدای مخصوص	jer	جر
به تنگ آمدن ، عاصی شدن	jer	جر
به تنگ امدم	jereveydom	جراویدم
پاره اش کرد	jerdades	جر دادس
پاره اش کرد	jeresda	جرس دا
دیوار تیغه اجری	jerz	جرز
انبان چرمی	jerkul	جرکول
قوزدار	jorin	جرین
حشره بالدار سمی	jarade	جراده
کج کردن ، چرخاندن	jarnidan	جرنیدن
کج کرد ، چرخاند	jarnid	جرنید
جرات	joryat	جریت
وسیله عبور از روی آب	jare	جره
دعوا و مرافعه	jarmanjar	جرمنجر
جوراب	jerav	جراو
جاده راه	jaede	جعهده
جعبه	jaeve	جعوه
جفت لایه درونی نازک بلوط	jaft	جفت
یوگی که برای خیش بگردن گاو می بندند	joft	جفت
بیماری پرخوری دارد ، در شکمش چیزی است که غذاها را می بلعد	joqdare	جق داره
پسره	jeqeke ke	جقله که
بجز	jela	جلا
جلالی طایفه ی از اورک ، دیناران	jalali	جلالی
گله گوسفند	jalav	جلاو
خریدار گوسفند	jalav xer	جلاوخر
خرید و فروش گله	jalav kesi	جلاوکشی
بد جنس	jalav	جلو
پیش ، جلو	jelao	جلو
تند ، چابک	jald	جلد
اثاثیه و رختخواب	joleband	جل بند
پوششی برای چهارپایان	jol	جل
رختخوابت را جمع کن	jolejatevorcin	جل جاته ورچین
جلودار پیشرو	jelaodar	جلودار
جلیقه	jeliqe	جلیقه
طایفه ای است	jalilvand	جلیل وند
طایفه ای است	jalili	جلیلی
طایفه ای است	jamalvand	جمالوند
جم کردن اثاثیه	jamjil	جم جیل
تکان	jom	جم
تکان خوردن	jomhardan	جم هردن
جمع	jam	جم
تکان داد	jomnid	جمنید
جمعه	jome	جمه

جامه دار حمام	jumedar	جومه دار
جن ، غول	jend	جند
جن زده	jendzeyde	جندزیده
جهنم	jandam	جندم
جوجه کوچک	jonge	جنگه
چند شاخه چوبی تیز بهم وصل می کند و دسته ای به آن می نهند مثل شانہ برای پاک کردن گندم و جو	jenger	جنگر
جنگل	javall	جول
جان	jun	جون
جوانمرگ	junemarq	جونه مرگ
جوی آب	ju	جو
جو ، جو دوسر	jao	جو
جامه	juva	جوه
چیزی که در آن کاه می ریزند	juval	جوال
سوزن جوالدوز برای دوختن گونی	juvalduz	جوالدوز
رنگارنگ ، مختلف	jurvajur	جوراجور
جوشید ، مهربان و خونگرم	juses	جوشس
جوانی	javuni	جویونی
مخفف ماهی جان ، نامی برای زنان	juni	جویی
جان مراد نامی برای مردان	junmora	جون مرا
دوست جانی	junjuni	جون جویی
طایفه ای است	jeviguei	جوی گوئی
جهیزیه	jehaz	جهاز
جهیزیه از خانه عروس بردن	jehaz barun	جهاز برون
محلی است در مرغاب ، جیب ایزه	jehje	جه جه
جوجه	jije	جیجه
جوجه بی مادر که ناراحتی می کند	jir isnid	جیرینسید
زیر گلوی خروس که اویزان است	jil	جیل
دعوا کن ، اهل شر	jaruk	جروک
ادم کم زور و پررو	jerqu	جرفو
ترکه های بادام برای سبذبافی	jerk	جرك
وسط	jerenge	جرنگه
وسط ظهر	jereng e zohr	جرنگه ظهر
زودباش	jaldiba	جلدی با

بخش چ

دروغ و پشت هم اندازی	capcule	چاپ چوله
سینه کش کوه	cat	چات
جهار بنیچه نام تیره ای است	carbonice	چاربني چه
نام تیره ای است	carbor	چاربر
جهار عدد	carta	چارتا
جهار تا ، چهار لا	carta	چارتا
روسری	carqat	چارقت
چهاریا ، دام لهجه زراسوند	carva	چاروا
چهاریا ، لهجه دیناران	carba	چاربا
چهارچوب	carcu	چارچو
ظهر	cas	چاس
اجاق	cale	چاله
جهار تخمه که مصرف طبي دارد	cartohme	چارتمه
چراند لهجه هفت لنگ	carnid	چارنید
چراند لهجه چهار لنگ	carnid	چرنید
وسيله اهني يا جلبی برای حمل و نقل حبوبات که کوچک ان	careh	چاره
کیلوئی است □ یک کیلوئی و بزرگش		
چهار لنگ	carleng	چارلنگ
دویدن اسب	carnal	چارنال
چهارمحال بختیاری	carmal	چارمال
بلند قد و شانه پهن	carsune	چارشونه
گودی ، خاک کردن	cal	چال
گودی چانه	calkahcah	چال کچه
پیشنانی سفید اسب	cal	چال
خاکش کرد	cales kerd	چالس کرد
محل پختن غذا	cale dun	چاله دون
چپ دست	capal	چپال
تند	capari	چپری
(بیشتر درباره سرما بکار می رود) فلج شدن	caval	چول
کتف ، چری در نزدیک بازفت	cari	چری
زود آمد	capari eveyd	چپری اوید
بیشتر نانهای فطیر را چپه ده عددی) دسته	cape	چپه
(می کنند		
غارت	capao	چپو
برعکس ، در چپ نهادن	capekuni	چپکونی
چپق	capoq	چپق
کلاف سردرگم ، بهم ریختن قیافه	cor	چور
مزخرف گفتن ، یاوه	cart	چرت
چتر	cart	چرت
چرید	card	چرد
پرکار ، مقاوم ، مربوط به پارچه	cerk tao	چرک تو
نخ سفید قالی	cerk	چرک

آجیل	caraz	چرز
خر زردرنگ و سفیدرنگ	carme	چرمه
نعره زد	cernid	چرنید
نعره زدن	cehre	چیره
نعره زنان	cehres	چرش
موي بز را قيچي کردن	cahre	چره
گیاهی است که مصرف طبي دارد	cez	چز
باد خارج کرد	cosnid	چسنید
به اندازه قالب تن	casbun	چسبون
دوای چشم درد که منشاء گیاهی دارد	cesmize	چشمیزه
چشیدن	casxidan	چشخیدن
پشت زانو ، پشت پا	caft	چفت
چینه دان مرغ	coqol	چقل
شکایت کسی را کردن	coqoli	چقلی
تفنگ ده تیر کوتاه نوعی قدیمی و مخصوص	caqal gus	چقل گوش
ویار زنان	cefter	چفتر
ویار دارد	cefter cineh	چفتر چینه
چقاله بادام	ceqalebayom	چقاله بایم
چاقو	caqun	چقون
اساسیه بی اهمیت	caqcil	چق چیل
محکم ، جان سخت	ceqer	چقر
بسته بندی پیره زنان ، گره زدن	ceqen	چقن
چکار کنم	cekonom	چکنم
زرنگ ، چالاک	cok	چوک
چکیده است	cekehse	چکسه
ادم بیعرضه ولش	cekanti	چکنتی
قطعی و کنتراتی	caki	چکی
چکاندن ماشه تفنگ	caknid	چکنید
تپه	caga	چگا
تپه ای است باستانی	cega domdom	چگادام دم
چه گفתי	cehgohdi	چه گهدی
زیر بغل	cel	چل
عدد چهل	cel	چل
چیز خوردنی مثل تخمه و پسته	celesme	چلسمه
شلتوک ، برنج که در پوسته است	caltok	چلتوک
پرده بيمصرف روی گوشت لاغر	calq	چلق
چله بزرگ	cele gap	چله گپ
چله کوچک	cele kocir	چله کوچیر
زنی که در چهلمین روز زایمانش است	cele dar	چله دار
ادابی برای بریدن چله	cele bor	چله بر
دستهای بیحس شده از سرما	celeng	چلنگ
فشارش داد	celondes	چلوندس
اهنگر	celenger	چلنگر
چپاندن با فشار ، ایش را گرفتن	celnid	چلنید

حمله کرد ، جلو رفت	colnid	چلنید
فلج ، دست و پا بیحس	celaq	چلاق
شکمو	celas	چلاس
پلو	celao	چلو
دره ، جمنزار	cam	چم
شبنم یخ زده ، وسیله ای برای خرمکوبی	com	چم
سبد کوچک دسته دار	cam cir	چم چیر
چنبره زدن مار	camcirak	چم چیرک
چمدان	came dun	چمدون
قاطر یا اسب یاغی	camus	چموش
چوب نیمسوز	comat	چمت
در جواب چاره با غیظ گفته می شود	cemcare	چم چاره
چربی	cena	چنا
چیستان	cancenak	چن چنگ
چانه	cana	چنه
تخمه و بادام	cenje	چنچه
چغندر	condar	چوندر
چند عدد	canta	چنتا
چانه	canove	چنوه
چوب چنار یا سپیدار	cucandal	چوچندل
شایعه	cao	چو
وارونه	cavase	چواسه
چکارش کردی	cevas kerdi	چواس کردی
چکارم داری	cevam dari	چوام داری
شبان	cupun	چوپون
چوب خط	cuxat	چوخط
روپوش مخصوص سپید و سیاه بافته ای	cuqa	چوقا
عبای مخصوص پشمی یا نخی به لهجه	cuqa levisi	چوقالویسی
چهار لنگ		
عبای مخصوص پشمی یا نخی لهجه	cuqa livasi	چوقا لیواسی
هفت لنگ		
خراب	cul	چول
بکلی ویرانه	cul carbard	چول چاربرد
حمله کرد ، جلو رفت	colid	چولید
جوجه تیغی	cule	چوله
فرو رفتن دله یا فلز	colest	چولست
فشار داد	colnid	چلنید
چانه زدن ، گلوله خمیر	cune	چونه
یکنوع بازی است	cupel	چوپل
کف زد	cap zeyd	چپ زی
بره یکساله	capes	چپش
ترا چه میشود	cete	چته
سگ را نهیب دادن و راندن	cex	چخ
چراغ ، چرا	cera	چرا

چراغ را بیاور	ceran biyar	چران بیار
چدر با مصرف طبی دارد	cederva	چدروا
بین خواب و بیداری بودن	cort zeydan	چورت زیدن
ناگهانی از خواب پرید	cortes pare avid	چورتس پاره اوید
یکنوع علف خوشبو مناطق سرد	cevil	چویل
گلہ دار	cudar	چودار
شایعہ پراکنی	caorao	چورو
داربست	cubas	چوبس
نوعی اہنگ سوگواری	cupi	چوپپی
خیزران ، عصا	cumocak	چومچک
این چنین	cono	چونو
چوب پرچم	cubeyraq	چوبیرق
چاہی	cahi	چہی
چاہ	cah	چہ
چی ، چہ	ceh	چہ
شایعہ	cel cao	چل چو
مثل و مانند	ci	چی
دعائی برای جلوگیری از باران زیاد	cel kacalak	چل کچلک
جای وسایل زندگی روی چہار پایہ چوبی	col	چل
سنگ ریزہ ہا بر رویہم انباشتہ	col col	چول چول
چہار پایہ ای کہ مشک اب روی ان قرار دارد	colmaski	چل مشکي
ماسہ نرم	cit	چیت
پالودہ شد	cirest	چیرست
دیوار سنگی ساخت	cir kerd	چیرکرد
دہان ، اروارہ	cil	چیل
چنین	cino	چینو
چیزہا	ciya	چیا
دیوار سنگی	cinah	چینہ
ادم بی ریخت نژادچینی	cinavi	چینوی

بخش ح

انکار	hasa	حاشا
گندم و جو ، محصول	hasel	حاصل
احوالپرسی	hal ahval	حال احوال
زندانی	habs	حبس
خونگیری ، حجامت	hajumat	حجومت
حاجی لك لك	hajileylaq	حجی لیلیق
تفنگ مخصوص علیدادخان در جنگ چهار لنگ	haji	حجی
حرام	harom	حروم
حرامش باشد	haromes ba	حروم با
حرام شد ، مرد	harom evid	حروم اوید
حرامزاده	haromzade	حروم زاده
حساب و کتاب	hesaoketao	حسا و کتاو
حسود	hasid	حسید
دارائی ، از قبیل گاو و گوسفند	hasam	حشم
حلوائی	halvoei	حلویی
حلبی	halavi	حلوی
حمام	hamum	حموم
حموله طایفه ای است	hamule	حموله
سرگردان	heyrun	حیرون
ابزار دست لحیم کار	haviyeh	حاویه
حرارت و شعله	hafar	حفار
پخش گندم و جو و عدس	hafnidan	حفنیند
خور ، خورجین دو طرفه که در آن از طول باشد	hur	حور
خانه ، حیات	haos	حوش
نهییب دادن به الاغ	haos	حوش
کره الاغ	haoli	حاولی
(نفرین) خانه خراب	hunevorkandeh	حونه ورکنده
خان میرزا	hunehmirza	حونه میرزا
خاکستر	hol	حل
(در مقام نفرین) خاک بر سر	holvesari	حل و سری
(در مقام نفرین) خاک بر سر	holvesari	حل و سری
شکم ، شکمبه	Hireh	حیره
حیوان	heyvun	حیون
بیچاره حیوان	heyvunaki	حیونکی

بخش خ

(هالو هم می گویند)دائی	xalu	خالو
کمین کرده	xap kerde	خپ کرده
خدر سرخ	xedersor	خدر سور
خدري	xederi	خدري
ادم کوتاه و چاق	xepele	خپله
خودت	xot	خوت
قلاب چوبی که برای اتصال به وریس یا طناب بکار می برند	xace	خچه
خودتان	xotun	خوتون
خودشان	xosun	خوسون
(سنت هم می گویند) ختنه سوران	xatne surun	ختنه سورون
کجا می روی ، خدا بهمراه	xoda barat	خدا برات
(در مقام نفرین و تاسف) خدازده	xodazeyde	خدا زیده
خدا بخش نامی برای مردان	xodabax	خدا بشخ
خداوند رحمتش کند	xodabiyamorz	خدا بیامرز
خدمت	xezmat	خدمت
در خدمتیم	xezmatim	خدمتیم
خور خور کردن موقع خواب	xerpof	خرپف
اصطلاحی است که او را محکم بگیر و (گلویش را بگیر	xeres beger	خرس بگر
(ول نکن		
بیخ گلو	xer	خر
صدای ناهنجار در خواب کردن	xornas	خرناس
خربوزه	xarbize	خربیزه
خربزرگ	xarrambe	خررمبه
بی شعور	xeref	خرف
(هرگل هم می گویند)خرها	xargal	خرگل
خردجال	xarxormarin	خرخرمارین
جو خورد کرده برای حیوان	xard	خرد
(حروم هم می گویند)خوردن	xardan	خردن
خرفت خانه	xerefxune	خرف خونه
تخم ، بیضه	xaye	خایه
خاگینه ، تخم مرغ سرخ کرده	xaye beriz	خایه بریز
جویدن	xaeiden	خائیدن
تخم مرغ سرخ کرده	xagine	خاگینه
خاتون نامی برای زنان	xatin	خاتین
نوعی خار سه پهلو که مصرف طبی دارد	xarxasak	خارخساک
خاریدن بدن	xarest	خارشت
بوته خار مخصوصی که ترنجبین می دهد	xarsotori	خارشتری
خاراند	xarnid	خارنید
خارید	xares	خارس
خشخاش	xas xas	خاش خاش
جویدن	xas	خاش

خاك بر سر	xaybesar	خاي بيسر
خاطر جمع	xater jam	خاطر جم
اشغال ، خاكروبه	xak ruve	خاك رووه
خاك الود	xakelun	خاكلون
(هل هم مي گویند) خاكستر	xaksar	خاك سر
نشخوار حيوانات يا جویدن انسان	xayest	خايشت
پره طلا كه براي زينت در بيني مي كنند	xalak	خالك
خالكوب	xalku	خالكو
صاحب چند الاغ	xarakdar	خرك دار
سدي كه جلوي اب مي بندند	xarak	خرك
اندازه	xarand	خزند
مردي كه زنش فاسق باشد	xerixe	خريخه
(هورج هم مي گویند) خورجين	xorj	خورج
خرسبز رنگ	xarcarme	خرچرمه
محلي كه خرمن را بر مي افرازند	xarman ja	خرمن جا
خراب	xarao	خراو
خرابه	xarave	خراوه
خرك چوبي براي ساختمان	xarpa	خرپا
اشك ، لهجه هفت لنگ	xars	خرس
خناق ، گلو درد	xorusak	خروسك
خروس اخته	xasi	خسي
خشت مال	xes mal	خش مال
مادر زن	xasi	خسي
گره	xeft	خفت
گره زد	xefteskerd	خفتس كرد
گره زد	xeft zeyd	خفت زي
خواب و همخوابگي	xoftexaos	خفت خوس
خودش	xos	خوس
خودشان	xosun	خوسون
خوس لهجه اصلي) خودش به لهجه جانكي (است)	xos	خوش
بيخودي ، بي جهت	xasxar	خشخار
خوش امدي	xas eveydi	خش اويدي
تيع زدن	xase	خشه
خوش	xas	خش
تعارف و خوش آمد گويي	xas o dos	خش و دوش
خوش معامله	xas mamele	خش مامله
در كمين ، پنهان	xaf	خف
در كمين نشست	xaf kerd	خف كرد
مستراح	xala	خلا
كم عقل	xol	خل
كج	xal	خل
چشم كج ، وارونه	xalpit	خل پيت
حلقه	xolkeh	خلكه

خروار	xalvar	خلوار
خلیل طایفه ای است	xalil	خلیل
نوعی بیماری گلو ، خنازیر	xanazil	خنازیر
خندید	xandes	خندس
خنگ سوار ، امامزاده ای است	xengesuvar	خنگ سوار
خوابید	xaosid	خوسید
خواب	xao	خو
در خواب و بیداری	xaobiyar	خوبیار
مرد عقیم	xaje	خواجه
خبر	xovar	خور
(هرج هم می گویند) خورجین	xorjin	خورجین
خبرچین	xavarcin	خورچین
خواهر زاده	xorza	خورزا
خوره ، جذام	xoraj	خوراج
خواهرزن	xarzine	خارزینه
خواب رفت	xaorahd	خورهد
خونکار، نامی برای مردان	xomkar	خومکار
خودم	xom	خوم
محلی است باستانی	xongeezdare	خونگ اژدر
خودت	xot	خت
خودتان	xotun	خوتون
خودشان	xosun	خوسون
استخوان	xas	خس
خودمان	xomun	خمون
خانیا یا	xunbava	خون باوا
خوابانید	xaonid	خونید
جوید	xoeid	خوئید
خواب الود	xaovi	خوی
از خواب بیدار نشدن	xaobexaorahdan	خوبخورهدن
خواب الود	xaoli	خوالی
خیار چنبر	xiyartarak	خیار ترک
خون	xin	خین
خون الود	xinali	خینالی
نامی است برای زنان	keynesa	خی نسا
خونش	xines	خینس
خونش بگردن تست	xinesvenate	خینس وناته
خیابان	xayavun	خیاوون
خیار چنبر	xayarcambar	خیار چمبر
خیار سبز	xayarbaleng	خیار بالنگ
خیار تلخ	xayartal	خیار تل
خیر به بینی	xeyrbinaie	خیر بینائی
خیزران	keyzarun	خیزرون
ادم هیز و فاسد	xiz	خیز
خیش و گاو آهن	xis	خیش

مشك كوچك	xigul	خبيگول
مشك بزرگ	xig	خبيگ

بخش دال

مادر قحبه	dasili	داسيلي
داران ، اليگودرز	darun	دارون
تيرچوبي	dar	دار
داروي سياه	dariqala	داري قلا
اويزان	dar	دار
اويزانش كرد	dares kerd	دارس كرد
دوا	dari	داري
ادويه	darigarm	داري گرم
دواي جوشاندني	daridava	داري دوا
مادرت	dat	دات
مادرم	dam	دام
خراب	daqun	داغون
مادرمرده	damorde	دامرده
مادرخودش	daxos	داخوس
مادر خودم	daxom	داخوم
دارودرمان	daridarmun	داري درمون
داراب نامي براي مردان	darao	دارو
لفل ، ادويه	darigarm	داري گرم
دارم	darom	دارم
فاسد	damej	دامج
دامان ، پائين	damun	دامون
هوايت را دارم	daromet	دارومت
دانيال پيغمبر	daniyalnabi	دانيال نبي
ميوه اي پيوندي از نارنج و پرتقال كه از پوست ان مربا درست مي كنند	dabe	دبه
بي عرضه ، نالايق	dabanguz	دبنگوز
جاي روغن ، در مغبون شدن ، بهم زدن معامله	dabe	دبه
بور ، دمع	dabang	دبنگ
پشيمان شدن در معامله	dabe	دبه
مادر	da	دا
مادر	daye	دايه
دارودسته	dardaseh	داردسه
مادربزرگ	dapire	داپيره
مادرش ، داس	das	داس
دعا و سلام	dasalum	داسلوم
داس كوچك	dasqale	دسقاله
داس ، وسيله اي براي درو كردن	das	داس
پيره زن	dalu	دالو
دالان	dalun	دالون
التماس كردن	daxil	دخيل
دربان	darbun	دربون
سپر ، به درك واصل شدن	darak	درک

درفش پینه دوزي	daraos	دروش
سرازيري	dareziri	دره زيري
درامدن	dereveydan	درویدن
درامد	dereveyd	دراوید
درست	deres	درس
پاره شد	deres	درس
درمان شدن	derva	دروا
درویش اودینه طایفه اي است	darvis aodine	درویش اودینه
خوب و معالجه شده	deresderva	درس دروا
دژسفید	dez esbid	دزاسبید
دست	das	دس
طحال	das cap	دس چپ
عمدي ، دستها	dasa	دسا
دزپارت جاده اصلي ايذه شهر کرد	desbar	دسبار
از سر باز کردن کسی ، دك کردن	dasbesar	دس بسر
دستبند	dasband	دسبند
گلاویز شدن	dasbeyaxe	دست به یخه
دزد	doz	دز
راندن سگ	doti	دوتی
خود را گم کردن	daspace	دستپاچه
زرنگ و کاري	daspadar	دس پادار
دستمزد	dasmez	دسمز
دست خالي	daspeti	دس پتی
باخت ، گم کرد	darnid	درنید
دریست	darbas	دربس
درید ، درست	deres	درس
شکاف	daqaz	دغز
فرصت ، ظفر	dafar	دفر
پارچه رنگارنگ	dafak	دفاک
کفن	dafene	دفنه
لرز	dak	دک
لرزید از سرما	dakes	دکس
لرزیدن	dakesen	دکسن
بلند	dakal	دکل
لرزیدن	dak zeydan	دک زیدن
لرز ، لرزان	dak dak	دک دک
جوب بلند دو شاخه	daker	دکر
دکان	dokun	دکو
حجله	dorqun	درغون
اش دوغ	duva	دو وا
داماد	duva	دو وا
کمربلند	duval	دوال
بزپیشروگله ریش دارواخته	dober	دوبر
سوهان دولبه	dubor	دوبر
داماد لهجه عالي محمودي	duma	دوما

اواز اهسته	dorong	دورنگ
دوغ	du	دو
دومرتبه	dovela	دوولا
دوپشته سوارشدن	dotarke	دوترکه
اطراف	daorvar	دورور
نوعی بازی است	duz	دوز
حقه بازی	duzekalak	دوز کلاک
دانه	dun	دون
دانم	dunom	دونم
دویدن ، نوبت	dao	دو
نوبت من است	dao mone	دومنه
صدا نکن	dongmade	دونگ مده
دیروز	dus	دوش
دیروزی	duska	دوشکه
اطراف	daoreba	دوربا
دروغ	doro	دورو
دروغگو	dorogo	دوروگو
بشقاب رومی و یا مسی بزرگ	daori	دوری
دروغگو	dorode	دوروده
دروغزن	dorozan	دوروزن
داوطلب	daotelav	دوتلو
می دزدد (دلو مشکي) کسی که دل	dulduz	دل دوز
دولتمند ، ثروتمند	dolemand	دولمند
تیره ای است	dobraei	دوبرائی
دختران ، لهجه ساکنین اندیکا	dorgal	دورگل
دختران ، لهجه دینارانی	dodargal	دودرگل
دوختش ، شیر را دوشید	doxtes	دوختس
انرا دوشید	doxtes	دوختس
دوشید ، دوختن پارچه	doxt	دخت
دختربس ، نامی برای زنان	duvarbas	دوربس
داود ، نامی برای مردان	dovit	دوویت
دختربس ، لهجه دینارانی	dodarbas	دودربس
دلو ، وسیله ای برای آب کشیدن از چاه	dul	دل
سرگردان ، دور سرتاب دادن	daval	دل
دهل	dovol	دل
دوجداره	dopu	دوپو
دولا	dolu	دولو
دل می خواهد	delome	دلمه
کوه سیا یا دلا نزدیک شیمبار است	della	دلا
سلمانی	dalak	دلاک
به پشت خوابیدن	delapost	دلپشت
شجاعت ، جرات	delejoryat	دل جریت
امعاء و احشاء گوسفند و گاو	delmilar	دل میلار
بزرگ	dalu	دلو
نیمه شبها	delesaogor	دل شوگار

بی بندوبار ، دله خالی	daleh	دله
اسوده خاطر	delnade	دلناده
خوش منظره ، وسیع	delvaz	دلواز
حقه باز	delaoba	دلویاز
پاره شد ، سلامتی	derest	درست
میلی ، دلخواهی	delbexa	دلبخا
گندم زبره	derb	درب
دوتیکه ، گندم دو تیکه شده	doqal	دوقل
گوسفند یا بز	dobor	دوبر
بهبود یافته	derest derva	درست دروا
چای دم کرده	damkerde	دم کرده
عمل آمده ، رسیده	dameveyde	دم اویده
زمان ، لحظه	damun	دمون
پشت سر ، عقب	dinda	دیندا
دمار از او در آورد	damaresderved	دمارس درورد
تفنگ باروتی	dehunpor	دهون پر
همخوانی در نوحه خوانی یا اهنگ شادی	ddam gerehdan	دم گرهدن
وارونه ، واژگون	dambar	دمبر
دنبه	dombe	دمبه
دویدن	daokandan	دوکندن
پائین	dumen	دومن
پائینی	dumeni	دومنی
دانا	duna	دونا
دانستند	dunesen	دونسن
ادا در آوردن	dang	دنگ
وسیله ای برای برنجکوبی	deng	دنگ
دنده	dende	دنده
دو ننگ یعنی صدا ، شش دانگی	dong	دونگ
صدا نکن	dongmade	دونگ مده
دوست	dus	دوس
مسخره در آوردن	dang dervedan	دنگ دروردن
دو پلان محلی است در جاده بسیار دایزه شهر کرد	dupaolun	دوپولون
مردد ، مشکوک	daobesak	دوبه شک
دوبروند تیره ای است	dobervand	دوبروند
دورگه ، نژاد دورگه	dotorqeh	دوترقه
بشقاب	daori	دوری
دورکی	duraki	دورکی
دوستی	dusi	دوسی
(متوسط) نه جوان نه پیر	dokare	دوکاره
دور سر تابش دادم	davalesdam	دولس دام
دور سر تابش داد	davalesda	دولس دا
دانه ریخت ، فریب داد	dunrehd	دون رها
دهان	dehun	دهون
بخش دهدز منطقه ای است از توابع ایذه	dehdez	دهدز
میدانی	duni	دونی

دوبرابر	doqat	دوقات
دوید	daonid	دونید
پیدا	diyar	دیار
دی بلال ، معشوقه افسانه ای در بختیاری	deybalal	دی بلال
دود ، دیگر	di	دی
ستون خیمه	dirak	دیرک
طایفه ای است در هفت لنگ	deyrekvand	دیرک وند
دیو	dib	دیب
نوعی الیاف که در باطلاق ها می روید برگهای ترد و شکننده دارد که از آن کپر می سازند	dife	دیفه
(دانه خوشبو)سپند	dinesk	دینشک
صدای طنین زنگ	dingoledingao	دینگل دینگو
دودکش	dikas	دی کش
خرما ، خرماي نیم رسیده	deyri	دیری
انتهای افسار حیوانات	dimaosar	دیم اوسار
دیمه ، حماسه ای در ترانه های محلی	dime	دیمه
دندان	dendun	دندون
دندان بهم مالیدن در خواب یا بیداری	dendunqericeh	دندون قریچه
عادت بد	dang	دنگ
به عاداتهای بدش نگاه کن	dangares	دنگارس بنیر
دانه کنارنرسیده	donge	دونگه
دانه گندم خیسیده	dongu	دنگو
نامزد کردن	dasgirun	دستگیرون
اطور ، ادایش را دیدی	dangarese	دنگارس نیستی
موضوع را فهمید	dasgires avid	دستگیرس اوید
اورا در بند کشید	dasgires kerd	دستگیرس کرد
(به دیفه مراجعه شود)نوعی الیاف	daqal	دغل
دستمال	dasmal	دسمال
دست نخورده	das naharde	دست نهرده
مالدار	daspor	دس پر
دست خالی	daspati	دس پتی
همدست دزد	dasak	دسک
دفتر و حساب	dasak	دسک
کسی که نمی شود به او دست نهاد ، ادم حساس	dasmane	دس منه
بخشنده	dasdelvaz	دس دلواز
یکدسته	dase	دسه
دستبند	dasband	دس بند
طالبي ، خربزه کوچک گرد	dasambu	دستمبو
دستپاچه شدن	daspace	دسپاچه
نخ خیاطی	daske	دشکه
اصطلاحی برای فروشنده های دوره گرد	daske ferus	دشکه فروش
دشوار	dosxar	دشخار
فروش اولین از مشتری صبح زود	dast	دشت
وارونه خوابیدن	dameri	دم ری
کفش دمپایی	dampoei	دم پوئی

مغرب	damleqeni	دم لفتي
پيدائي	diyari	دياري
الکي ، زمين ديم	deymi	ديمي
تکه نمدي زير دم الاغ	dineke	دينکه
دور	dir	دير
ديروقت ، از غروب گذشته	dir mejal	ديرمجال
الاغ قهوه اي رنگ	dize	ديزه
دم	dim	ديم
پشت سر	dinda	ديندا
دوگ نخ ريسي	dik	ديک
ديشب	disao	دي شو
خواهر	dadi	ددي
خواهر لهجه هفت لنگ شمالي	dadu	د دو
دوجين	darjan	درجن
وارونه کرد	dargenid	درگنيد
احتياج	darvas	درواس
دراورد	derverd	درورد
در حياط	darhaos	درحوش
پاره باره	derderi	دردري
پاره کردن	derdan	دردن
در فکرش نباش	darbandesmaba	در بندس ميا
پاره کرد	derd	درد
پاره اش کرد	derdes	دردس
ظرف	darf	درف
ظروف و ابزار	darfedul	درف دول
دست پخت	daspoxt	دس پخت
دستخط	dasxat	دسخط
دستگیره	dasger	دستگر
دست و صورت	dasri	دس ري
سنگ اسياپ کوچک دستي ، دست اس	dasar	دسر
دست نماز گرفتن	dasnomaz	دس نماز
دست بردار	dasvordar	دس وردار
فروشنده دوره گرد	dasferus	دستفروش
دشمن	dosmen	دشمن
دشنام	desmun	دشمون
در استانه	darasune	دراسونه
ديناران	dinarun	دينارون
نوعي خارجي چسبنده	disnak	ديسناک
چسبيد	dises	ديسس
هنگامي که سگها در اثر عمل لقاح بهم مي چسبند	disdisak	ديس ديسک
چسب	dis	ديس
دور بين	dirbin	دير بين
از فاصله دور	diradir	دير ادير
عقب	dinda	ديندا

دهناشي

dehnasi

ده ناشي

بخش ر

بي برگ و نوا	raterit	رات ریت
قیف که برای نفت یا روغن بکار می رود	rahati	راحتی
راه راه	rara	رارا
مستقیم	rasa	راسا
روراست و بی تقلب	rasahoseyni	راسا حسینی
سرپا ایستاده	raspa	راسپا
بازار مستقیم	rasabazar	راسابازار
روبراه کردن	raseris	راس ریس
به راستی	rasi	راسی
راست و دروغ مخلوط کردن	rasdorokerd	راس دروکردن
براستی	ras rasi	راس راسی
پارچه اهاردار و خشک	raq	راق
نام تیره ای است	raki	راکی
را زیانه	razune	رازونه
خدا و مافیها	raborob	رب ورب
خدا و مافیها سرم نمی شود	raborob sarom nibu	رب ورب سرم نی بو
رب انار	rob	رب
حشره ای گزنده و سمی	roteyl	رتیل
اثر ، رد	rec	رچ
اثر پایش را برداشت و رفت	recesvargehd	رچس و رگهد
رقص	raxs	رخس
پیخ بست	reces	رچس
رختخواب	raxtexao	رختخو
رقص دستمال	raxsedasmal	رخس دسمال
ریختن	rextan	رختن
ریخت	rext	رخت
لباس	raxt	رخت
لباس بریدن برای عروس	raxtborun	رخت برون
قیافه و ریخت	rext	رخت
به قیافه اش نگاه کن	rextesbeniyar	رختس بنیر
رستم ، نامی برای مردان	rostan	رستم
ریسمان	resmun	رسمون
روستائی	rusaei	روسائی
رسوا	resva	رسوا
راسو ، موش خرما	resi	رسی
اش رشته	resteh	رشته
اش رشته پشت سر مسافر می پزند	restehpasepa	رشته پس پا
لاروهای ریز شپش	resk	رشک
کسی که شپش دارد	resku	رشکو

ریسمان، بافتن و ریسیدن نخ	restan	رشتن
ریسمان را بردار	restanevordar	رشتنه وردار
رطوبت	retuvat	رطوت
طاقچه بالایی خانه	rafe	رفه
زیر دمی الاغ که بیالان وصل می شود	refideh	رفیده
ردیف	reqat	رقات
چوب، تیر چوبی کوتاه	rek	رک
خراشید، زخم سطحی	rekest	رکست
رکاب	rekao	رکاو
تیز، گوش تیز کردن	rok	رک
بولش را تیز کرد	rokes kerd	رکس کرد
رکابداری	rekaodar	رکودار
رگ خواب	ragexao	رگ خو
ردیف	regas	رگاس
ردیف شدن	regase	رگاسه
ردیفش کرد	regases kerd	رگاسس کرد
رگه‌پیش	regas	رگاس
موی زهار	romb	رومب
خراب شد	rombes	رومبس
خراب کرد	romnid	رومنید
رم کرد	ramkerd	رم کرد
او را رم داد	ramesda	رمس دا
گله اسب	rame	رمه
یکنوع بیماری چهارپایان	ranji	رنجی
راندن	rondan	روندن
تراشیدن	randes	رندس
وسیله ای برای کندن علفها	ronjok	رونجک
نامی برای مردان	ronjoki	رونجکی
چاره جویی و نیرنگ	rang rextan	رنگ رختن
روشن	rusna	روشنا
روشن، در هر دو لهجه استعمال دارد	ris na	ریشنا
ردیفش کن	reqteskon	رقاتس کو
محل آرامگاه، قدمگاه	raodga	رودگه
رودخانه	ru	رو
بلند کرد، دست زد تا بلند کند	rond	روند
دست کرد بچوب	rondvecu	روندوچو
راندن	rond	رند
راه باریک کمرکش کوه	raoga	روگه
راندش	rondes	روندس
روانه	raone	رونه
رامهرمز، یکی از شهرهای خوزستان	rumez	رومز
روزمزد	ruzmez	روزمزد

روزي ، سهم مقرر	ruzik	روز يك
حرکت	rao	رو
حرکت کرد	raokerd	روکرد
روباه	ruva	رووه
بروم	ravom	روم
آخوند روضه خوان	raozexun	روضه خون
نوارپهني که زیردم الاغ است	runaki	رونکي
روده	revin	روین
روده خالي ، شکم گرسنه	revinrandeh	روین رنده
رفت	rahd	رهد
رفتن	rahdan	رهدن
ریخت	rehd	رهد
ریختش	rehdes	رهدس
یکنوع سبزي کوهي است	rivas	ریواس
رونیاس مصرف رنگرزي دارد	rondas	رونداس
نامي براي مردان	rondas	رونداس
روغنايش	raoqenas	روغناس
لبه ، لبه دیوار یا کوه	roh	روه
راه	rah	ره
لبه کوه ، سرکوه ، نوک کوه	rohkoh	ره که
(تخت گیوه)تخت کش	rahza	رهزا
روي	ri	ري
روي اسبي ، تشک روي زين اسب	riasmı	ري اسمي
مرغ پرکندن	riteniden	ري تنیدن
روزدن بکسي	rizeydan	ري زیدن
روي بام	ribun	ري بون
روپوش	ripus	ري پوش
بالاي بول مرد یا زن	rical	ریچال
پرکنده ، برهنه	rit	ریت
روي دست ، فریب خوردن	ridas	ري دس
رعيتي ، کشاورزي	rayati	ریتی
رودربایستی	ridarvası	ري درواسي
روسیاه	risiya	ري سیه
ریخت	rises	ریسس
رویم سیاه	rimsiya	ریم سیا
چاخان کردن	risxan	ریشخن
(نفرین)ریشه ات در اید	risatbekana	ریشت به کنا
ریشه کاسني	risekaosni	ریشه کوشني
سفید اب	risur	ري شور
روگشا	rigosun	ري گشون
تیره اي است	rigi	ریگی
مدفوع بچه ، مدفوع ابکي	riq	ریق

بچه ای که مدفوعش ابکی است	riqu	ریقو
اورا راهی کرد	rahikerd	رهی کرد
زرنگ	rend	رند
موریانه	rimiz	ری میز
ریدم ، رویم	rim	ریم
رویم سیاه باشد و دهانم تلخ	rim siya dehunom...	ریم سیادهونم تل
ای رودم	rimai	ریمی
روبراه	river a	ری ورا
روبراه کردن	river a kerdan	ری ورا کردن
رنگرز	rayn raz	رین رز

بخش ز

زانیدن	za	زا
الاغ نعره زد	zarnid	زارنید
زاغ سیاه چوب زدن	zaq siyah cuzeydan	زاغ سیاه چوزیدن
زاج سبز ، رنگ سبز	zaq	زاغ
خوراکی ، قوت	zat	زات
نهادش خراب است	zates xerave	زاتس خراوه
نامی برای مردان	zal	زال
زالو	zali	زالی
زالو انداختن روی بدن و خونگرفتن	zalivandan	زالی وندن
بی ارزش ، بد	zebin	زبین
زعفران	zahfaru	زهفرو
زردرنگ	zardul	زردول
یرقان	zardi	زردی
بعذاب آمدن	zele	زله
هم ستاره کاروان کش هم زهره	zele	زله
کسی که چشمش کور است ولی به ظاهر نشان نمی دهد	zelkur	زل کور
چابک ، زرنگ	zel	زل
زلفعلی نامی برای مردان	zolfali	زلفلی
زرد چوبه	zarcuve	زرچوه
زرد الو	zardali	زردالی
زرد اب	zardao	زردو
یرقانی	zardaovi	زردوی
میوه نوعی درخت شبیه کشمش	zeresk	زرشک
رنگ براق و ظاهری	zarqobarq	زرق و برق
نعره پلنگ	zoromnidan	زور و منیدن
زرنگ	zereng	زرنگ
زرنیخ	zarniq	زرنیق
صبحانه خوردن	zafqeylun	زف قیلون
درد کرد ، تیر کشید	zoqzeyd	زق زید
زحمتکش	zahmatkes	زمت کش

زبر ، ناقلا	zomox	زمخت
زخم	zahm	زہم
زبان بستہ	zonbase	زون بسہ
بہ مصرف خوب رسانیدن	zahme kar zeydan	زہم کارزیدن
زمانہ	zamune	زمنہ
زمان ، نامی برای مردان	zamun	زمون
زمستان	zemesun	زمسون
وسیله ای برای خاک کشی	zambe	زمبہ
زنبیل	zambil	زمبیل
خستہ	zamand	زمند
خستہ نباشی	zamad mabaei	زمند مبابی
زمین	zemi	زمی
زمینہا	zemina	زمینا
کسی کہ چشمش کور است ولی بہ ظاہر نشان نمی دہد	zelkur	زل کور
چابک ، زرننگ	zel	زل
زلفعلی نامی برای مردان	zolfali	زلفلی
زرد چوبہ	zarcuve	زرچوہ
زرد الو	zardali	زردالی
زرد اب	zardao	زردو
یرقانی	zardaovi	زردوی
میوہ نوعی درخت شبیہ کشمش	zeresk	زرشک
رنگ براق و ظاہری	zarqobarq	زرق و برق
نعرہ پلنگ	zoromnidan	زور و منیدن
زرننگ	zereng	زرننگ
زرنیخ	zarniq	زرنیق
صبحانہ خوردن	zafqeylun	زف قیلون
درد کرد ، تیر کشید	zoqzeyd	زق زید
زحمتکش	zahmatkes	زمت کش
زبر ، ناقلا	zomox	زمخت
زخم	zahm	زہم
زبان بستہ	zonbase	زون بسہ
بہ مصرف خوب رسانیدن	zahme kar zeydan	زہم کارزیدن
زمانہ	zamune	زمنہ
زمان ، نامی برای مردان	zamun	زمون
زمستان	zemesun	زمسون
وسیله ای برای خاک کشی	zambe	زمبہ
زنبیل	zambil	زمبیل
خستہ	zamand	زمند
خستہ نباشی	zamad mabaei	زمند مبابی
زمین	zemi	زمی
زمینہا	zemina	زمینا
زمین لرزہ	zemi larze	زمی لرزہ
دردکردن	zenhar	زنہار

زنبور	zanbur	زنبور
زلکی	zaleki	زلکی
زنگنه	zangene	زنگنه
زنجبیل	zanjefil	زنجبیل
سوز ، درد	zenest	ز نشست
اراستگی ، نظم در خانه	zenest	ز نشست
زنها	zangal	زنگل
زنانه	zanune	زنونه
انطرف رودخانه	zuvale	زواله
خار مخصوصی است که در کوهستانها می روید	zul	زول
زبان	zavun	زوون
بزور چپاندن	zurtapun	زور تپون
زبانی	zavuni	زوونی
زانو	zuni	زونی
زانوهایت	zuniyat	زونیات
زبان باز	zavunbaz	زوون باز
مصرف طبی دارد	zoromba	زورومبا
زوفا ، مصرف طبی دارد	zufa	زوفا
لکنت زبان	zavunlote	زوون لوته
زبان کوچک	zavunkucir	زوون کوچیر
ادرار	zahrao	زهراو
زهرة	zahle	زهله
زهرة ترك	zahlterek	زهله ترك
زودتری	zitari	زیتری
زیرشلوار	zir jume	زیرجومه
زیربغل	zircel	زیرچل
زمین لرزه	zemi larze	زمی لرزه
دردکردن	zenhar	زنهار
زنبور	zanbur	زنبور
زلکی	zaleki	زلکی
زنگنه	zangene	زنگنه
زنجبیل	zanjefil	زنجبیل
سوز ، درد	zenest	ز نشست
اراستگی ، نظم در خانه	zenest	ز نشست
زنها	zangal	زنگل
زنانه	zanune	زنونه
انطرف رودخانه	zuvale	زواله
خار مخصوصی است که در کوهستانها می روید	zul	زول
زبان	zavun	زوون
بزور چپاندن	zurtapun	زور تپون
زبانی	zavuni	زوونی
زانو	zuni	زونی

زانوهایت	zuniyat	زونیات
زبان باز	zavunbaz	زوون باز
مصرف طبی دارد	zoromba	زورومبا
زوفا ، مصرف طبی دارد	zufa	زوفا
لکنت زبان	zavunlote	زوون لوته
زبان کوچک	zavunkucir	زوون کوچیر
ادرار	zahrao	زهراو
زهرة	zahle	زهله
زهرة ترك	zahlterek	زهله ترك
زودتری	zitari	زیتري
زیرشلوار	zir jume	زیرجومه
زیربغل	zir cel	زیرچل
زیر چهارپایه مشک اب	zir col	زیر چل
زیادی ، نامی برای مردان	ziyati	زیاتی
حالت مسخره ، بی رمق	zipao	زی پو
زن	zine	زینه
زود	zi	زی
زود تا حالا ، خیلی وقت است	ziteyla	زی تالا
زودبیا	zi biyao	زی بیو
زیراب	zirao	زیراو
زیر ایش را بز	zir aose zeyden	زیراوسه بز
زیر انداز	zirpa	زیرپا
زیرو روکردن	zireri kerdan	زیر ری کردن
پنهانی	zir ziraki	زیر زیرکی
زیر سرش بلند است ، پشتگرمی دارد	zirsares boland	زیر سرس بلنده
زیر شلوار	zir saolar	زیر شولار
این طرف رودخانه	ziyale	زیاله

بخش سین

تابه یا ساج که با آن نان فطیر می پزند	saj	ساج
سایه	sa	سا
ساجمه تفنگ	sacme	ساجمه
ساتیا روند تیره ای از طایفه لك بابادی هفت لنگ	satiyarvand	ساتیاروند
نامی است برای مردان	satiyar	ساتیار
همدست شدن ، پیمان پنهانی بستن	saxt o paxt	ساخت و پاخت
ساختمان ، بنا	saxtemun	ساختمون
سادات احمدی	sadat-e ahmedi	سادات احمدی
شتربان	sarevun	ساروون
زن سالار و جا افتاده	sara zan	سارازن
نوعی ساز بادی کوچک ، ساز	saz	ساز
مرز سامان ، نام شهری در چهارمحال	samun	سامسون
سازودهل	saz dovol	سازدول

صابون	savin	ساوین
ستون	setin	ستین
لیز خوردن	sor borden	سر بردن
سرزا رفتن	sar za rahden	سرزار هندن
سفره	sorfe	سرفه
گردنه ای است در شرق ایذه	sarrak	سراک
سرپسر کسی گذاشتن	sarvasar nehad	سرواسر نهاد
تسلیمت گفتن	sar salumati	سر سلومتی
نام طایفه ای است	serajedin vand	سراج دین وند
باسن	sarqi	سر قی
سراغ گرفتن	soraq	سراغ
سرآب	sar ao	سراو
سراسیاب	sar asiya	سراسیو
سرپشت بام	sar bun	سربیون
سرب	serep	سرپ
سرامزاده ، از قراء پشتکوه اردل	sar pir	سرپییر
از قراء پشتکوه اردل	sartang	سرتنگ
از قراء پشتکوه اردل	sarmaor	سر مور
از قراء پشتکوه اردل	sange bil	سنگ بیل
قریه ای در دامنه منکست ایذه	aoserop	اوسرب
سروپابرهنه	sar pa peti	سرپاپتی
سرپائی	sar poei	سرپوئی
سربرهنه	sar peti	سرپتی
سرخاب	sar xao	سرخو
سرخاب و سفیداب	sor xoa safidao	سرخو سفیدو
سرشب	sar sao	سرشو
سردر آورد ، چیز فهمید	sar derved	سردرورد
هندوانه	sarde	سرده
سفره را کشید ، پهن کرد	sorfan kesi	سرفن کشی
روبه پهلو ، سرپهلو	sarenar	سرر
سپور	sofur	سفور
مردن حیوان	saqat	سقاط
سر	saqat	سقاط
بیختن گندم یا چیز دیگر ، درشته ها را جدا کردن	sarand	سرنند
اضافه	sarbid	سر بید
سرچنار قریه ای است در اندیکا	sar cenar	سرچنار
سردار آباد قریه ای است در اندیکا	sardar ava	سرداروا
سوخته ، قریه ای است در اندیکا	soxte	سخته
سوز آباد قریه ای است در اندیکا	surava	سوروا
سرخ اب قریه ای است در اندیکا	sorx ao	سرخو

سریر اجدان قریه ای است در اندیکا	sarir abejdun	سریر اجدون
شاخ	sero	سرو
سرکون قریه ای است در هلاجان و دهدز	sar kun	سرکون
سردره قریه ای است در بخش دهدز	sar dare	سردره
سرتوف قریه ای است در بخش دهدز	sar tuf	سرتوف
سر بلیطک قریه ای است در بخش دهدز	sar balitak	سر بلیطک
سرتل قریه ای است در بخش دهدز	sar tol	سرتل
سبزی قریه ای است در بخش دهدز	saozi	سوزی
قریه ای در تل بزآن مسجد سلیمان	sare lah malmolika	سرله مالملیکا
سلیران قریه ای در جهانگیری مسجد سلیمان	selirun	سلیرون
قریه ای در لالی مسجد سلیمان	sar kaoli	سرکولی
قریه ای در لالی	sar bise	سر بیسه
قریه ای در هفتگل	sar tiyok	سرتیوک
قریه ای در هفتگل	simeyli	سی میلی
سرتنگ سلیمان کشته، از قراء قلعه تل	sartange seylemun	سرتنگ سلیمون کشته
سه بردان از قراء مرغا ایذه	koste	سه بردون
سرزیدان از قراء مرغا ایذه	sebardun	سرزیدون
سرتنگ دهگان از قراء مرغا	sar zeydun	سرزیدون
سرتنگ دهگاه از قراء مرغا	sartange dehga	سرتنگه دهگه
سرتنگ دهگاه از قراء مرغا	sar murd	سر مورد
سرتنگ دهگاه از قراء مرغا	sarmurde gol	سر مورد گل
سچگان از قراء مرغا	secegun	سچگان
سرآب نرگسی از قراء مرغا	sarao nargesi	سرآونرگسی
از قراء هپروجانکی	sar hani	سرحانی
از قراء هپروجانکی	sartange minab	سرتنگ میناب
سه بلیطان از قراء هلاجان ایذه	se balitun	سه بلیطون
از قراء سوسن	se rok	سررک
از قراء سوسن	sosanbol	سوسنبل
از قراء سوسن	sardare vel	سردره ول
از قراء سوسن	seyfur	سیفور
سرخون از قراء بخش اردل	sarxun	سرخون
سرقلی	sarqoli	سرقلی
سرملی	sarmoli	سرملی
قطعات درشت که در الک باقی میماند	sarand	سرنند
سرخ	sor	سر
بیخس کردن	ser	سر
دنباله دار	sor	سر
سردشت منطقه ای در بختیاری شمالی	sardast	سردشت
لیز خورد	sorxard	سرخرد
قریه ای در اندیکا	sartang godar xani	سرتنگ گدارخانی
رویش ایستاد، به پیماناش وفادار ماند	sares vasad	سرس واساد

قریه ای در اندیکا	sar sat	سرشط
سرکیتان قریه ای در اندیکا	sar kitun	سرگیتون
سنگباران ، قریه ای در اندیکا	sang barun	سنگ بارون
سراھونی، قریه ای در اندیکا	sar ahuni	سراھونی
سلیمان، قریه ای در اندیکا	selimun	سلیمون
سیفورآباد، قریه ای در اندیکا	seyfur abad	سیفورآباد
سرحوض بال، قریه ای در اندیکا	sarhoaze bala	سرحوض بالا
سپیدار، قریه ای در اندیکا	safidar	سفیدار
بیماری امتلاء معده	sode	سده
چوب ، چوب باریک	sok	سک
میله های چوبی یک یا دومتري که برای لبه چینه و دیوار بکار می رود	sokol	سکل
سکنجین	sekanjevi	سکنجوي
توله سگ	sagu	سگو
مشورت کرد	sala kerd	سلاکرد
سبد	sale	سله
سله چین از تیره سلاچین عکاشه بابادی هفت لنگ	salehci	سله چي
نامی است برای مردان	salbi	سلبی
سمنو	samani	سمني
سلطان ابراهیم امامزاده ای است در بخش سوسن	soltun ebraim	سلطون ابراهیم
سلطان دین اور ، امامزاده ای در ایذه	soltun dinavar	سلطون دیناور
سلطانعلی ، نامی برای مردان	soltun ali	سلطون علی
سلطان محمد، نامی برای مردان	soltun mamad	سلطون ممد
ساطانمراد، نامی برای مردان	soltun morad	سلطون مراد
سبزه زار	saozelun	سوزلون
گندمگون ، سبزه	saoze	سوزه
دشتبان	saoze pa	سوزپا
سبزی خوردنی	saozi	سوزي
سبزی فروش	saozi ferus	سوزي فروش
یکی از طوایف جانکی سردسیر	sunak	سونک
بامشت به پهلوی کسی زدن	soqoli	سوقولی
برنجکوب	sirku	سیرکو
سبیل ، لباس غیر نظامی	sivil	سیویل
سبیلو	sivilu	سیویلو
سبیل تیز	sivil caxmaqi	سیویل چخماقی
تماشا	seyl	سیل
تماشا کرد	seyl kerd	سیل کرد
سوراخ	silā	سیلا
سوراخ روباه	silā ruva	سیلا روه
سوراخ موش	silā mosk	سیلامشک

سینه پهلو	sine pahli	سینه پلی
سیب	siv	سیو
گوشه	sik	سیک
سهمی است که در خرمن به مالک تعلق می گرفت	serku	سرکو
قسمت ، انباشته	ku	کو
ریل قطار	sece	سچه
جامد و یخ بسته	sardekul	سردکول
طفلی که پدرش مرده باشد می گویند سر پدر را خورده	sarxor	سرخور
مرکز ایل چهار لنگ شمال شرقی مسجد سلیمان	sardast	سردشت
سرشام	saresom	سرشوم
مشت به پهلو زده و اشاره به خبری کردن	soqolmeh	سقلمه
سبز کردن علف ، سر در آوردن علف ، مشت به پهلو زدن ، به الاغ سوزن فرو کردن	sokzey	سک زی
چوب کوچکی که نوکش میخ دارد و به گردن الاغ فرومی کند که بهتر راه برود	soki	سکی
صندلی	sekamli	سکملی
سالار و سردار بازی	salar	سالار
سم	somb	سمب
سنگریزه و درشته با هم	sang seqat	سنگ سقاط
شور	sur	سور
سائید	sohid	سوهید
سبز قبا ، پرندۀ ای زنگی به اندازه سار که نوک بلندی دارد	saozeqaba	سوزقوا
سوسن	susan	سوسن
گمان ، خبر	sul	سول
خبر ندارم	sulom nirese	سولم نیرسه
شوراب و زری در منطقه ، چهار محال بختیاری	saorao zari	سوروزری
صالح عباسی ، زیارت گاهی است	salvasi	سلواسی
سمبه اش پر زوره ، یعنی خیلی قوی است	sombas por zure	سمبس پرزوره
اسناند و مدارک	senadsevir	سند سویر
سنگ آسیاب	sang asiyo	سنگ آسیو
گیری اب ، مثلاً ده -سنگ اب ، معیاری است برای اندازه	sangao	سنگ او
سنگ اب آسیابی را می چرخاند	seng seng	سنگ سنگ
مسامحه کردن و اهسته کارکردن	sang sa	سنگ شا
وزن یک من ، شش کیلو	sil	سیل
مقعد		

شیره خرما	silun	سیلون
سیلاب	seylao	سیلو
حلقه کمر بند	sayak	سیک
تب مالاریا که هر سه روز یکبار تب و لرز می آورد	seyak	سیک
کونی	sili	سیلی
از قراء میانکوه اردل	sutak	سوتک
جدا، بچه کوچک	sava	سوا
جدا کرد	sava kerd	سوا کرد
سوار	suvar	سوار
سوار کارها سوار شوند	suvar suvar	سوار سوار
سوار بازی یکی از ورزشها و تفریحات سالم بختیاری است	suvar bazi	سوار بازی
سر بردار کردن ، آغاز سخن کردن	sar var dar	سر بردار
سرخون از قراء میانکوه اردل	sarxun	سرخون
سر ز قبر بردار	sar ze qaorvordar	سر ز قوروردا
روسری	sarvan	سرون
اضافه قیمت داره	sarak dare	سرك داره
سزایش همین است	sezas-e	سزاسه
بیحال	sos	سس
بیحال شد ، لهجه هفت لنگ شمالی	sos vabid	سس و ابید
بیحال شد ، لهجه دیناران	sos avid	سس اوید
محکم	seft	سفت
حالا	sako	سکو
ترس	sahm	سهم
سیاه	siya	سیه
سید صالح ، زیارتگاهی در مرغا ، جنوب ایذه	sey sale	سی صالحه
برای	si	سی
برای من	si mo	سی مو
برای تو	si to	سی تو
به چه دردت می خورد	si cenete	سی چنته
برای شما	si isa	سی عیسا
سیاه چرده	siya taove	سیه توه
لیست	siyahe	سیاهه
لیست انرابیاور	siyahas biyar	سیاهس بیار
سگهای زیادی که با هم دعوا می کنند	say saylileh	سی سی لیله
برایت	sit	سیت
برایش	sis	سیس
برای چه	si ce	سی چه
سبزه	sinza	سینزه
سوزن	sizan	سینزن

سینزده بدر	sinza ve dar	سینزده ودر
زالزالک	sise	سیسه
جدا جدا	sava sava	سواسوا
سبز	saoz	سوز
سبز علی ، نامی برای مردان	saoz ali	سوزلی
سبز کرد	saoz kerd	سوز کرد
یکی از طوایف جانکی سردسیر	sunak	سونک
سوهان	saohun	سوهون
سوخ	sohd	سوهد
سید	sid	سید
سید مراد	sid morad	سید مراد
(گندم تازه و نارس) خوشه گندم برشته	sileh	سیله
برشته کردن گندم	sileh kardan	سیله کردن
از قراء بازفت	seju	سه جو
سیاوش اباد از قراء دواب اردل	seyavas abad	سیاوش اباد
از قراء خان میرزا	sileh masini	سیله ماسینی
از قراء خان میرزا	selax cin	سلخ چین
سندکان از قراء فلارد	sende gun	سندگون
از قراء فلارد	sahl abad	سهل اباد

بخش ش

چوب تخته ای گرد که با آن نان می پزند	sateh	شاته
شهادت	sadat	شادت
امامزاده ای است	sa	شا
فضله سگ	sadari	شاداری
مراسمی است	sabas	شاپاش
هلو	sara	شارا
امامزاده ای است نزدیک دیناران	sa heydar	شاهیدر
مزد ، شاگردانه	sagerduneh	شاگردونه
سرور زنان	sazanun	شازنون
شالو	salu	شالو
شاه منگشت	sa mongast	شاهمنگشت
شالوگذار	salu godar	شالوگذار
طایفه ای است	salu malamiri	شالو مال میری
شاه پری نامی برای زنان	sapari	شاپری
شهبانو ، نامی برای زنان	sabanu	شاپانو
طایفه ای از شهنی بابادی	sahosynvand	شاحسین وند
شهنامه	sanumeh	شانومه
شهنامه خوانی	sanumeh xuni	شانومه خونی
شاه ولی ، نامی برای مردان	sa veli	شاولی
شاه کرم ، نامی برای مردان	sakaram	شاکرم
شاه محمد ، نامی برای مردان	samamad	شاممد

شبیہ	sabi	شبی
سوء استفاده و باجگیری در قمار	satali	شنتلی
اسب مغرور ، دونده ، رام نشده	sarak	شراک
شیرین	serin	شرین
دعوا	sar	شر
شردرست کردی	sar ras kerdi	شرراس کردی
کهنه ، پاره	sere	شره
پاره پاره	sere pere	شره ، پره
دعوا ، نزاع	sare sur	شرشور
ادم خجالتی	sarmu	شرمو
شراب	serao	شرو
شربت	sarvat	شروت
بد و اهل شر	saruk	شروک
پاوه گوئی	ser o ver	شروور
گمشو ، برو	saret bekan	شرت بکن
عدد □	sasta	شستا
عدد □	sasta	ششتا
شپش	ses	شش
هندوانه را شرطی پاره می کنند	sart e kart	شرط کارت
خمیر کردن	serestan	شرستن
شکر	sork	شورک
(نام مردان) شکر خدا	sorxoda	شورخدا
(نام مردان) شکرالله	sorgela	شورگلا
(نام مردان) شکر علی	sorgali	شورگلی
صدای ریزش آب	soreh	شره
شریف وند	sarifvand	شریف وند
صدا کرد	saraqnid	شرفنید
کسی که دایم شپش دارد	sesu	ششو
شکار	sekal	شکال
نهییب زد	soknid	شوکنید
مخفف شکر خدا	sokri	شوکرئی
لب دیوار	sokeh	شوکه
مزرعه ، قسمتی از زمین کشت که بطور جداگانه و بمقدار کم کشت میشود	sekarte	شکرته
شکاف ، برخاستن	saq	شق
راست شد ، شکافت	saq vabid	شق و ابید
شکافتش ، بلندش کرد	saqes kerd	شقس کرد
محکم و خشک	saq o raq	شق ورق
شهماروند ، طایفه ای است	sahmar vand	شهماروند
گل را با اهک و آب مخلوط کردن	sefterize	شفته ریزه
کاری که به اهستگی انجام گیرد	sef sef	شف شف
دوخت ساده و بخیه ، بلند قد	selal	شلال

گل ، شل	sol	شل
خوش پشت ، خوش باسن	sol pase	شل پسه
گل وشل	sol o gel	شل و گل
پاشکسته و لنگ	sal o kol	شل و کول
نام یکی از روستاهای شوشتر سابقا در قلمرو خوانین بختیاری بود	salgehi	شلگهی
دراز شد ، خوابید	selal avid	شلال اوید
بخیه اش کرد ، درازش کرد	selales kerd	شلالس کرد
خیس اب	selep eao	شلب او
توری که با ان کاه حمل می کنند	saleh	شله
زن نابرجا	saliteh	شلیته
نوعی تور که در ان کاه می ریزند	selif	شلیف
شوربا	soleh	شله
میوه ای از مرکبات ، محلی است دنباله رود کارون	selil	شلیل
تنگی است کنار کارون بین ایذه ، دویلان	selil	شلیل
منتسب به شهلا ، محلی است در اندیکا	salaei	شلایی
شهلا و دشت گل دو منطقه در اندیکا	sala	شلا
شکل	selk	شلك
زیاده روی کردن در هرکاری	saltaq	شلتاق
قاطی پاطی	salam sulva	شلم شولوا
محلی است باستانی	sami	شمی
اشنا	senas	شناس
درخت جنگلی که از ان نوعی صمغ می گیرند	sang	سنگ
شپستان	savadun	شوادون
شنبه ، نامی برای مردان	sambeh	شمله
گاو جوان ماده	sangol	سنگل
شنهای ریز زیادی که در گندم هست	sengel	سنگل
پاره پاره ، پارچه	sendereh	سندره
شب	sao	شو
شب مهتاب	saomah	شومه
هندوانه	sumi	شومی
شیدر	saodar	شودر
استراحتگاه شب	saoliz	شولیز
شیخون	saoxin	شوخین
قرارداد ، از روی ناز	sangenid	سنگنید
اش، شوربا	sulva	شولوا
شب پره	saogard	شوگرد
شانه ، کتف	suneh	شونه
شانه ، شبان	sun	شون
براق، مشکي براق	savaq	شوق

تور بزرگی که گاه را حمل می کنند	savak	شوآک
شب چراغ ، کرمک شب تاب	sao ceraq	شوچراغ
مشورت	saor	شور
مشورت کرد	saor kerd	شور کرد
تیره ای از طایفه استرکی	sumi vand	شو می وند
شبان	sun	شون
شیکور	saokur	شوکور
شب زنده داران	saodarun	شودارون
شسته ، تمیز	sur	شور
یکبار شسته شده	sur kerde	شور کرده
شب کلاه ، نوعی کلاه نمدی	sao kola	شوکلا
شبها	saogar	شوگار
زیاده روی در هر کاری	sulat	شولات
شب مانده	saomandeh	شومنده
شبنم	saonam	شونم
زدند	sonden	شوندن
نگهبان غله ، ودشت	saopa	شوپا
شب تاب	saotao	شوتو
اویزان	sever	شور
شب کار	soakar	شوکار
شام	som	شوم
امامزاده ای است	sahpir	شهپیر
شاهدانه	sahdong	شهدونگ
شهبوار زیارتگاهی است در حوالی ایذه	sahsuvar	شهبسوار
طایفه ای است	sahmarvand	شهماروند
اسب شیهه کشید	sehnid	شهنید
تیره ای است از دیناران در ایذه	sahvalivand	شهولی وند
شاه پیری	sahpiri	شهپیری
شهنی	sehni	شهنی
طایفه ای است	sahbazvand	شهبازوند
شهبسو	sahu	شهسو
شاهرخ وند	sahroxvand	شهرخ وند
طایفه ای است	sahriyavand	شهریاروند
شیربهای زنان	sirba	شیربا
شوهر کردن	sikerdan	شی کردن
شوت زدن ، کمرش عیب کرد	sit	شیت
سوت کوچک	sitak	شینک
شیربانگ	sirbong	شیربونگ
کمربریدن	sit	شیت
کمرش برید ، دو لا شد	sit avid	شیت اوید
منطقه ای است	simbar	شیمبار
شیطان	seytun	شیطون

گوز	sisaki	شیشکی
شیردان گاو یا گوسفند	sirdong	شیردوئگ
شیر علی ، نامی برای مردان	sirali	شیرالی
زاری کردن	sivan	شیون
(نگاه کنید به شکار) معامله پایاپای شیر	sirvare	شیرواره
شیردان ، ظرف شیر	sirdun	شیردون
شیردان یا هزار لا	sirdun	شیردون
طایفه ای است	sias	شیاس
طایفه ای است	seyx	شیخ
طایفه ای است	seyxvand	شیخ وند
شیرازی	sirazi	شیرازی
شیر مادرم	sir dam	شیردام

بخش ع

عاقلان	aqelun	عاقلون
عادلانه	adelune	عادلونه
عادکار ، طایفه ای است	adekar	عادکار
عالی جعفری	alijahfari	عالی جفری
طایفه ای است	alijamali	عالی جمالی
عالی انور	alianvar	عالی انور
نام طایفه ای است	alivararpenahi	عالیور ارپناهی
نام طایفه ای	alivand	عالیوند
عالونی	aluni	عالونی
عالی محمودی	alimahmudi	عالی محمودی
جان به لب رسیده	as	عاص
جانش به لب رسیده	as abid	عاص ابید
عاشوروند	asurvand	عاشوروند
عاشق	asoq	عاشق
الو	ali	عالی
(نگاه کنید به تاته) عمو	amu	عامو
الو سیاه	ali se	عالی سه
(تاته زا هم می گویند) عموزاده	amuza	عموزا
عمه	ami	عامی
عروسی	arisi	عاریسی
عبدالمحمد ، نامی برای مردان	abdomamad	عبد ممد
عبدالمحمد از طایفه لار که عاشق جانبازی شد و به افسانه ها پیوست	abdomamad lalari	عبد ممد لاری
عبدالله	abdola	عبدولا
عبدالله خان طایفه بدبینی بابادی	abdolaxun	عبدلاخون
مخفف عبدالله ، عبدالعلی	abdol	عبدل
از طایفه میوندچهارلنگ	abdolvand	عبدل وند
مخفف عبدالله	abdi	عبدی
عهد کردم	aht kerdom	عهدت کردم

عجب	ajav	عجو
گریه وضجه	ar o ur	عرو عور
عذرخواهی	orz xaei	عرض خوی
عرق چین ، زیرین اسب می گذارند	aroxcin	عرخ چین
عرق گیر	araxger	عرخ گر
دستور زیادی می دهد	orde ide	عوردایده
عذر	orz	اورز
سؤال و جواب	orsopors	اورس و پرس
عرق سوز	aroxsuz	عرخ سوز
عرق ، الکل	arax	عرخ
عرق کاسنی	araxkasni	عرخ کاشنی
عرق گل گاوزبان	araxgaozabun	عرخ گوزبون
عروسی و دامادی	arisi duvaei	عاریسی دووایی
عرب	arav	عرو
حرکت تند الاغ همراه با صدای مقعد	ar o tiz	عروتیز
صدای عرعر الاغ	ar ar	عرعر
بلند بیقواره	arnabut	عرنبوت
مجرد و بی مسئولیت	azab yalqoz	عزب یالقوز
عذاب	azav	عزاو
عکس	ask	عسک
از طایفه لك بآبادی هفت لنگ	askarvand	عسکروند
عجله	ostao	اشتو
مغرب ، عشاء	asao	عشو
مخفف عصمت نامی برای زنان	asul	عسول
نامی برای زنان	azime	عظیمه
مخفف عفت نامی برای زنان	aful	عقول
(گادیم هم می گویند) عقرب	aqrav	عقرو
عطار	atar	عطار
غروب	aftao zard	افتوزرد
افتاب	aftao	افتو
افتاب زنان	aftaozanun	افتو زنان
(خسوف) افتاب گرفت	aftao gerehd	افتو گر هده
قوطی های عطاری	qitia , atari	قییتی عطاری
کادوئی برای سفر	aoqara	عوقارا
حجاب ، زن لخت را می پوشد	orat	عورت
خورجین پشت زین	akme xorjin	اکمه خورجین
الله بخش ، نامی برای مردان	alabaxs	الابخش
الله قلی	alaqoli	الاقلی
طایفه ای است	aladinvand	علا دین وند
علی محمد خانی	alimamad xani	علی ممدخانی
نامی برای مردان	alinaz	علی ناز
علی بیگ ، نامی برای مردان	alibag	علی بگ
علیخان ، نامی برای مردان	alixun	علی خون

نامی برای مردان	alibaz	علی باز
عیالبار	ayalvar	عیالوار
عید	ayd	عید
شما	aeisa	عیسا
شماها	aeisana	عیسانا
نامی برای مردان	aeisa	عیسی
از طایفه گروئی دیناران	aeisavand	عیسی وند
حالا	aeiso	عیسو
عید نوزوز	aydgap	عید گپ
عیدی	ayduneh	عیدونه
عیدی ، نامی برای مردان	aydi	عیدی
از طایفه بردین باب موری هفت لنگ	aydivand	عیدی وند
علیمردان خانی	alimerdunxani	علیمردون خانی
ساختمان	amarat	عمارت
امان الله ، نامی برای مردان	amula	عمولا
لجل آورد	amaleverd	عمل آورد
عناب	anav	عناو
کاری در خور جایزه کرد	anom kerd	عنوم کرد
انعام	anum	عنوم
مخفف عنایت ، نامی برای مردان	anul	عنول
ثروت ، مال	alaqeh	علاقه
شعله ، آتش	alao	علو
شعله آتش	alao tas	علوش
شانسی ، تیر	alalahi	عل الهی
طایفه ای است	aladini	علادینی
علامت - نشانه	alumat	علمت
علی اکبروند	aliakbarvand	علی اکبروند

بخش غ

شکاف کوه	qar	غار
نامی برای مردان	qarati	غارتی
فریادزد	qarnid	غارنید
ناگهانی به دامش انداخت	qafelgires kerd	غافلگیرس کرد
پررو	qot	غت
طایفه ای است	qaribi	غریبی
غربتی	qorbati	غربتی
طایفه ای است	qaribvand	غریبوند
غروب	qoru	غرو
غروب افتاب	qoruvafao	غروافتو
غریب	qariv	غریو
حشره ای است	qarivgaz	غریوگز
جنگ ، شلوغ	qerqesao	غرقشو
صدای رعد آسمان	qoromb qoromb	غرمب غرمب
شیطان	qoz	غز
بچه شیطان و فضول	mahsele qoz	محصل غز

خزینه حمام	qazinehhamum	غزینه حموم
غصه خوردن	qoseh harden	غصه هردن
غضب کرد	qazav kerd	غضوکرد
مخفف غلامحسین ، یا	qolom	غلوم
مخفف غلامعلی	qolmali	غولملی
مزرعه ، گندم و جو	qaleh	غله
دشتبان	qalehpa	غله پا
غریبال	qalbir	غلبیر
غریبال بند	qalbir band	غلبیر بند
غسل	qols	غلس
غلط خوردن	qaltzeydan	غلط زیدن
زیاد و لهجه بهداروند	qalaveh	غلوه
زیاد لهجه دینارانی	qalveh	غلوه
برق شادی در دل درخشید	qonjzdy	غنچ زی
غبار	qavar	غوار
غبار غریبی	qavar qarivi	غوار غریوی
کنایه از بچه نابالغ که خیلی فضول است	qureh	غوره
مرد یا زن باغیرت	qirati	غیرتی
غیب	qeyv	غیو
پنهان شد	qeyves zey	غیوس زی
(از طایفه دیناران) طایفه ای است	qeybi vand	غیبی وند
نامی برای مردان	qeytas	غیطاس
نامی برای مردان	qeyzan	غیطان

بخش ف

فاحشه	fahse	فاشه
فاحشه خانه	fahse xune	فاشه خونه
شکاف	faq	فاق
شکافتش	dofaqes kerd	دوفاقتش کرد
سادات فالج دنباله رودخانه کارون	faleh	فاله
مسلط	fayeq	فایق
مسلط شد	fayeqavid	فایق اوید
از طایفه لبخورده بهداروند	famile selatin vand	فامیل سلاطین وند
چراغ	fanus	فانوس
فانوس را روشن کن	fanusen begern	فانوسن بگرن
فراوان	fat	فت
زیاد	fate feravun	فت فراوون
فتح الله ، نامی برای مردان	fatela	فتلا
نوعی نان ساج که با تاوه می پزند	fatir	فتیر
غلام ها	farasun	فراشون
از تیره ابوالحسنی منجزی بهداروند	fedalehvand	فداله وند
زیاد	faravu	فراوو
از طایفه جلیلودن بابادی	farhadi	فرهادی
تفاوت	farx	فرخ
چرخیدن	fertenak	فرتناک

تفاوت دارد	farx dareh	فرخ داره
از ایل چهار لنگ	fahrox vand	فرخ وند
مخفف فضل الله ، نامی برای مردان	farzi	فرزی
تند	ferz	فرز
مخفف فرج الله	farjela	فرجلا
فرمایش	farmas	فرماش
فرهنگ و ادب	fereng	فرنگ
مخفف فرنگیس ، نامی برای زنان	farang	فرنگ
فرمان	fermun	فرمون
فرمانبردار - شنوا	fermun bar	فرمون بر
فرمان داد	fermun da	فرمون دا
فروش	ferus	فروش
میفروشی	ferusis	فروشیس
فروخت	feruhd	فروهد
فروختم	feruhdom	فروهدم
فروختم و گریختم ، کنایه از بند خلاص شدن	Feruhdum o gorohdum	فروهدم او گرهدم
فرستاد	feresnad	فرشناد
بفرستش	feresnes	فرشنس
خوراکی از شیر ، ارد نشاسته	ferni	فرنی
فروخت	ferus kerd	فروش کرد
فروختنی	ferusi	فروشی
گول	fariv	فریو
گولش زد	farives da	فریوس دا
فکر	ferg	فرگ
فکرش نمی رسد	ferges nirese	فرگس نیرسه
پروازکننده	ferden ak	فرتنگس
از طایفه بهداروند هفت لنگ	farkeni	فرکنی
باد مقعد	fes	فس
کار را به اهستگی انجام داد	fes fes kerd	فس فس کرد
ناله افغان	faqun	فقون
طایفه ای است	felamarzخان	فلامرزخان
محلی است	felard	فلارد
اسمان - خدا	felak	فلک
کتاب فلک ناز که خواندنش رایج است	felaknaz	فلکاناز
دارویی گیاهی برای بچه ها	felus	فلوس
بدون بسته بندی ، ازاد	fale	فله
عمله ، کارگر	fahle	فلهه
کارگری	fahlehei	فلهه ای
فلانی	feluni	فلونی
در مقام فحش ، فلان فلان کرده	felun felunkerde	فلون فلون کرده
فلک و اسمان ترا بزند	felay sondvet	فلی شوندوت
فلک زده	felay zeyde	فلی زیده
مخفف فریدون یا فرامرز	felu	فلو
فن ، حیل	fand	فند
حیل بکاربرد	fand zey	فندزی

فنگون	fengun	فنگون
فنگ	feng	فنگ
فنگ بازي	feng bazi	فنگ بازي
فندول	fandul	فندول
فور	fur	فور
فوته	futeh	فوته
فوش	faos	فوش
فوشس دا	faoses da	فوشس دا
فهمستم	fahmestom	فهمستم
فهمست	fahmest	فهمست
فهمت کوبینه	fahmetkoyaneh	فهمت کوبینه
فهمه	fahmeh	فهمه
فیزر	fizer	فیزر
فیزر درورد	fizer derverd	فیزر درورد
فیچ	fic	فیچ
فیچ بس	fic bas	فیچ بس
فیچس	fices	فیچس
فیس	fis	فیس
فیس کرد	fis kerd	فیس کرد
فیسو	fisu	فیسو
فین کرد	fin kerd	فین کرد

بخش ق

اندازه	qat	قات
یک لا دو لا کردن	yaqatdoqat	یه قات دو قات
استخوان نشمینگاهی	qat	قات
نخ موئی برای دوختن گونی	qatmeh	قاتمه
اندازه	qadeh	قاده
قاعدگی زنان	qaeida	قائیده
مخلوط	qati	قاتی
مخلوط و درهم	qativati	قاتی واتی
فضول ، درکار دیگران دخالت کردن	qavez	قاوز
طایفه ای است	qasomalivnad	قاسملی وند
محکم	qayom	قایم
محکم زد	qayomzeyd	قایم زید
قاطر دار	qaterci	قاطرچی
قالب	qalov	قالو
قالب خشت	qalovxest	قالو خشت
(اغل) جای گوسفندان	qas	قاش
صدای الاغ	qar	قار
صدای کلاغ	qar qar	قار قار
فریاد پرنده ها	qareqir	قارقیار
مرغابی مخصوص که گردن دراز دارد	qazqolong	قازقولنگ
قاب ، قاب بازي	qav	قاو
قاب بازي با استخوان گوسفند	qavbazi	قاو بازي

قالیبافی	qalibafi	قالی بفی
قالی باف	qalibaf	قالب بف
برآمدگی زین	qac	قاچ
کوهان زین را بگیر	qac e zin e beger	قاچ زینه بگر
کوهان زین را بگیر سواری	qac e zin e beger	قاچ زینه بگر سواری
پیشکش	suvari piskas	پیشکش
استخوان زانوی حیوان یا انسان	qam	قام
استخوان زانوی شگست	qames eskast	قامس اشگست
قاصد	qaset	قاست
مات شدن در بازی دوز	qaq	قاق
کاروان	qafele	قافله
قانع شدن	qane	قانه
قابل	qavel	قاول
فضول	qavez	قاوز
مشت	qap	قپ
مشتی	qapi	قپی
ترازوی مخصوص	qapun	قپون
چریدن ، بردن	qap zeydan	قپ زیدن
سرفه می کند	qotneh	قتنه
قطع کردن	qat kerdan	قت کردن
سرفه کردن	qotnidan	قتنیدن
قوטי	qeti	قتی
قوטי دارو	qetidari	قتی داری
قربانی	qorbuni	قربونی
محکم	qors	قرص
قربان و صدقه	qorbun sadqe	قربون صدقه
مرغی که کروپ باشد	qorop	قروب
کسی که قفق دارد	qoru	قرو
ادعارس	qort	قرت
ادعای زیادی دارد	qorte ikane	قرت ایکنه
بریدن نخ با دندان	qere cenidan	قرچنیدن
دندان رویهم ساییدن	quruceh	قروچه
ورشکسته	qorombao	قرمباو
نورسیده ، ادعارس	qerti	قرتی
قران	qorun	قرون
به این قرانها	biqoruna	بی قرونا
صدای رعد آسمان	qoromnidan	قرمنیدن
صدای رعد	asemun qorombeh	آسمان قرومبه
قهر کردن	qar kerdan	قرکردن
زودرنج	qahru	قهرو
پپسه سیاه و سفید	qoz	قز
فضولی ، گردن کلفتی	qozqozi	قزقزی
سوگند خوردن	qasam harden	قسم هردن
طناب ، نخ	qasim	قسیم
استفراغ	qesyu	قسیو

زن نازا یا دیرزا	qeser	قسر
سالم از اب در آمد ، از بلا جست	qeser dar rahd	قسر در ره
پرنده شبیه جغد	qous	قوش
کره الاغ	qodu	قدو
سردراوردن ، غنچه کردن	qonc	غنچ
تسمه زین که زیردم اسب می بندند	qosxin	قوشخین
شانه فلزی برای تیمار حیوانات	qasao	قشو
اسب را تیمار کردن	qasavol	قشول
سروصدا راه انداختن	qesqereh	قشقره
ارتش ، لشکر	qosen	قشن
مسابقه اسب دوانی	qose	قشه
قصاب	qasav	قصاب
برگ و ساقه سبزو جو برای خوراک دام	qasil	قصیل
دبیت یا پارچه مشکی برای شلوار	qasvari	قصواری
تصادفی	qazaqurtaki	قضاقتکی
پشت سر	qafa	قفا
توسری خور ، پشت گردن خور	qafaxar	قفاخر
پس سری به او زد	qafa zeydes	قفازیدس
قد بریده	qad borideh	قدبریده
قلعه ، خانه	qala	قلا
کلاغ پر	qalaper	قلاپر
منطقه ای در چهار محال نزدیک چقاخور	qalatak	قلاتک
خانه ، آبادی ، قبلا به ایذه می گفتند	qaleh	قله
منطقه ای است	qalehsard	قله سرد
قلعه مدرسه	qalehmadreseh	قله مدرسه
قلعه مدرسه	qalehmadreseh	قله مدرسه
قلعه تل	qaletol	قله تل
قلعه زراس	qahlehzarras	قله زراس
از خانه بیرون آمد	veqal az ydar	وقله زی در
محل چشمی که از کاسه بیرون آید	qalapik	قلاپیک
گردن کلفت	qolcomaq	قلچماق
فن ، عادت	qeleq	قلق
قلمدان	qalamdun	قلمدون
درویش	qelander	قلندر
استخوان ران گاو	qalamga	قلم گا
تیکه	qal	قل
تیکه کرد	qal kerd	قل کرد
تیکه تیکه	qalqal	قل قل
تیکه پاره	qal kot	قل کوت
یک دهن اب	qolop	قلوپ
صدای افتادن چیزی در اب	qelep	قلپ
قلاّب	qolav	قلاو
قفل	qolf	قلف
رودار	qoz	قز
احول ، لوچ	qoluc	قلوچ
منسوب به قلعه سرد	qalesardi	قله سردی

بلعید ، قورت داد	qelisnid	قلیسنید
اش انار	qelieh	قلیه
ادعارس	qompoz	قومپز
باسن لمیه	qombol	قومیل
یکنوع مار خشکی سمي خطرناک	qamcimar	قمچی مار
قنبروند	qambarvand	قمبروند
قمر ، نامی برای زنان	qamar	قمر
کارد قمه زنی	qameh	قمه
اب قند جوشیده	qandaq	قن داغ
قنداق بچه	qondaq	قنداق
تی پا ، بانوک پا زدن به پشت کسی لگد	qondoreh	قند ره
قندان	qandun	قندون
اب قند	qandao	قندو
قند و کنجیده مخلوط را برای بیماری تراخم مصرف می کردند	qandkonji	قند کنجی
(کهریز هم گفته می شود) قنات	qanat	قنات
قباله	qavaleh	قواله
قبر	qaor	قور
فرودادن	qurt	قورت
بلعیدش	qurtes da	قورتنس دا
جلد قران یا کتاب	qaoloq	قاولق
خویشان	qaomun	قومون
بستگان و اقوام	qaomexisun	قوم خویشون
قبا	qava	قوا
قهوه	qahveh	قوه
قهوه چی	qahvehci	قوه چی
صدای پرتاب چوب	qizeh	قیزه
صدا کرد	qiznid	قیزنید
قورت داد ، غذای خوردنی	qit	قیت
قورت داد	qitnid	قیتنید
نخ ابریشمی ، قیطان	qeytun	قیطون
گود ، عمیق	qil	قیل
گود است	qileh	قیله
گودش کرد	qiles kerd	قیلس کرد
سرشیر	qeymaq	قیماق
قلیان	qeylun	قیلون
تاخت رفتن با اسب	qeyqaj	قیقاج
تند می رود با اسب	qeyqajeh	قیقاجه
خشم	qeyz	غیظ

بخش ک

قائد ، رهبر	ka	کا
نوعی غذا که با ارد و روغن تهیه میشود	kaci	کاجی
ظرف مسی	kase	کاسه
لاک پشت	kasepost	کاسه پشت
کاسه را کجا بگذارم ، کنایه از تملق و چاپلوسی	kasan-e kucu vanum	کاسنه کوچونم
کارخانه	karxuneh	کارهونه
نوعی آش است	kardin	کاردین
کارکن ، کارگر	karku	کارکو
کاروانسرا ، محلی برای استراحت کاروانیان در قدیم	karomsara	کاروم سرا
دندان آسیا	kakeli	کاکلی
نوعی کفش که رویه اش را با نخ می بافند	kalak	کالک
طایفه ای است	kaqoli	کاقلی
قائد (نامی است برای مردان غلامعلی)	kaqolmali	کاقولملی
قائد ، رهبر	kaeid	کائید
کائیدوند طایفه ای است	kaeivand	کائیدوند
کاسبی	kasevi	کاسوی
کاسب	kasev	کاسو
کاشنی	kasni	کاسنی
ای کاش	kasky	کاشکی
موی جلوی سر	kakol	کاکل
سبز ، نارس	kal	کال
سیاه زنگی ، برادرسیاه	kakasiya	کاکاسیا
کاه گل	kagel	کاگل
نامی است برای مردان	kazom	کاظم
رود کارون	karun	کارون
(نگاه کنید به گگو) برادر	kaka	کاکا
یک کف ارد	kap	کپ
مسدود ، گرفته	kep	کپ
پوشش کامل	kep	کپ
نفسش گرفت	kepes	کپس
کلبه روستائی	kapar	کپر
چاق چله	kopol	کپل
بغل ران اسب	kapal	کپل
توده ، انباشته	kopoh	کپه
لگن گل کشی ، ناوه	kopoh	کپه
جلال و شکوه	kapkapeh	کپکپه
نمدی که مثل کت بتن می کنند	kapanak	کپنک
کمین کردن بطور خوابیده	kop kerdan	کپ کردن
خم خم راه رفتن	kot koti	کت کتی

کتف	kat	کت
کتفش شکست	kates eskas	کتس اشکس
کدخدا	kotxoda	کت خدا
پاره پاره	kotkot	کت کت
خم شده	koti	کتی
مراسمی در سوگواری	kotal	کتل
کتکی	kotaki	کتکی
کتاب	ketav	کتاو
کتان	katun	کتون
بنیاد ، بیخ ، کت	kot	کت
بنیادم برافتاد ، بدبخت شدم	kotom kahnes	کتم کهنس
توله سگ	kutu	کوتو
گنده ، قوی هیکل	katekoloft	کت کلفت
بیل پهن که چند نفر با آن کار می کنند	katvar	کتور
حاشیه ، سقف اطاق	ketife	کتیفه
ریگ کوچک ، لهجه هفت لنگ شمالی	kocok	کچک
کمر	kad	کد
کربچه	korbace	کربچه
کوچک	kocir	کوچیر
خاله ، عمه	keci	کچی
زنخدان	kahce	کچه
نهییب به سگ دادن	koci	کچی
پسر	kor	کر
طایفه ای است	kordkran	کردکران
پسران	korgal	کرگل
پسره ، پسرک	korkeh	کرکه
کرایه نشینی	kera nesini	کرانشینی
الباف مخصوص نی	karpi	کرپی
ظرف مدور گلی که عسل در آن جا می دهند و درش را می بندند	karase asal	کرسه عسل
کرد زنگنه	kor zangene	کرزنگنه
کرایه	kera	کرا
بارزش ، قابل توجه	kera ko	کراکو
درخت انجیرنر و بی ثمر	karanjir	کرانجیر
ارزش آنرا ندارد ، کم است	keras nikone	کراس نیکنه
کبریت	kerbit	کربیت
کرمعلی ، نامی است برای مردان	karmali	کرملی
چیزی را با دندان شکستن	ker cenidan	کرچنیدن
جرزقه نمدي	kordin	کردین
چروک	ker	کر
چروک شد	ker abid	کرایید
غبار	ker	کر
غبار مه	keromej	کرومچ
وسیله ای در قالی بافی	karkit	کرکیت

کرم خورده	kermu	کرمو
حرف زدن	karkari	کرکاری
پسرزاده	korza	کرزا
کردن ، انجام دادن	kerdan	کردن
خرچنگ	kerzeleng	کرزلنگ
کرم کدو	kerm kedi	کرم کدی
کرم الله ، نامی برای مردان	karmola	کرملا
تاول	korro	کورو
ای پسر	korai	کورای
کسر	kars	کرس
کسری	karsi	کرسی
انبار چوبی که با ترکه بافته میشود	kerageh	کرافه
موم	keraz	کراز
زیر بغل	ker cel	کرچل
بیخ دیوار	ker soke	کرشوکه
کره الاغ	kori	کورای
کنار سنگ	ker e bard	کربرد
جمع شدن	kez	کز
از سرما جمع شد	kez kerd	کز کرد
کساد	kasati	کساتی
(زبان خوزی) ای همه کسم	kasunom	کسونم
کسی که فامیل ندارد ، بیکنس	kas madar	کس مدار
هیچکس نداند	kas madun	کس مدون
او شخصیتی بود	kasibi	کسی بی
کشیدن و بردن ، دعوا کردن	kas okos	کش و کش
کشیدن و بردن	kasetor	کشه تور
طایفه ای است	kasbol	کشبل
نگهبانی	kesek	کشک
خمیازه از خستگی همراه با حرکات دست	kaskuvar	کشکوار
تیره ای است	kashul	کشول
گوسفند چاق - پرواری	kosti	کشتی
کشتزار	keste	کشته
استخوان زانو	kasgak	کشکک
ظرف سفالی برای کشک سائی	kask sa	کشک سا
کشیدنی ، با وزن یکمن شاه	kaseman	کش من
وزنش کرد	kesides	کشیدس
بلدرچین ، پرنده ای به همین شکل	keqa	کقا
گردنه بازفت محلی در بختیاری	keft-e bazoft	کفت بازفت
در آتش سوختن نان یا دست و پا	kafteh	کفته
کوبیده	kofteh	کفته
کوبیدن	koftan	کفتن
باربند پهن نخ برای کاروانها	kafi	کفی
کفک زدن	kefeh	کفه

کفک زد	kefehzey	کفه زي
کتک کاري	kefteku	کفتگو
کوبیدش	koftes	کفتس
شانه	keft	کفت
کوتاه	kol	کل
کلبه کوچک بچگانه	kolatu	کله تو
هلله و شادي با زبان و دهان	kel	کل
چند سنگ رویهم گذاشتن سرپانگه داشتن	kel	کل
کوهي است در چهار محال و	kalar	کلار
طایفه اي از هفت لنگ		
خاکستر	kahla	کهلا
طایفه اي است	kahlavand	کهلا وند
(زبان خوزي) دري وري گفتن	kaleparteh	کلپرته
انگشت	kelic	کلیچ
اثاثه خانه	kalekol	کل و کل
خاراندن	kelasnidan	کلاشنیدن
خاراند	kelasnid	کلاشنید
چشمها سفید و سیاه شدن بحالت غیر عادي	kalapiseh	کلاپیسه
سروصدا راه انداختن	kalekaosar	کله کوسر
خرابه شکسته و بي مصرف	kelate	کلاته
خرابه ، چهار دیواري ، ویرانه	kal	کل
ظرف ابخوري سگ و گربه	kal	کل
مخفف کربلايي	kal	کل
کربلائي غلامعلي	kalqolmali	کل قولملي
گبجش کرد ، نخ را کلاف کرد	kelafas kerd	کلافس کرد
شاخه است □ چوب که سرش	kelak	کلاک
خانه ویرانه	kalxarave	کل خراوه
کله و پاچه	kalepace	کل پاچه
کلیسا	kelsiya	کلیسا
یکنوع بازي	kelpijang	کل پی جنگ
دانه درختي جنگلي به همین نام	kelxong	کلخونگ
کرفس	kelaos	کلوس
ارد بلوط	kalg	کلگ
کلك	kelak	کلاک
پرز ، کرك	kolk	کلاک
(نابودش کرد) پشم و پوستش را کند	kolke pares bord	کلاک پرس برد
يکي از محله هاي مسجد سليمان	kalge	کلاگه
قايق ران روي کلاک	kalakci	کلاک چي
حقه	kalak	کلاک
حقه باز	kalak baz	کلاک باز
دندان سگ ، يا حيوان درنده	kalm	کلم
حقه زد	kalakzey	کلاک زي
جلیقه نمدي بي استين	koliceh	کلیچه
هواکش خانه	kelidun	کل دون
خاک و ساقه گندم در خرمن جا	kuzal	کوزل
صدای گاو در آورد	kurnid	کورنید

از او زهر چشم گرفت	kuzales gerehd	کوزلسه گرهد
ریشه و ساقه گندم ترمانده خرمن	kelur	کلور
کلاه	kola	کله
چفت چوبی یا اهنی درهای قدیمی	kulun	کولون
چفت و زره چوبی	kilit kulun	کلیت کولون
یعنی هوچی است و سرنگهدار (دهانش چفت و بست ندارد)	dehunes kilit kulun	دهونس کلیت کولون
(نیست)	nedare	نداره
ملخ	kolov	کلو
دیوانه	kalu	کلو
تیکه سنگ یا کلوخ	kolome	کلومه
گردن	kolomat	کلمات
کلنگ	kaland	کلند
کلاه مال	kolamal	کله مال
کلاهدوز	kolahduz	کله دوز
کلاه شخصی ، کلاه مشکی پشمی	kolah sasxi	کله شسخی
کلاه کلاه ، کلاه برداری	kolakola	کله کله
ادم کثیف	kolmas	کلمش
کلاه برداشتن	kola vargehdan	کله ورگهیدن
قبا ، روپوش قبائی	korteh	کورته
کلید	kilit	کلایت
عقده ، تاول	korrao	کورو
کلیدها را بیاور	kilitan biyar	کلیتان بیار
شکم	kom	کم
شکمو	komu	کمو
بوی فاسد ، بوی بد	kem	کم
خربزه نارس	kombizeh	کمبیزه
ناقص ، کمیود	kambid	کمبید
کیوتر	kamutar	کموتر
کم خواب	kamxao	کم خو
کمره	kamri	کم ری
شکمپاره	kom derdet	کم درده
شکم گنده	kongap	کم گپ
شکمش پاره شد	komes pokes	کمس پکس
شکم بزرگ	kom dalu	کم دلو
پینه دوز	kamarger	کمرگر
نوار چرمی که بدور گیوه می دوزند	kamareh	کمره
کم جرات	kamzahleh	کم زهله
شکم پر	kompore	کم پر
قاشق دوغ خوری	kamceh	کمچه
(سدر) میوه درخت کنار	konar	کنار
مستراح	kenarao	کنارو
کنار زیارتگاه	konar lekeh	کنار لکه
کنار زیارتگاه	konar pir	کنار پیر
کنجد	konji	کنجی
مقعد لگن خاصره	kend	کند
پاشنه پا	kendpa	کندپا

ته سیگار	kende sigar	کند سیگار
کندوی عسل	kandi	کندی
گودال	kandal	کندال
گودالی	kandali	کندالی
بوته ای خاردار	kangar	کنگر
کنگر خورد و لنگر انداخت ، مثلی است برای ادمهای سمج و مزاحم	kangar xard langar vand	کنگر خردلنگروند
طایفه ای است	kangar paz	کنگریز
کنه	kerneh	کرنه
طایفه ای است	kondelzu	کندل زو
کجا است ، کو	koni	کونی
طایفه ای است	kenersi	کنرسی
محلی است که به جهنم تعبیر میشود	kelesbar	کلسبر
جویدن	koeidan	کویدن
جوك ، سخن طنز امیز	kovir	کویر
مرغی که موقع خوابیدنش روی تخم است	korok	کروک
کجا	koya	کویه
کود حیوانات	kut	کوت
دولا	koti	کوتی
تندیهش کن	kuzal-es begar	کوزلس بگر
طایفه ای است	kurkur	کورکور
ای بی خبر ، ای که چیزی را نمی بینی	kure batel	کور باطل
طایفه ای است	kurvand	کوروند
سهمی است از محصول	ku	کو
سهمی سه برابر که به مالک می دادند	seku	سه کو
سنگریزه لهجه هفت لنگ شمالي	kocok	کوچوک
توله سگ	kucu	کوچو
عقده ای شد ، تاول در آمد	korrao bast	کوروبست
(آتش) خاموش کردن	kur kerdan	کورکردن
انار نارس	kurao	کورو
کورش بکن	kures ku	کورس کو
آتش را خاموش کرد	tasenekurkerd	تشنه کور کرد
کبک	kaok	کوک
دوش ، کتف ، کمرکوه	kul	کول
محلی در پنج کیلومتری ایذه	kulfarah	کول فره
سر د و جامد ، دره	kul	کول
جامد و خشک	kulhosk	کول هسک
بدوش کشید	kul kerd	کول کرد
کیاب	kevav	کواو
،اندام (بیچاره ام کردی) کتم را کندی	kotom kandi	کتم کندی
به دهن گوساله می زنند	kuvar	کوار
گوسفند نردنبه دار	koveh	کوه
قسمتی از بلندی زمین ابرفتی	kun	کون
دولا	koti	کوتی
کسی که کود را جابجا می کند	kut kas	کوت کش
کفش	kaos	کوش

کفشهایت را بپوش	kaosate vorkas	کوشته ورکش
مقبره خانوادگی	kusk	کوشک
کبک کوهستان	kaoke kosar	کوک کوسار
سوارش کن بدوش	kules ko	کولس کو
کام	kum	کوم
مقبره ، خانه ای که روی قبر ساخته می شود	kusk	کوشک
حیوانی که غذا نخورد	kum kerd	کوم کرد
قورمه	kome	کومه
کماجدان	komaj	کوماج
نوعی بوته خار	kevir	کویر
غریبتی	kaoli	کولی
کاه کاش ، نام طایفه ای است	ka kas	کاکاش
کاه	koh	که
کوه	koh	که
کوه سفید	kohesbid	که اسپید
کاهدان	kahdun	کهدون
نامی است برای بعضی مردان	kahduni	کهدونی
کاه گل	kahgel	کهگل
کوهی	kohi	کوهی
کدبانو	kivenu	کیونو
کینه در دلم نیست	kine men delom	کینه مین دلم نید
	nid	
محکم و بی نور و روزن	kip	کیپ
اسب کبود ، تیره رنگ	kahar	کهر
کبود	kehu	کهو
بزرگ	kiya	کیا
بزرگ و صاحب اختیار	kiya piya	کیا پیا
کوچه	kice	کیچه
کوره	kire	کیره
کوره پز	kire paz	کیره پز
کوزه	kize	کیزه
کمربندی که فشنگ در آن قرار می دهند	kizkemar	کیزکمر
رئیس خانواده ، رئیس تش	keyxa	کیخا
به خواستگاری رفت	keyxaei kerd	کیخائی کرد
کوزه اب	kize ao	کیزه او
منطقه ای است	kizevak	کیزوک
درختی جنگلی	keyko m	کی کم
پیمانہ گندم و جو	keyl	کیل
قلمی سنگ	keyvar	کیوار
دختری که دیر شوهر کند و درخانه بماند	keymand	کیمند
جیغ زد	kiknid	کیکنید
گندم یا جو را پیمانہ کرد ، با کیل	keynid	کی نید
طایفه ای است	keysexali	کیشخالی
کی مسقودی	keymasqudi	کی مسقودی
کی باندری	keybanderi	کی باندری

کي شمس الدين	keysamsedi	کي شمسي
طایفه اي است	keyari	کياري
منسوب به کيزوك	kizevaki	کيزوكي
کوهي است	keynao	کينو
قلماسنگ ، وسيله پرتاب سنگ	keyvar	کيوار

بخش گ

گاو	ga	گا
پشه اي که زيردم گاو مي نشيند و اذيت مي کند	gabukele	گا بوکله
نگهبان گاوها	gapun	گاپون
گاوچران	ga carn	گاچارن
گاوخر منکوب	gahuleh	گاهوله
کزدم ، عقرب	gadim	گاديم
کسي که گاو را مي دوشد ، طایفه اي است	gadus	گادوش
ظرفي که در ان شير گاو را مي دوشند	gadus	گادوش
گاهی وقتها ، بندرت	gagodar	گاگدار
گاهگاهی	gavaxt	گاوخت
برگرداندن غذاي بعضي حيوانات مثل گاو شتر ، اروغ	garest	گارشت
يکنوع اواز در مراسم سوگواري	gageriv	گاگريو
يکنوع بازي محلي است	gal	گال
گاو بخانه آوردن و از درو فارغ شدن	ga be lir	گابه لير
خورجين مانند ، فرياد شوق در شادياها ودر جنگلها	galeh	گاله
گاو ميش	gamis	گاميش
حشره اي که روي سرگين مي نشيند	gangelus	گام گلوس
گاوها - جمع گاو	gayal	گایل
چرخاندن گاو روي خوشه هاي گندم	gahule	گاهوله
وباي گاوي ، اصطلاحي در کنايه از کمبود و قحطي	gamargi	گامرگي
بلغور	gebneh	گبنه
بزرگ	gap	گپ
بزرگتر	gaptar	گپتر
گونه ، لپ	gop	گپ
بيخودي ، بدون مطالعه حرف زدن	gotrehei	گتره اي
محلي است	gotevand	گتوند
گچ ها ، گردنه اي است	gaca	گچا
شکم ، معده	gade	گده
گدا و گرسنه	geda gosne	گدا گسنه
شکمش پاره شد	gadas derd	گدس درد
گره ، اشکال ، نحس در کار	gerateh	گراته

گرد	gart	گرت
گرد الود	gardali	گردالی
(گردباد) غباری که از زمین می چرخد و به آسمان می رود	gartelileh	گرت لیله
گرد و غبار به خانه ادم فاسد	gartelileh hon	گرت لیله خونه خریخه
از جا برخاستن و قصد برخاستن	exerixe	گرجم
قلوه	gerjom	گرداله
خپله	gordaleh	گردل
کمر، پشت	gerdel	گرده
شورت، شلوارک	gordeh	گرده پا
سراشویی به شکل کمر ماهی	gordehpa	گرد موهی
ولگرد، نامی برای مردان	gordehmohi	گردو
به گردنم سوگند	gardu	گردنم
موش صحرائی	gardenom	گرزه
لرزید، تکان خورد	gerzeh	گرزید
لرزیدن و ایستادن	gerzeyd	گرزنون
سوسمار کوهستانی	gerzanun	گرگراک
باریدن باران و ایستادن	gargarak	گرگوش
مشت گره کردن و به کسی زدن	gergos	گرمشت
کلفت	gormost	گرم
بازوی کلفت	gorm	گرم بوهی
گرما	gorme bohi	گرما
صدا کرد، صدای افتادن چیزی	garma	گرمنید
روشن کرد، چراغ را روشن کرد	geremnid	گرنید
گریخت	gernid	گروخت
گریختن	goroxt	گروختن
یکنوع بازی قایم موشک	goroxten	گروس گروسک
فرار می کنی	gurusgurusak	گروسی
او را فراری دادم	gursi	گروسنید مس
گران	gurusnidomes	گرون
گریه کرد	gerun	گریوست
گریه	gerivest	گریوه
نیش گرفتن رنگ زرد مربوط به الاغ	gerive	گزه
گرسنه	gaze	گسنه
بی سروپا، ولگرد و گدا	gosneh	گشتل
شاخه های درخت بلوط یا چنار که خشک باشد	gastal	گشه
باز شد، باران ایستاد	gase	گشس
گشتن و گدائی کردن	goses	گش گدوئی
بازش کرد	gasgedoei	گشیدس
گردش کردن	gosides	گشتن
غذای دوباره جویدن حیوانات	gastan	گیش
برادر	gays	گگو
برادرم هستی	gagu	گگومی
ریگزار و آب کم در بستر رودخانه	gagumi	گللال
	gelal	

موي جلوي سر	golal	گللال
تاج سرم هستي	golalomi	گللامی
گل ناز نامي براي زنان	golenaz	گل بناز
گلّه	gal	گل
دسته دسته پرندگان	galgal	گل گل
انس	gal gerehdan	گل گرهدن
نامي براي زنان	golgol	گل گل
نامي براي زنان	goltela	گل طلا
نامي براي زنان	golebas	گل بس
لپ ، گونه	golop	گلوپ
لپ هایش	golopas	گلوپاس
گل باقلا	golbaqele	گلباقله
نامي براي زنان ، گل بهار	golbahar	گلبهار
گل بنفش	golbenaos	گلبنوش
گل بابونه	golbavine	گل باوینه
گل محمدي	golbusuni	گل بوسونی
گلدان	goldun	گلدون
گل گاوزبان	golgaozavun	گل گوزون
گلاب	golao	گلو
گل اب پاش	golaopas	گلو پاش
گر به ، گوساله	gulu	گولو
بچه گر به	tilehgulu	تيله گولو
منسوب به گلّه	galehei	گلّه اي
گلّه کردن	gelehei	گلّه اي
غلطیدن ، کشیدن روي زمین	gelu	گلو
تیکه یخ يا گل	golombeh	گولومبه
گلي جان نامي براي زنان	golijun	گلي چون
گاز گرفتن	gam	گم
گام زدن بلند - پریدن	gom	گم
پرید	gomzey	گم زي
گاز گرفت	gam gerehd	گم گرهد
برنج برشته	gemak	گمک
کوچک و چاق	gembelu	گمبلو
خسیس	genas	گناس
گنبد	gonbaz	گنیز
بیعرضه ، کثیف	gand	گند
خایه	gond	گند
قر ، بیماری فتنق	gondin	گندین
محلي است	gandomkal	گندمکال
دوخت و دوز	gend	گند
حشره اي شبیه کرم شاخه دار که فقط خایه را مي زند	gondbor	گندبر
یکدانه خرما	gend	گند
عدس	gendi	گندی
بسته گرد ریسمان	gondoli	گندولی

قندعلي يا گندلي	gandeli	گندلي
قندعلي وند	gandelivand	گندلي وند
لال	gonge	گنگه
گناه	gonah	گنه
گاو ، لهجه اقلیتهاي کولي	goa	گو
توپ چوگان	gu	گو
برادر	gav	گو
بازي گوي و چوگان	gubazi	گو بازي
برادران	gavyal	گويل
فاسد ، مربوط به کشك	govr	گور
گوساله	guvar	گور
طایفه اي است	gudarzi	گودرزي
طایفه اي است از دیناران	guruei	گوروي
يكنوع نان است	geveri	گوري
گندید	gandes	گندس
حشره شاخدار ،کسي که اخته مي کند	gondkan	گندکن
کسي که چهارپا را اخته مي کند ، کنایه به ادمهاي خسيس و گوش بر	gondxarkan	گندخرکن
تیکه تیکه مربوط به گوشت	gend gend	گندگند
شپش	gendar	گندار
گندم	gahnom	گهنم
گندم نارس که انرا برشته مي کنند	silegahnom	سیله گهنم
گوي نقره اي که به دستمال سر زنان اویزان مي کنند	gudasmal	گودسمال
قبر	gur	گور
گور پدرش	gurbaos	گوربوس
حامله	guvan	گون
گوزید	guznid	گوزنید
....کسي که مي گوسفندان	guzu	گوزو
کسي که گوشهائيش اویزان است	gusiyal	گوسیل
گوشتكوب	guspal	گوش پل
گول ، فریب دادن	gusku	گوش کو
قوزك پا	gulzeydan	گول زیدن
زود	guzak	گوزك
صبح زود	gah	گه
مدفوع	sobegah	صب گه
مدفوع گاو	gi	گي
کرم شب تاب	giga	گي گا
دندان ، دندان گراز	giasareh	گي اساره
گیج	gir	گیر
جاي پاشنه چوبي درهاي قدیم	giz	گیز
نوبت	gijen	گیجن
نوبت را رعایت نکردن	gay	گي
	gaybor	گي بر

نوبت من است	gay mone	گی مونه
گلمژه	gibong	گی بنگ
مدفوع موش	gimosk	گی مشک
گیسو	gis	گیس
گیسو سفید ، پیره زن	gis esbid	گیس اسپید
گیوه کش ، کسی که گیوه تهیه میکند	givehkes	گیوه کش
گوشه	gil	گیل
ادم خسیس گه خودخور است	gi xo xar	گی خوخر

بخش ل

بیحال - ناتوان	lajun	لاجون
بدن ، جسم	lar	لار
ماده	las	لاس
تا ، تاکنون	la	لا
تا کرد	la kerd	لا کرد
فقیر ، بی چیز	lat	لات
برهنه ، فقیر	late lit	لات لیت
گم کرد	lada	لادا
لاشه ، جسد	las	لاش
زن بازی کردن ، شوخی مزاج	las zeyd	لاس زید
چراغ لاله	laleh	لاله
گوش بیرونی ، لبه گوش	lale gus	لاله گوش
لالی ، لال بودن	lalmuni	لالمونی
منطقه ای نفتی در شرق مسجد سلیمان	lali	لالی
اطاق بزرگ ، تالار مهمانی	lamerdun	لامردون
سیلاب	lahiz	لاهیز
لامذهب	lamasav	لامصو
سنگ پهن و نازک	lapar	لپر
کهنر ، تاول روی بدن	lapar	لپر
سنگ پهن بر روی آب انداختن	lapar	لپر
مزرعه خیار	lateh	لته
مخفف لطیف ، تیکه چادر خیمه	lati	لتي
لکنت زبان	loteh	لته
لجبازی	laju	لجو
گویش با تمام لهجه	lajmiraorak	لجمیراوراک
گویش با تخفیف لجم اورک	lajmaorak	لجمورک
نوعی روسری	lacak	لاچک
لاغر	lar	لر
طایفه های لر	lor	لر
بوی سوختن ، ته نشین ظرف	lert	لرت
ته نشین گل ولای	lert	لرت
نیمسوز شد	lertes	لرتس
طایفه ای است	lorarzuni	لرارزونی

خیار درشت را لركش گویند	lorkos	لركش
بیابان صاف و وسیع	lardi	لردی
منسوب به لر ، اداب و رسوم لری	loriyati	لریاتی
لیسیدن	lestan	لستن
لیسید	lest	لست
فلج	lasm	لسم
سیلاب ناگهانی	lefao	لفو
خوردن ، لیسیدن ، از سفره دیگران	leftelis	لفت لیس
غذا را در نان پیچیدن و بلعیدن	lefnid	لفنید
لگد در لهجه چهار لنگ	laqat	لقات
لگد در لهجه دیناران	lage	لقه
لگد انداخت	lagedvand	لقدوند
شل ، لرزان	laq	لق
لجام ، دهنه اسب	laqom	لقوم
لطیفه ، متلك	loqoz	لقوز
متزلزل ، شل	loq o paq	لق و پق
تخم مرغ فاسد	goq	لق
زن هرزه	lekat	لكات
گوشه دامن یا لباس	lek	لك
کهنه ، پاره	leke	لكه
حرکت اهسته و دو اهسته اسب	lok lok	لك لك
نوعی بوته خاردار است	lakaji	لكجی
از طایفه بابادی	lak	لك
حرکت دادن	lok dadan	لك دادن
دیوانه ، خل	lake liveh	لك لیوه
طایفه ای از بهداروند	lalari	لاری
(نگاه کنید به تهده)گهواره	lalu	للو
بوته خربزه یا خیار	lale	لله
فن کار ، دانستن فن کار	lem	لم
افت گندم در انبار یا خوشه	lemar	لمار
پر لبالب	lamalam	لمالم
(نگاه کنید به دومن)پائین	lam	لم
طایفه ای از مملی منجری هفت لنگ	lamuci	لموچی
لب	lonj	لنچ
لبه‌ایش اویزان است	lonjes severe	لنچس شوره
منتظر	lang	لنگ
تا مثلاً یکتای خورجین -پا	leng	لنگ
تابتا	lenglengi	لنگ لنگی
پسوند چهار یا هفت لنگ	leng	لنگ
رانهایش ، پاهایش	lengas	لنگاس
لگد پرانی	lenglaqeh	لنگ لقه
سینی بزرگ برای پلو	langeri	لنگری
تا ، نیم	lenghe	لنگه

لندیها از طایفه دیناران	landiyun	لندیون
لب	lao	لو
لبه‌ایت	laovalet	لولت
داربست برای خوابیدن روی آن	lao	لو
روبه افتاب	lavar	لور
مخفی گاه دزدان	lur	لور
شتر وحشی	luk	لوك
ارزو	lul	لول
ارزو دارم	lulomi	لولمی
پنبه پاك نشده	lukeh	لوکه
وسیله ای در بغلبندی	laoce	لوچه
لانه	lunch	لونه
بروز دادن	lao	لو
گیر انداخت	laoda	لودا
لبها	livir	لویر
لبه‌ایش اویزان است	livires severe	لیویرس شوره
نوعی روپوش مردانه بافتنی از نخ و پشم	levisi	لویسی
اسیابان	livineh	لیوینه
اغوز	levi	لوی
دودمان	lu	لو
دودمانش را بباد دادن	luse vorgehdan	لوسه ورگهدن
بیابان صاف و کویر	lur	لور
کاملاً له شده	lehlavarde	له ولورده
شکمو، گاوی که همه چیز می خورد	leher	لهر
فلج	lahm	لهم
لخت	lohd	لهد
لخت و برهنه	lohdola	لهدولا
استخوان بدون گوشت و لاغر	lit	لیت
ارام گرفتن	liz	لیز
ارام گرفت	lizgerehd	لیزگرهد
نرم و لغزنده، آرام گرفتن	liz	لیز
زشت	lis	لیش
شلنگ، گام بلند	liq	لیق
جوفالیواسی	livasi	لیواسی
غش و ضعف	lise	لیسه
غش کرد	lise rahd	لیسه رهد
لك لك	leylaq	لیلق
لحیم کردن	lehim	لهم
خانه	lir	لیر
پست، هزره	lim	لیم
نیلوفر، نام گل و نامی برای زنان	lilefar	لیله فر
لنگهای درازش را نگاه کن	liqas beniyar	لیقاس بنی بر
لنگ دراز	liqderaz	لیق دراز

جیغ ، فریاد زنانه	lik	لیک
فریادهای زنانه به هنگام سوگواری	likelak	لیک و لاک
فریاد کردن ، خود را زدن	cerelik	چرلیک
(تداخل زبان بیگانه)سوراخ کوچک	lik	لیک
زوزه سگ	likeh	لیکه
لوله	lileh	لیله
لوله اب	lile ao	لیله او
گردباد که بهوا می رود	lile	لیله
دیوانه	live	لیوه
حرفهای زشت	licar	لیچار

بخش م

ماده	ma	ما
ماهپاره ، نامی برای زنان	mapare	ماپاره
مارگیر	marger	مارگر
ماه ریگ تاب ماه مرداد	marigtaon	ماریگ تون
پشت گردن ، شانه	maze	مازه
ماست	mas	ماس
ماسید ، درست شد	masnid	ماسنید
ماسید ، غالب شد	masehs	ماسس
مخلوط ماست و موسیل سیر	masmusil	ماس موسیل
مخلوط ماست و کرفس	mas kelaos	ماس کلوس
ماست و توله	mas tuleh	ماس توله
ماست بند ، الوده به ماست	masi	ماسی
ناتوان و مستعد بیماری	mafengi	مافتگی
بوسه	mac	ماچ
ماده الاغ	ma xar	ماخر
سوسمار	marmilik	مارملیک
مارجعفری	mar jahfari	مارجعفری
رختخواب پیچ	maste	ماشقه
ابادی	mal	مال
معالجه	maleje	مالجه
ماه گرفته	ma gerehde	ماگرهده
جای اقامت مال ، روستائی	malga	مالگه
مال اقا ، محلی است	malaqa	مالاقا
ماهیانه	mahuneh	ماهونه
مالید	malnid	مالنید
دختر ، مادینه	mayne	ماینه
مال احمدی	malahmedi	مال احمدی
طایفه ای است از چهار بری هفت لنگ	mazehpahn	مازه پهن
نگاه کنید به واژه ،)نام قدیمی ایذه (ایده	malemir	مالمیر

برگشت از بیلاق ، سرازیر شدن	mal ve zir	مال وزیر
رفتن به بیلاق ، سربالاشدن	mal ve bala	مال و بالا
کوچ کردن	mal kanun	مال کنون
یکی از محله های مسجد سلیمان	mal kerim	مال کریم
اردوگاه کوچ	mal behun	مال بهون
میمالد	malne	مالنه
ماله بنائی	male	ماله
ماه گلی ، نام زنان	magoli	ماگلی
ماه بیگم ، نامی برای زنان	mabagom	مابگم
ماه پسند ، نامی برای زنان	mapesand	ماپسند
ماه طلا ، نامی برای زنان	matela	ماطلا
مادیان	mayun	مایون
ماهپاره ، نامی برای زنان	mapare	ماپاره
معامله	mamele	مامله
ماه بناز ، نامی برای زنان	mavenaz	ماوناز
سرمایه	mayedas	مایه دس
مار ماهی	marmohi	مار موهی
جمع مال	malun	مالون
دسته های گندم درو شده	maeicak	مای چک
معطل شدن	matal	ماطل
قصه	matal	مثل
حرف را بریده بریده گفتن	metmet	مت مت
شجاع	matars	مترس
موقع ، هنگام	mejaj	مجال
جعبه کوچک که روپوش حلبی دارد	mejri	مجری
سینی بزرگ که دورش دندانه دارد	majme	مجمه
نواری که بپاها می پیچند	mocpic	مچ پیچ
مچاله کردن	moce	مچه
نوعی سبزی که برگهای پهن دارد	moce	مچه
مسخره	macal	مچل
مسخره اش کرد	macaless kerd	مچلس کرد
مقاطعه ، معامله قطعی	maxte	مخته
نوعی غربال	maxtar	مختار
مقاطعه کاری	maxte kari	مخته کاری
در نیاور	maderar	مدرار
در نیا	maderao	مدرو
درش نیاور	maderares	مدرارس
پاره نکن	mader	مدر
پاره اش نکن	maderes	مدرس
طایفه ای از هلیلوند گندلی	maduli	مدولی
مرد	merd	مرد

مرادخان ،نامی برای مردان	moradxun	مرادخون
مگر	mar	مر
مردانگی	merdi	مردی
چمنزار	marq	مرغ
مرغی که موقع خوابیدنش روی تخم است	morqekorop	مرغ کروپ
مرغابی	morqavi	مرغوی
چربی روی ابگوشت	maraq	مرق
چربی و قدرت مواد غذایی	makemaraq	ماکه مرق
ارنج	merk	مرك
مردمان	mardomun	مردمون
مردار	mordal	مردال
مرد را آزمایش می کند ،غول	merdezma	مردازما
افسانه ای		
مژگان	merzeng	مرزنگ
مرکب و جوهر	morakav	مرکو
مرگ موش	marg mis	مرگ میش
مرگ و میر	margemir	مرگ و میر
مرتبه	martave	مرتوه
مگر ، عدد پنجاه را می گویند	mar	مر
مرو	marao	مرو
مزد - اجرت	moz	مز
روز مزد	ruzmez	روز مز
نوکر	mozir	مزیر
موزیک ، نوعی ساز	mezqun	مزقون
نوازنده موزیک	mezgunci	مزقون چی
مزمزه کرد	meznid	مزنیید
(نگاه کنید به قور)قبر	mazar	مزار
دستمزد	mezdas	مزدس
مغز	mazg	مزگ
با مغز	mazg dar	مزگ دار
مست	mas	مس
مست کرد	maskerd	مس کرد
(تداخل واژه بیگانه)نوکر	mastar	مستر
مثقال	mesxal	مسخال
انواع ظروف مسی	mesmelun	مس ملون
مفرغ	mesvar	مسوار
چاق و بد دماغ	mas	مس
مسلمان	moselmu	مسلمو
کافر نامسلمان	namoselmu	نامسلمون
مشک ابی	mask	مشک
مشک اب	maskoa	مشکو
مشک کوچک	maskul	مشکول

نوعی چشمره که مشک را سوراخ می کند	masder	مش در
مشاع ، زمین مشترک	masa	مشا
پیمانان ، مشت	most	مست
التي فلزي براي كفاشها	moste	مسته
طایفه ای از استرکی ایل هفت لنگ	masmerdasi	مش مرداسی
مژدگانی	mostoloq	مشتلق
محل دستگیره خیش کشاورزی	mostarom	مشتارم
مشمع	mosama	مشما
معطلی ، نامی برای زنان	matali	مطلی
شکاف کوه	maqar	مقار
مغرب – غروب	maqrev	مغرو
مغیون	maqvin	مقوین
اب بینی ، دماغ	mof	مف
اعلام ورشکستگی کردن ، مفلس نامه تمام کردن	moflesnume	مفلس نامه
کسی که اب از بینی می ریزد	mofu	مفو
دماغت را بگیر	mofet beger	مفت بگیر
مجانی ، مفتی	moftaki	مفتکی
مجانی	mofti	مفتی
مبتلا	moftala	مفتلا
چرند نگو ، مفت نگو	moftmagu	مفت مگو
ارزان خر	mofthar	مفت هر
انبر	maqas	مقاش
طایفه ای از استرکی هفت لنگ	moqumroki	مقوم رکی
اهنگ مقام موسیقی	moqum	مقوم
از طایفه کندل زو چهار لنگ	makvandi	مکوندی
(ریشه انگلیسی) ماشین ، آسیاب	makine	مکینه
مکن	mako	مکو
گاو خویش مرو	makal	مکال
شانه	mol	مل
معجزه	monjez	منجز
طایفه ای از بابادی هفت لنگ	molmoli	ململی
باسواد ، طایفه ای از تردی هفت لنگ	mola	ملا
سه پایه مخصوص مشک اب یا دوغ	malar	ملار
قاشق گرد بزرگ	malaqe	ملاقه
ملانکه ، فرشته	malake	ملاکه
شیخ ، باسواد	mola	ملا
کسی که به مکتب می رود	molaei	ملانی
مو ، پشم	mel	مل
به مکتب رفتن	molarahdan	ملار هدن
مغز	melaj	ملاج
روی شانه	molesun	مل شون

معلق	mallaq	ملق
(نگاه کنید به کلو) ملخ	malaq	ملق
شنا کردن	malao	ملو
شنا	mala	مله
میمون	malu	ملو
قشنگ	malus	ملوس
شناوری	malaoni	ملونی
مرحم	malam	ملم
صدا کردن دهان به هنگام غذا خوردن	melec melec	ملج ملج
مثل	mels	ملث
یکی از مکتب داران معروف ایذه ، نامی برای مردان	mola seydal	ملا صیدال
پشمی ، موئی	melmeli	ململی
نوعی گیاه شبیه تره	melmeliyas	ململیاس
نه سرد نه گرم ولرم	malil	ملیل
مخفف محمد	mamad	ممد
مخفف محمد	mam	مم
طایفه ای از چهار لنگ مقیم میداود	mombyni	ممبینی
محمد باقر نامی برای مردان	mam baqer	مم باقر
محمد مراد ، نامی برای مردان	mamad morad	ممد مراد
مخفف محمد علی	mamal	ممل
عزیزم ، نازم	mamalom	مملم
پستانهایت	mamalet	مملت
جمع پستانها	mamal	ممل
از طایفه ململی استرکی هفت لنگ	mamad sixali	ممد شیخالی
محمد صالح از تیره های چهار لنگ	mamsaleh	مم صالح
از طایفه چهار لنگ محمد صالح	mamazaei	ممزائی
محمد جلالی از طایفه چهار لنگ میوند	mamjelali	مم جلالی
از طایفه گورویی دیناران	mamadsuseni	ممد شوسنی
محمد حسینی از طایفه بابادی	mamsyni	مم سینی
محمد حاجی از طایفه للری هفت لنگ	mamhaji	مم حجی
میانجی	menji	منجی
میانه ، لهجه هفت لنگ شمالی	menja	منجا
مهره های ریز	monjoq	منجق
میانه لهجه دینارانی	menjega	منجقا
در آن لهجه زراسوند	menes	منس
نوزاد گوسفند تازه را	mendal	مندال
ادرار	mesteh	مسته
ماندن	mandan	مندن
ماندنی نامی برای مردان	mandeni	مندلی
ماندنی ، همیشگی	mandegar	مندگار

مانده ، نامی برای مردان	mandeh	منده
خسته	mandeh	منده
خسته نباشی ، لهجه چهارلنگ	mandehmabay	منده مبای
مخفف محمد علی	mandul	مندول
طایفه ای از بهداروند	monjezi	منجزی
خسته نباشی ، لهجه دیناران	mandehnaboy	منده نبوی
منگوله	mangol	منگل
ادعا کرد	manamzey	منم زی
نامی برای زنان ، منیژه	manijeh	منیجه
مثل اینکه ، گوئی	mani	منی
طایفه ای از دیناران	muzarmi	موزرمی
یکی از طوایف چهارلنگ	muguei	موگوئی
طایفه مخمری استرکی	maolavand	مولاوند
طایفه ای از چهار لنگ	meymunjaei	میمون جانی
بزرگ طایفه	mir	میر
میر غضب	mirqazav	میر غضو
عمامه ، روپوش سرزنان	meyzar	میزر
میش ، موش	mis	میش
موش خرما	mis xorma	میش خرما
اخلالگری	mis kosi	میش کشی
قاتق نان ، چیزی که به همراه نان خورده شود	minun	می نون
زمین بایر	maor	مور
طایفه ای است از دیناران	maori	موری
من	mo	مو
اب زیرکاه	mula	مولا
من و تو	mon o to	مون و تو
مستراح	maval	موال
نیازمند	mohtaj	مهتاج
معجزه	mohjeze	موجزه
مهره	moreh	موره
مرد فاسق که بازن شوهردار رابطه دارد	mul	مول
مهره مار	morehmar	موره مار
التماس کردن ، بو کشیدن	musmus	موس موس
نامی برای مردان	musa	موسا
ماهی	muei	موهی
مومن	momen	مومن
راست شدن موهای بدن ، سرما و لرز	murmur	مور مور
اهمیت نگذار	mahal mavan	مهل مون
از طایفه منجری استرکی	mahmidvand	مهمیدوند
مهد عالی از طایفه لزر هفت لنگ	mahdaoli	مهدولی
مهلَب	mehlav	مهلو

ریش سفید	mohsenesbid	مهسن اسپید
ماهتاب	mahtao	مهتو
مهراب ، نامی برای مردان	mehrao	مهرو
محراب مسجد	mehrao	مهرو
چارقد سر	meyna	می نا
کسی که مادرش سید باشد	mirza	میرزا
میمون	meymin	میمین
دانه خوشبو ، زینت دختران	mixak	میخک
درون شکم	mineskam	مین اشکم
درون شکم ، لهجه دینارانی	mindel	مین دل
میدان	meydun	میدون
موها	miya	میا
شوهر	mirah	میره
شوهرها	mirgal	میرگل
در خانه ، اسباب خانه	min hune	مین حونه
درون دستی	min dasi	مین دسی
از طایفه های هفت لنگ	maori	موری
از طوایف چهار لنگ	meyvand	میوند
از طایفه استرکی هفت لنگ	miseh vand	میشه وند
از طایفه زراسوند هفت لنگ	mir	میر
میت ، جسد	mayed	مید
دلَم می خواهد ، میل دارم	meylomeh	میلمه
حلقه نقره ای در پای زنان	milpa	میل پا
وسط	min	مین
مجلس	meyles	میلَس
مجلس ها	meylesa	میلَسا
بزرگزاده ، مجلس نشین	meyles nesin	میلَس نشین
لته	milom	میلَم

بخش ن

ناشي ، نابلد	nabadal	نابدل
ناپر هيڙي	napahrizi	ناپهريزي
دانه انار	nardune	ناردونه
دانه انار	nardung	ناردونگ
کسي که ناز مي کند	nazelu	نازلو
ناز و غمزه کردن	naze niz	نازنيز
ناسازگار	nasaz	ناساز
ضعيف ، ناتوان	nak	ناک
ناکام	nakom	ناکوم
نانجيب	nanejim	نانجيم
نعل اسب	nal	نال
نعل بند	nal ban	نال بن
تشک	nali	نالي
نامحرم	namahram	نامهرم
نادان	nadun	نادون
بدجنس	najens	ناجنس
جرزدن در بازي	nackastan	ناچ کاشتن
جر ، بهانه آوردن	nac	ناچ
جلوتر	natar	ناترز
بچه اي که نافش را ميبرند	nafbor	ناف بر
از پاي درآمده	nakar	ناکار
بیمار ، مريض	naxas	ناخوش
بي ادب ، بي فرهنگ	nafereng	نافرنگ
نپاشد	nabu	نبو
نبود	nabid	نبيد
زنده باشي ، نپوسي	napisi	نپيسي
نتوانست	natares	نترس
نتوانستند	nataresen	نترسن
نمي تواني	natari	نتري
حرف	notaq	نطق
حرف زدن	notaqzeydan	نطق زیدن
نجيب	najim	نجيم
نقش	naxs	نخش
نقشه	naxse	نخشه
نسخه	noxse	نخسه
نرخ	nexr	نخر
نقره	norqe	نقره
نقره نشان	norqehnesun	نقره نشون
نقره داغ	norqehdaq	نقره داغ

نیض	nazm	نزم
نیبزش می زند	nazmese izane	نزمس ایزنه
نزدیک	nezeng	نزننگ
نزدیکتر	nezengtar	نزننگ تز
نذر	narzi	نرزی
نذر کردم	narz kerdom	نرز کردم
نصف	nesm	نسم
نصف شب	nesmesao	نسم شو
نیمه کاره	nesme kare	نسم کاره
ناخن	noxun	نخون
ناخنک	noxunak	نخونک
دانه اکلیل که به شکل ناخن است	noxunak	نخونک
نگذاشتم	nastom	نشتم
نشاسته ، قلمه زنی	nesa	نشا
جائی که پشت به خورشید است	nesar	نसार
طایفه ای است	nesarvand	نसारوند
تنبیه کردن	nasaq	نسق
نیش	nest	نشت
نیستر ، وسیله ای برای رک زدن	nestar	نشتر
زن زیبا ، مطلوب	nasme	نشمه
قشنگ ، زیبا	nasmin	نشمین
نشان ، نامزدی	nesun	نشون
نشانی	nesuni	نشونی
جسد	nahs	نہش
لعنت	nahlat	نہلت
نفرین	nefri	نفری
بینی	neft	نفت
پوزه کفش	neft	نفت
طایفه ای از ایل بابادی هفت لنگ	nesir	نصیر
طایفه ای است	nezamvand	نظام وند
نمی دانست	naonest	نونست
خمیر مخصوصی که به دهان شتر می گذارند	novale	نواله
پوست انار	nurtoval	نورتوال
کره اسب	nuzin	نوزین
نیات	navat	نوات
نگذارش	nahles	نہلس
نکار	nekar	نکار
نگذار	nal	نل
نام	nom	نوم
نامت چیست	nometceneh	نومت چنه
نامدار ، نامی برای مردان	nomdar	نمدار
نمدی	nemedi	نمدی
نمد داغ	nemeddaq	نمد داغ
نمک	nemek	نمک
نمکدان	nemekdu	نمک دو
نمک گیر یعنی نفرین کرده	nemekgir	نمک گیر

الهی نمیری	namiri	نمیری
گهواره	nani	ننی
طایفه ای است	naoruzi	نوروزی
نانوا	numba	نومبا
ناتوانی	numbahi	نومبا هی
ماشاء الله	numxoda	نوم خدا
جلومان	nehamun	نهامون
نیست	nid	نید
نگاه کن	beniyar	بنی یر
نگاه نکن	maniyar	منی یر
نگاه کرد	niyast	نیشت
نماز	nomaz	نماز
نماز گذارد	nomazkerd	نماز کرد
نمد	nemed	نمد
نان	nun	نون
نان تیری	nuntiri	نون تیری
نان تنوری	nuntaniri	نون تنیری
نان و شکمی	nunkomi	نون کمی
همان نان تابه ای یا تیری است	nuntovehei	نون توه ای
مالیات سر راه که قبلا از کاروانیان	navaqeli	نواقلی
می گرفتند		
حیوانی که تازه موقع جفت گیری	nubar	نوبر
اوست		
حیوانی که تازه پالان روی ان می نهند	nupalun	نوپالون
ادم خسیس	nunkur	نون کور
نان خالی	nunpeti	نون پتی
نان بلوط	nunkalg	نون کلک
نو شدن	nunavar	نونوار
نوار	nuvar	نوار
نوخانه	naohune	نوهونه
نینداز	navan	نون
نیندازش	navanes	نونس
نینداختی	navandi	نوندی
اسکناس	nut	نوت
جلو	neha	نها
نان که در ابگوشت بخیسانند	nuntelit	نون تیلیت
نان خیسیده	nunxisnide	نون خیسیده
نمی دانم	naonom	نونم
نمی دانی	naoni	نونی
ندیدی	neydi	نیدی
نیست	nidak	نیدک
ندیدم	neydom	نیدوم
نمی روم	nirom	نیروم
نمی روی	niri	نیری
نمی روند	niren	نیرن

پنجره	nimdari	نیمدري
لیمو	nimbul	نیمبول
نیمه اي	nimehei	نیمه هي
لیمو ، لهجه چهار لنگ	nimul	نیمول
نگاه کردن	niyastan	نیشتن
نگاه	niyar	ني یر
نماني	namahni	نمهنی
نماند	namand	نمند
نمناك	namur	نمور
ناله کردن حیوانات	nezniz	نیزنیز
نمی گذارد ، نوعي اسب	nileh	نیله
اسب ابي رنگ	nileh	نیله

بخش و

باید	va	وا
همراه ، با	va ba	وابا
باید باشد	va bu	وابو
باید انرا بيري	va buris	وابوريس
با همدیگر	va ba yak	وابايك
باتو	vat	وات
باشما	va tun	واتون
باتونیستم	va to nidom	واتو نیدوم
لوزه ، واجبي براي موهاي زهار	vajevi	واجوي
لازم ، واجب	vajevi	واجوي
با چه چیز	vace	واچه
با دهان	va cil	واچیل
با خاك و خاکستر	va xol o xak	واخل و خاك
باید در بيایي	va derohi	وادروهي
عود کرد	va deraosest	وادروشست
باید فرار کني	va darovi	وادروي
خلاص شد ، کارش تمام شد	varas	وارس
خلاص شدن	varahsen	وارسن
خلاص شدي	varahsi	وارسي
بایست	vas	واس
جاي بار انداز ایل	var	وار
از نو	va ze no	وازینو
باز هم	vaze	وازه
ایستاد	vasad	واساد
به ایست	vas	واس
با انها	va sun	واسون
با ما	vamun	وامون
تصرف کردن بطور عدواني	vager	واگر
تصرفش کرد ، فعل گذشته	vagereskerd	واگرس کرد
فقیر ، ناتوان ، درمانده	vamandeh	وامنده
به من	vem	وم

به من دادی	vamdadi	وم دادی
وا نان محلی است در چهار محال	vanun	وانون
وا اسفا، واویلا	vaveylan	واویلان
ارزو، نیاز	vayeh	وایه
روبه پهلو	vakel	واکل
بتو	vet	وت
بتو نمی رسد	vet nirase	وت نیرسه
بتو گفتم	vet gohdom	وت گهدم
بتو می رسد	ve te irase	وت ایرسه
یک و جب اندازه یک کف دست	vajav	وجو
نوعی اسب	vazne	وزنه
کسی که سوار اسب وزنه است	vazneh-suvar	وزنه سوار
وجبی، اندازه غیر دقیق	vajavi	وجوی
شناختن، آشنائی دادن	ve ja verden	وجاوردن
وقف، در مورد وقف امامزاده	vaxm	وخم
وقفی	vaxmi	وخمی
از دور	ve dir	ودیر
بدنبالت، به دینت سوگند	ve dinet	ودینت
به مادرت گفتم	ve dat gohdom	ودات گهدم
وقت	vaxt	وخت
گاه و بیگاه	vate bivaxt	وخت بیسوخت
کنار	var	ور
عرض	var	ور
عریض، بردار	vardar	وردار
پرگونی	ver	ور
پرگو	verac	وراچ
دعوت برای مراسم و عده خواهی	vadexohi	وده خواهی
پرید	vorkand	ورکند
پریدم	vorkandom	ورکندوم
در بر کردن لباس، برنج را از دیگ به بشقاب ریختن	varkerdan	ورکردن
برجستن الاغ و باد خارج کردن	vartizgenid	ورتیز گنید
بردار، رد شو	vordar	وردار
برداشت، لهجه دینارانی	vargehd	ورگهد
برداشت، لهجه هفت لنگ شمالی	vorgehd	ورگهد
بگذار، مرا بحال خود بگذار، رد شو	verdeh	ورده
پرتاب کرد	verda	وردا
برداشت	vordast	ورداشت
پرتابش کرد	veresda	ورسدا
ترش شدن معده و سوزش	varsuze	ورسوزه
گوشت سینه و پهلوئی گوسفند	varsine	ورسینه
پرتاب کردم	verdam	وردام
برچین	vorcin	ورچین
برچید	vorcid	ورچید
برخیز، لهجه هفت لنگ شمالی	vori	وری

گاونر ، لهجه موزرمي	varzao	ورزو
برگشت ، لهجه دیناراني	vargast	ورگشت
بیخودي و بیحساب حرف زدن	varangofti	ورنگفتي
طناب پهن	voris	وریس
برخیز ، بایست	verivapa	وری واپا
برخاست	vorisad	وریساد
برخیز ، به ایست ، لهجه رزاسوندي	vorivepa	وری وپا
برخاست	vorisad	وریساد
طایفه ای است	varnaseri	ورناصری
به زمین خوردن از طریق انگشتان پا	varkuluvest	ورکلوست
بدنبال کسی دویدن	varuvandan	ورواندن
افتاد ، خلاص شد	vahrast	ورست
بالا کشیدن اب	varaosnid	وروسنید
بالا کشیدن اب	varmernidan	ورمرنیدن
آوردن	verdan	وردن
بیحوصله شد ، بیحس شد	varhelasest	ورهلاست
بدور انداختن	verdadan	وردادن
حالش بهم خورد	varcuvest	ورچوست
طایفه ای است	vormahmad	ورممد
پاره شد ، شکافت	vortakest	ورتکست
جلوش در آمد	vorpiyahest	ورپیا هست
خلاص شد ، از شرش خلاص شد	vorcakest	ورچکست
بالا آمد ، ورم کرد	vorqolomnid	ورقلومنید
منقبض شد	vorcelisest	ورچلی سست
برداشتن و فرار کردن	vardarvarmal	وردار و ورمال
پردن ، از ریشه کندن	varkandan	ورکندن
برفك دهان بچه	vaze	وازه
نوعی اسب ، استفراغ	vazne	وزنه
مرغ حق	vaqe	وقه
رها	vel	ول
شهرها ، آبادیها	velata	ولاتا
مالید	velanid	ولانید
مالیدش	velanides	ولانیدس
چلانن ، مالیدن	veloeiden	ولوئیدن
اواره ، مهاجر	velatvar	ولات ور
بیخودي ، الکی	vellaki	ولکی
تخم حرام	veladzana	ولدزنا
(تداخل واژه بیگانه)جوشکاری	veldeng	ولدنگ
رهایش کن	veles ko	ولس کو
رهایش کرد	veles kerd	ولس کرد
بیخودي	velleki	ولکی
راحت ، کاری که براحتی انجام شود	valm	ولم
رهایم کن	velom ko	ولم کو
بینداز فعل امر	van	ون
انداخت	vand	وند

یادم رفت	virom rahd	ویروم رهد
خرابه	veyrun	ویرون
بهم خوردن	veyak harden	ویک هرون
بهم زدن	veyak zeydan	ویک زیدن
سرگردان	veylun	ویلون
لرزه بدن	virvir	ویرویر
برخیز ، لهجه چهار لنگ	veri	وری
گاونر ، لهجه دینارانی	varza	ورزا
گاونر ، لهجه چهار لنگ شمالی	vorza	ورزا
حرف زیادی زدن	verzeydan	ورزیدن
انداختن	vandes	وندس
یاد	vir	ویر
به یادت هستم	virom vateh	ویروم واته
یادت هست	virete	ویرته

بخش ۵

بله	ha	ها
بیماری هاری	har	هار
از طایفه چهار لنگ	haruni	هارونی
هارشد	har avid	هاراوید
در حال عصبانیت گرافه گوئی	hart o purt	هارت و پورت
حاشا	hasa	هاشا
دائی	halu	هالو
طایفه ای است	halusehid	هالو سهید
دائی زاده	haluza	هالوزا
هالو ، خواهرزاده	haluxorza	هالوخرزا
فهماندن ، فهمیدن	hali	هالی
چیزی می فهمد	halise	هالیسه
چیزی می فهمی	halite	هالیته
اشاره برای راندن گوسفند	hex	هخ
نوشیدن آب ، جرعه	hort	هرت
نامنظم ، بیخودی	hertaki	هرتکی
هرچه	harci	هرچی
در مقام فحش . هرچیزی که بدتر از آن نباشد	harcenabatar	هرچی نه بتر
در هم ریخته	horaq	هراق
بلبشو ، بی قاعده	harkeharke	هرکه هرکه
اشک چشم ، در بعضی نقاط حرس هم می گویند	hars	هرس
اشک چشمانم	harse tiyam	هرس تیام
خندیدن ، دویدن و کف زدن	hergal	هرگال
تاب ، تاب که بدرخت می بندند	hardusgele	هردوشگله
هرروز	haruru	هررو
خر ، الاغ	har	هر

ترسناک	harasun	هراسون
کار بی نظم و اساس	hardambil	هردمبیل
خوردنی	hardeni	هردنی
خوردش	hardes	هردس
خوردنش	hardenes	هردنس
پیچ شل	harz	هرز
بد ، فاسد	harzeh	هرزه
بد نام ، در مقام بهتان	herreki	هرکی
طایفه ای از ایل چهار لنگ گندزلو	harkal	هرکل
جنجال و هو کردن	heregale	هرگاله
اری	haray	هری
اجر را رویهم چیدن بدون ملات	herreh	هره
جعبه ویژه اسباب چای خوری سفری	hezarpise	هزار پیشه
حشره ای از خانواده کرم ها ، هزارپا	hezarpa	هزارپا
طایفه ای از کمار بابادی هفت لنگ	hezarmisi	هزارمیشی
اشاره	hasare	هشاره
گذاشتن	hestan	هشتن
گذاشتی او را	hestis	هشتیس
نهادند	hesten	هشتن
گذاشتی	hasti	هشتی
خشک	hosg	هشک
چیز نقدی که در بابت انجام کاری بگیرند	hosge	هشکه
نگهداشتن الاغ ، اشاره ای	hos	هش
به ایست ، به الاغ اشاره می کند	hosa	هشه
هفت شهیدان	hafseydun	هفت شهیدون
فوت کردن	hof	هف
فوت کرد	hof kerd	هف کرد
در نی دمید و او را به صدا در آورد	hofkerd ve ney	هف کردنی
نی ، نی هفت بند	hafband	هف بند
شاهنامه هفت لشگر	haf lesgar	هف لشگر
شاهنامه خوانی	haflesgarxuni	هف لشگر خونی
هفت عدد	hafta	هف تا
حرارتی که از تنور یا جای دیگر در آید	hafare	هفاره
افعی	hafi	هفی
استفراغ	hoq	هق
استفراغ کرد	hoqzey	هق زی
حالت استفراغ به من دست می دهد	hoqom einesine	هوقم ای نشینه
خارش ، نوعی بیماری خارش	hake	هکه
بیماری شانه ، کتف	hal	هل
حلقه در ، حلقه	halkan	هلکن
مگر بیماری به شانه ات زد	halvekatetzeyde	هل و کتت زید
بطرف جلو فشار دادن	hol	هل
زور چپان کردن	holtapun	هل تیون
زندانی ، جای تنگ و تاریک	holofduni	هولوفدونی
تکان دادن ، هل دادن	holok	هولوک

اهسته حرکت دادن	holok holok	هولوک هولوک
حمله جانور	halmat	هلمت
حمله جانور	helhiz	هل هیز
حالا	hala	هلا
صاف و صیقلی	halik	هلیک
برشته کردن بلوط روی آتش	hoholi pespesi	هل هل پس پسی
از طایفه ایل چهار لنگ	halil	هلایل
از طایفه گندلی این هفت لنگ	helilvand	هلایل وند
محوطه خانه ، حیاط بیرونی	hele haos	هل و هوش
از ایلات جانکی سردسیر	hilisat	هیلی سات
هم او	hamu	همو
انبان چرمی	hambun	همبو
باجناق همریش	homris	هم ریش
چوب کوچکی که جفت خیش را پیوند می دهد	hamehkas	همه کش
شریک	hombahr	هم بر
همسایه	homsa	همسا
همسن و سال	homda	هم دا
همنام	homnom	هم نوم
هم خون خویش نزدیک نسبی	homxin	هم خین
همبازی	hombazi	هم بازی
شرکت در شیر و دوغ	hamdu	همدو
همدست	hamdas	همدس
مشورت باهم	hamsaor	هم شور
نفس کشیدن	hana	هنا
توشمال ، کنایه از بی نسبی	hendi	هندي
هنوز	hani	هني
حدودی که صدا می رسد	hana res	هنارس
خنک	honek	هونک
موقع خنکی	honokun	هونوکون
خنکی	honeki	هونکی
هنوز	hanizeh	هنیزه
خناق ، دیفتري	honaq	هناق
کره الاغ	haoli	هولي
خاکستر	hol	هول
خاکستري مربوط به گرد زغال	hol holi	هول هولي
خبر	havar	هور
بیخبری ، ناگهانی	bihavari	بی هوري
باشتاب و عجله	haolhaoli	هول هولي
خاکستر برسر	holvesar	هول و سر
خانه	haos	هوش
فرمان ایست به خردادن	haos	هوش
خانه ، حیاط	haosa	هوشا
زن دوم	havu	هوو

خورجین	horj	هورج
جانیکه با طلاقی باشد ، اب راکد	haor	هور
خورجین که دهان ان از عرض باشد	hur	هور
دشتی که بوته های ان سبب ایجاد حرارت کند	horra	هورا
چشم انداز	haogun	هوگون
خورجین بزرگ	hursahle	هورشهله
اهسته	havar	هور
خوشه	huse	هوشه
خوشه گندم	huse gandom	هوشه گندم
خو گرفته بکاری ، ماهر	hukareh	هوکاره
دلواپس	hul	هول
هوش	havas	هواس
با دهان و کف دست هو کردن	haogaleh	هوگاله
رودر بایستی	havalhomcasm	هوال هم چشم
به دور خود تاب خوردن	hule	هوله
خمیر	havir	هویر
گای که روی خوشه های گندم تاب می دهند	ga hule	گاهوله
باشتاب و عجله	haolhaolekuni	هول هولکونی
هاون	havang	هونگ
انها	hono	هونو
لفظی برای راندن گاو	hohah	هوهه
هیچکس	hiski	هیشکی
طایفه ای از رزاسوند هفت لنگ	heyhavand	هیهاوند
سگ را به حمله تشویق کردن	hiskao	هیشکو
اشاره به کسی ، اهای	hey	هی
امتلاء معده	heyzeh	هیزه
پشت سر هم	hey	هی
ریز و درشت در مورد اسباب خانه گویند	hirdekal	هیردکل
خورده ریز	hirderiz	هیردریز
خورده	hirde	هرده
هرجائی ، فاسد	hiz	هیز
هیزم	hime	هیمه
هیزم شکنی	hime eskani	هیمه اشکنی

بخش ی

اسب بارکش	yabu	یابو
فلانی	yaru	یارو
پاریار می خواند ، کنایه از ادم بیخیال	yaryarixune	پاریارابخونه
پال اسب	yal	پال
کبوتری است که می گویند یا هو می خواند	yahu	یا هو
یخدان	yaxdu	یخدو
یتیم ، طایفه ای از رزاسوند	yatim	یتیم
چرم روی زین اسب	yaraq	یراق
رنگ صورتی	yasmi	یشمی
ارد کردن	yarden	یردن
اردش کرد	yardes	یردس
نیم تنه کوتاه زنان	yal	یل
ولگردی ، بیهودگی	yalyali	یلی یلی
رها ، ازاد	yelxi	یلخی
نوعی بیماری است	yaman	یمان
اینها	yono	یونو
این چیست	yo cene	یوچنه
اینست	yoneh	یونه
به یکبارگی	yabaraki	یه بارکی
یک وجب	yabeles	یه بلس
یکدفعه	yadafe	یه دغه
یکدستی زد ، یعنی دست پیش را گرفت	yadasizeyd	یه دسی زید
یک لا	yelu	یه لو
یکطرفی ، یک پهلوئی	yenari	یه نری
یکطرفی	yevari	یوری
مستقیم	yaras	یه راس
یکشنبه	yasambe	یه شنبه
یکمرتبه	yavare	یه واره
پشت سرهم	yarao	یرو
(دروازه انگلیسی است) چهار نعل رفتن اسب	yortme	یورتمه
دو اهسته اسب	yorqe	یرقه

بخش او

اجاق ، چاله	ojaq	اجاق
اجاق کور	ojaq-kur	اجاق کور
عادت و انس	oxt	اخت
نام طایفه ای است	osivand	اسیوند
کفش چرمی	orosi	اوروسی
اردو	ordi	اردی
اقامت کردن در بین راه سفر	otoraq kerdan	اتراق کردن

بخش او

او	ou	او
استاد	ou sa	اوسا
آنوقت	ou so	اوسو
نسیه، آنوقتی	ousoni	اوسونی
کادوی عروسی	ouzi	اوزی
آنها	ounon	اونون
آنطرف	ou taraf	اوطرف
آنطرف	outey	اوتی
آنطور	ou taor	اوطور
آنوقت	ou sa	اوسا
آنها را بیاور	ounane biyar	اونانه بیار
آنها رفتند	ouno rahden	اونور هندن
آنجا	ouco	اوچو
آنطرف تر	oulatar	اولاتر
آن سر	ou sar	اوسر
آن در	ou dar	اودر
آن راه	ou rah	اوره
آن چنان - آنطور	ou cono	اوچونو
آنسوی	ou bal	اوبال
اوتنها	ou teyna	اوتینا
او آهسته راه رفت	ou torokest	اوترکست
آنرا	ouneh	اونه
عشوه	our	اور
عشوه می آید	ouriya	اورایا
آن یکی	ouyeki	اویکی
آنطور	outaor	اوطور

بخش ای

می آیند	ian	ایان
می آیند لفظ هفت لنگ شمالی	iyahen	ایاهن
می چراند	icarne	ایچارنه
نعره می زند	iqarne	ایقارنه
هل دادن و فشار دادن	ipurne	ای پورنه
می چسبد	idise	ایدیسه
می لیسد	ilise	ایلیسه
می نالد	inale	ایناله
عبور می کنند	isegahen	ایسگاهن
می فرستند	iferesnen	ایفرشنن
جستن می کنم	ificom	ای فیچم
می خوانم	ixunom	ایخونم
می ماند	imahne	ایمهنه
می دوزد	iduze	ایدوزه
می کارد	ikale	ایکاله

ایسونم	isonom	می ستانم
ایزاهه	izahe	می زاید
ای پزه	ipaze	می پزد
ای یاره	iyare	می آورد
ای شونم	isunom	می زخم زیر توپ
ای زنه	izane	می زند
ای ناله	inale	می نالد
ای پلقه	ipeleqeh	له می شود
ای باله	ibale	بخود می بالد
ای خوزه	ixore	می خورد
ای تپونه	itapune	می تپاند ، لهجه چهارلنگ
ای لپنه	ilapne	می تپاند ، لهجه هفت لنگ
ای سره	isore	سر می خورد
ای بنده	ibande	می بندد
ای شوره	isure	می شوید
ای نازه	inaze	می نازد
ایساهن	isahen	می مالند
ای پپاهن	ipiyahen	حمله می کنند
ای پاهن	ipahen	مواظب هستند
ای دراهن	iderahen	در می آیند
ایارن	iyaren	می اورند
ایموم	imum	امام
ایبو	ibu	می شود
ایچونی	iconi	اینجایی
ایخونه	ixune	می خواند
ایگون	igon	می گویند
ایره	ire	می رود
ایموم رضا	imumreza	امام رضا ، زیارتگاهی است در مدخل شهر ایذه
ایا	iya	می آید
ایپاهه	iyahe	می آید بهر دو صورت تلفظ می شود
ایوه	ive	منطقه ای در شمال ایذه
ایذه	ize	شهرستان ایذه مرکز بختیاری گرمسیری

بخش ۱

از مودن	ezmoiden	از موبدین
امروز	emru	امرو
عزرائیل	ezroil	ازروئیل
اسفندیار	esbandiyar	اسبندیار
سفید	esbid	اسبید
سپند	esband	اسبند
(دست چپ هم می گویند) طحال	esbol	اسبول
استخاره	esxare	اسخاره
اسفرین از طایفه کنرسی چهارلنگ	esferin	اسفرین

گرفتن	esteydan	استیدن
گرفت	esteyd	استید
تیره ای از بهداروند هفت لنگ	esteki	استکی
یکی از غارهای کوه، سمت غربی ایذه که آثار دوران عیلامیان برکوه آن جاری شده است	eskafte salmun	اشکفت سلمون
فاسد	efsad	افساد
تهمت زد	efterazey	افترازی
شکست	esknad	اشکناد
اسهال، بهم خوردن معده	esk am zeydan	اشکم زیدن
شکستن	eskenad an	اشکنادن
شکستن	eskenades	اشکنادس
شکستن	eskastan	اشکستن
نوعی تنبیه بوده که انگشتان را در چوب می کردند و فشار می دادند	eskelak	اشکالک
ادم کثیف و بی رغبت	ekbiri	اکبیری
میتلا، مشغول بکار، بی اجر	elengar	النگار
ایلخانی	elxani	الخانای
ایل بیگی	elbagi	الباگی
حتما	ellan	الن
اورد	everd	اورد
اوردن	everdan	اوردن

پایان بخش های واژه نامه بختیاری

مقایسه واژه ها

برای آگاهی محققان و پژوهشگران قسمتی از واژه های معمول در بختیاری را که فارسی باستان بوده یا ریشه اوستائی دارد در زیر نقل می کنیم روشن است که اگر بخواهیم در مقام تحقیق برآئیم قریب چهل درصد واژه های این منطقه ریشه خوزی ، فارسی باستان و اوستائی داشته که بدون تغییر تلفظ و دست نخورده در لهجه مردم جاری می باشد

با تشکر وب سایت ایل بزرگ بختیاری

www.BAKHTIARIHA.COM

بخش اول (1)

<u>لهجه بختیاری به لاتین</u>	<u>فارسی دری</u>	<u>لهجه بختیاری</u>	<u>فارسی باستان</u>
tom	تخم	توهم	توهم
potk	پتک	پوتک	پوتک
ho	او	هو	هو
goaband	گاوبند	گوبند	گوبند
dosak	تشک	دوشک	دوشک
asoftan	اشفتن	اشوفتن	اشوفتن
eskoftan	شکفتن	اشکوفتن	اشکوفتن
dus	دیروز	دوش	دوش
pulat	فولاد	پولات	پولات
aynak	اینه	اینک	اینک
balin	بالشت	بالین	بالین
bi	عروس	بی	بی
pasin	عصر	پسین	پسین
hy	ای	هی	هی
saleh	سبد	سله	سله
pelestuk	پرستو	پلشتوک	پلشتوک
angost	انگست	انگست	انگست
best	افتاد	بست	بست
avextan	اویختن	اوختن	اوختن
avext	اویخت	اوخت	اوخت

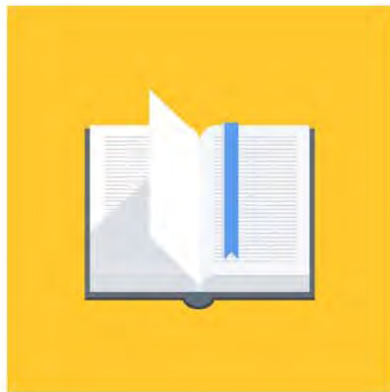
بخش دوم (2)

لهجه بختیاری به لاتین	فارسی دری	لهجه بختیاری	فارسی باستان
everd	اورد	اورد	اورد
asnidan	شنیدن	اشنیدن	اشنیدن
asnoven	میشوند	اشنون	اشنون
asu	اشوب	اشو	اشو
bahr	بخش	بهر	بهر
balende	پرنده	بالنده	بالنده
balest	بالش	بالشت	بالشت
band	رشته طناب	بند	بند
ban	ته	بن	بن
berizen	سرخ کردن	بریزن	بریزن
everdand	اوردن	اوردن	اوردن
apordan	غارت کردن	اپردن	اپردن
apardi	غارتگر	اپاردي	اپاردي
doro	دروغ	دورو	دورو
dorozen	دروغگو	دوروزن	دوروزن
vaxsid	عطسه کرد	وخشید	وخشید
varza	گاوانر، ورزاب	ورزا	ورزا
dovestan	دویدن	دوستن	دوستن
xesm	اماس	خشم	خشم
dosme	دشمن	دشمه	دشمه
gar	کوه، قلعه	گر	گر
var	عرض	ور	در
rextan	ریختن	رختن	رختن
rext	ریخت	رخت	رخت
lestan	لیسیدن	لیشتن	لیشتن
lest	لیسید	لیشت	لیشت

بخش سوم (3)

<u>لهجه بختیاری به لاتین</u>	<u>فارسی دری</u>	<u>لهجه بختیاری</u>	<u>فارسی باستان</u>
rudi	روده	رودي	رودي
aba	با	ابا	ابا
meste	ادرار	مسته	مسته
mazg	مغز	مزگ	مزگ
mez	دستمزد	مز	مز
ce	چی	چه	چه
cete	ترا چه میشود	چته	چته
sivan	عزاداری	شیون	شیون
hestan	گذاشتن	هشتن	هشتن
hest	گذاشت	هشت	هشت
esnasom	می شناسم	اشناسم	اشناسم
sekoftak	شکفت	شکفتاک	شکفتاک
eskastan	شکستن	اشکستن	اشکستن
terazi	ترازو	ترازین	ترازین
hars	اشک	هرس	هرس
danak	دانا	داناک	داناک
fereng	فرهنگ	فرنگ	فرنگ
nafereng	بی فرهنگ	نافرنگ	نافرنگ
mar	شماره قرارداد	مر	مر

ي

آیا می دونستید لذت مطالعه و درصد یادگیری با کتاب های چاپی بیشتره؟
کارنیل (محبوب ترین شبکه موفقیت ایران) بهترین کتاب های موفقیت فردی
رو برای همه ایرانیان تهیه کرده

از طریق لینک زیر به کتاب ها دسترسی خواهید داشت

www.karnil.com

با کارنیل موفقیت سادست، منتظر شما هستیم

 Karnil Karnil.com

